„DOBRÁ ŠKOLA - PODMÍNKA PROSPERITY“

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Základní školy Aš, Kamenná 152, okres Cheb

OBSAH

Obsah 1
1. Identifikační údaje 4
2. Historie školy 5
3. Charakteristika školy 5
3.1 Charakteristika pedagogického sboru 5
3.2 Vybavení školy – materiální, prostorové, technické, hygienické 6
3.3 Projekty, spolupráce s partnerskými školami 6
3.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 6
4. Charakteristika školního vzdělávacího programu 7
4.1 Zaměření školy 8
4.3 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 9
4.4 Vzdělávání cizinců 10
4.5 Výchovné a vzdělávací strategie 12
4.6 Klíčové kompetence 15
4.7 Průřezová témata 20
4.7.1 Osobnostní a sociální výchova 20
4.7.2 Výchova demokratického občana 21
4.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 22
4.7.4 Multikulturní výchova 22
4.7.5 Environtální výchova 23
4.7.6 Mediální výchova 23
5. Učební plán 24
5.1 I. stupeň 24
5.1.1 Poznámky k učebnímu plánu I. stupně 24
5.2 II. stupeň 26
5.2.1 Poznámky k učebnímu plánu II. stupně 27
6. Učební osnovy 29
6.1 I. stupeň 29
6.1.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace 29
6.1.1.1 Český jazyk a literatura 29
6.1.1.2 Anglický jazyk 41
6.1.1.3 Český jazyk pro cizince 47

6.1.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace 52
6.1.2.1 Matematika 52
6.1.3 Vzdělávací oblast: člověk a jeho svět 62
6.1.3.1 Prvouka 62
6.1.3.2 Přírodověda 71
6.1.3.3 Vlastivěda 77
6.1.4 Vzdělávací oblast: Informatika 82
6.1.4.1 Informatika 82
6.1.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura 89
6.1.5.1 Hudební výchova 89
6.1.5.2 Výtvarná výchova 96
6.1.6 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 100
6.1.6.1 Pracovní činnosti 100
6.1.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví 105
6.1.7.1 Tělesná výchova 105
6.2 II. stupeň 118
6.2.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace 118
6.2.1.1 Český jazyk a literatura 118
6.2.1.2 Anglický jazyk 136
6.2.1.3 Základy 2. Cizího jazyka 143
6.2.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace 149
6.2.2.1 Matematika 149
6.2.3 Vzdělávací oblast: Informatika 158
6.2.3.1 Informatika 158
6.2.3.2 Digitální gramotnost 171
6.2.4 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost 177
6.2.4.1 Dějepis 177
6.2.4.2 Základy společenských věd 184
6.2.4.3 Finanční gramotnost 190
6.2.5 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda 194
6.2.5.1 Fyzika 194
6.2.5.2 Chemie 201

6.2.5.3 Přírodopis 208
6.2.5.4 Zeměpis 221
6.2.6 Vzdělávací oblast Umění a kultura....228
6.2.6.1 Hudební výhova 228
6.2.6.2 Výtvarná výchova....234
6.2.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví 243
6.2.7.1 Výchova ke zdraví....243
6.2.7.2 Tělesná výchova 249
6.2.8 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 256
6.2.8.1 Pracovní činnosti 256
7. Hodnocení 262
7.1 Hodnocení žáků....262
7.1.1 Zásady hodnocení....262
7.1.2 Základní pravidla pro použití klasifikace 263
7.2 Hodnocení a klasifikace 264
7.2.1 Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení....264
7.2.2 Klasifikace v jednotlivých vyučovacích předmětech 266
7.3 Klasifikace chování 269
7.4 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR 270
7.5 Celkové hodnocení žáka (§51 - 53 zákona č. 561/2004 Sb.) 271
7.6 Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku....272
7.7 Komisionální přezkoušení....272
8. Autoevaluace školy 273

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: **Dobrá škola – podmínka prosperity**
Název školy: **Základní škola Aš, Kamenná 152, okres Cheb**
Adresa školy: **Kamenná 152, 352 01 Aš**
Ředitel školy: **Mgr. Martin Kejř**

Koordinátor ŠVP: Mgr. Renata Havlíčková
354 544 551, zastupce@zskamenna.cz

Kontakty: telefon: 354 525 996
e-mail: reditel@zskamenna.cz
web: http://www.kamenka.cz

IZO 102040931
REDIZO 600 066 339
IČO 709 764 73

Zřizovatel: **Město Aš**
Kamenná 52
352 01 Aš

Kontakty: telefon: 354 524 258
fax: 354 524 252
web: http://www.mestoas.cz

Platnost dokumentu od 1.9.2026, č.j.: 03092007/20

Podpis ředitele školy Razítko školy

2. HISTORIE ŠKOLY

Základní škola je umístěna ve středu města v budově, kterou město Aš zakoupilo v roce 1877 jako usedlost ”Na Kameni” nad Roglerovou a Adlerovou zahradou s úmyslem vybudovat novou školu. Stavbu provedl stavitel Ignác Konig z Kynžvartu za 117 450 zlatých. Dokončena byla v létě 1890 a slavnostně otevřena k 1.9.1890. Od roku 1921 byla do těchto prostorů umístěna německá měšťanská škola. Po válce sloužila budova nějaký čas jako kasárna pro československé vojáky. V roce 1948 pak byla uvolněna a nákladem 994 369Kčs adaptována. V roce 1949 začala opět sloužit svému původnímu účelu a jako škola slouží dosud.

Jedná se tedy o starou budovu, která v roce 2005 prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Dnes tu najdeme prostorné, světlé chodby a velké třídy. Uvnitř školy byla provedena kompletní výměna rozvodů vody, odpadů, topení, elektrických rozvodů, byly položeny nové podlahy, vybudována školní výdejna – jídelna, přistaveny zcela nové šatny. Škola se od roku 2017 stala bezbariérovou – postaven výtah.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Aš, Kamenná 152, okres Cheb je úplnou základní školou (I. a II. stupeň) zahrnující školní družinu a od 1.1.2006 i školní jídelnu – výdejnu. Hlavní účel a předmět činnosti organizace je vymezen zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávaní (školský zákon), v souladu s prováděcími vyhláškami a předpisy. Škola tedy poskytuje žákům základní vzdělání. Od 1. září 2002 vstoupila Základní škola Aš, Kamenná 152, okres Cheb do právní subjektivity. Změna právní formy tak umožnila provozovat doplňkovou činnost, která je zaměřena nejen na žáky všech ašských škol, ale i na ašskou veřejnost. Výsledkem těchto aktivit jsou další finanční zdroje pro rozvoj školy a zejména otevření školy i mimo vyučování s cílem prevence sociálně patologických a kriminálních jevů. Škola je otevřená všem dětem, rodičům i veřejnosti nejen obsahem vzdělávání, demokratickými přístupy, respektováním osobnosti žáka, ale i širokou nabídkou zájmové činnosti ve spolupráci s DDM Sluníčko. To vše naplňuje naši myšlenku všestranného rozvoje osobnosti každého jedince.

3.1 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor této školy tvoří ředitel školy, zástupci ředitele školy, učitelé I. a II. stupně, včetně 1 výchovné poradkyně, 1 koordinátora prevence sociálně-patologických jevů, 1 koordinátora ICT, 1 koordinátora environmentální výchovy, 1 koordinátora ŠVP, vychovatelek školní družiny, asistentů pedagoga, speciálního pedagoga a sociálního pedagoga. Sbor je smíšený s převahou žen.

Kvalifikovanost pedagogů na I. stupni je stoprocentní, na II. stupni se potýkáme s nedostatkem kvalifikovaných učitelů především pro výuku předmětů výchovného zaměření (HV, VV). V současné době hledáme také učitele českého jazyka.

Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže, tudíž je velký důraz kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP jsou psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou.

3.2 Vybavení školy – materiální, prostorové, technické, hygienické

Ve škole jsou k výuce využívány kmenové třídy a odborné učebny – odborná učebna fyziky a chemie, 2 třídy pro výuku výpočetní techniky, 2 učebny pro výuku cizího jazyka, dílny, školní kuchyň a tělocvična. Škola má ve své správě zrekonstruované školní hřiště, které lze využívat pro míčové hry i atletické disciplíny. To vše doplňují kabinety, knihovna, sborovna a kanceláře, které jsou propojeny vnitřní počítačovou sítí. Všechny učebny mají interaktivní tabuli. Z hlediska prostorového postrádáme klidové zóny v okolí školy, prostornou aulu, ve které bychom se mohli scházet a prezentovat výsledky naší činnosti.

3.3 Projekty, spolupráce s partnerskými školami

Naše škola se v rámci možností zapojuje do různých projektů – např. MŠMT, KÚ, grantový systém města Aše. Dle zájmu samostatně realizuje kurzy, v případě zájmu je schopna zajistit školení pro širokou veřejnost zaměřené na využití výpočetní technik v rámci Univerzity 3. věku. Školní projekty nejsou součástí ŠVP, ale tvoří nedílnou součást ročního plánu školy pro daný školní rok.

Zaměstnanci, žáci a zákonní zástupci naší spolupracují s Občanským sdružením Život dětem, Červená stužka apod.

3.4 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Škola se opírá o tradiční spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Setkáváme se nejen na třídních schůzkách, ale i na akcích pořádaných školou. Škola je otevřená jak rodičovské veřejnosti, tak i ostatním partnerům. Partnery jsou Školská rada, Spolek rodičů a přátel Základní školy Aš, Kamenná 152, zřizovatel – Město Aš a jeho odbory. Dále úzce spolupracujeme s Pedagogicko – psychologickou poradnou v Chebu, s Policií ČR i Městskou policií, Městskou knihovnou v Aši, DDM Sluníčko, Západočeským divadlem v Chebu, Městským muzeem, ostatními základními školami, atd.

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP naší školy vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP a z koncepce, která vznikla s přechodem školy do právní subjektivity – cílem je, co nejvíce pomáhat žákům se orientovat v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Chceme, aby škola byla otevřená všem dětem, zákonným zástupcům i veřejnosti nejen obsahem vzdělání, demokratickými přístupy, respektováním osobnosti žáka, ale i širokou nabídkou zájmové činnosti ve spolupráci s DDM Sluníčko. Klademe důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Nezapomínáme ani na kulturní prožitky našich žáků. Zúčastňujeme se řady kulturních pořadů vhodných pro danou věkovou skupinu. Zveme do školy různé skupiny zabývající se výchovnými pořady pro děti. Každý rok umožňujeme žákům návštěvu představení v Západočeském divadle v Chebu.

Nedílnou součástí naší školy je i školní družina.

Náš ŠVP počítá nejen se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), ale i se žáky nadanými a mimořádně nadanými. Pravidelně spolupracujeme s odborníky v oboru psychologie a speciální pedagogiky. Na škole speciální pedagog. Po ukončení I. stupně část žáků odchází na víceleté gymnázium, větší část žáků zůstává u nás.

Minimální doporučená úroveň výstupů dle RVP ZV je zpracována v IVP konkrétního žáka.

Další neopomenutelnou součástí našeho ŠVP je práce s žáky z rozdílného multikulturního prostředí. Těmto žákům věnujeme výraznou péči jak v době vyučování, tak i mimo ni. Naší snahou je, aby se tito žáci co nejdříve zapojili do běžného života v České republice a aby byli co nejdříve schopni výuky v českém jazyce.

Poskytujeme vzdělávání i žákům s tělesným postižením. Škola je bezbariérová.

Všechny žáky vedeme k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu a pravidel vzájemného soužití mezi lidmi.

Podporujeme soutěživost mezi žáky organizováním interních i mimoškolních akcí. Zúčastňujeme se většiny okresních sportovních a předmětových soutěží a to jak na I. stupni, tak i na II. stupni. Úspěšné žáky vždy oceňujeme.

Jedná se o otevřený dokument s možností úprav dle potřeb a možností školy.

4.1 Zaměření školy

Naše škola se snaží navázat na dlouhodobou úspěšnou rozšířenou výuku informatiky, která však byla ukončena realizací revidovaného RVP od září 2021.

4.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami patří žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně (novela školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných).
Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.
Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním speciálním pedagogem, sociálním pedagogem, školním metodikem prevence a vedením školy. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.
Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola PLPP. PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování plánu. PLPP škola průběžně aktualizuje a vyhodnocuje v souladu s vývojem SVP žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.
PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

IVP zpracovává škola, vyžadují-li to SVP žáka na základě doporučení ŠPZ. IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce ve spolupráci se ŠPZ. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Třídní učitel, popř. výchovný poradce zajistí souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupce žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:
- respektování odlišných stylů učení žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

4.3 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka

PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

4.4 Vzdělávání cizinců

Za žáky – cizince označujeme žáky, jejichž zákonní zástupci mají jiné občanství než české. Jedná se o žáky, kteří do České republiky právě přicestovali nebo o děti cizinců, které se u nás už narodily a jejich mateřský jazyk je jiný než český. Popř. žáci, kteří žili nebo žijí mimo území ČR a neovládají český jazyk.

Všichni cizinci mají přístup ke vzdělání za stejných podmínek jako občané České republiky. K jejich přijetí do základní školy nemusejí předkládat oprávnění k pobytu na našem území, doloží pouze identifikační údaje (rodný list, pas). Základní školu mohou navštěvovat nejdéle do konce školního roku, v němž dosáhnou sedmnáctého roku věku.

V případě, že mají děti cizinců problémy se zvládáním českého jazyka, zařazuje se žák do nižšího ročníku, než by odpovídalo jeho věku.

Skupinu pro jazykovou přípravu žáků – cizinců zřizuje ředitel školy. Ten má povinnost o existenci této skupiny informovat zákonné zástupce takového žáka do jednoho týdne od přijetí žáka do základní školy. Do třiceti dnů od podání této žádosti musí ředitel školy, do níž je žák – cizinec zapsán, žáka do třídy s jazykovou přípravou zařadit.

Maximální počet této skupiny (pokud je smíšená I- a II. stupeň) je osm žáků. Celková délka jazykové přípravy žáka je nejméně 100 vyučovacích hodin a nejvíce 400 hodin po dobu nejvýše 20 měsíců výuky. Jazyková příprava probíhá v době vyučování. Obsahy výuky českého jazyka je určen očekávanými výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Pokud nelze z různých důvodů skupinu pro jazykovou přípravu žáků zřídit (personální, malý počet zájemců z řady žáků – cizinců nebo jejich nezájem), je žák – cizinec integrován v běžné třídě. Nízkou nebo velmi častou nulovou znalost českého jazyka u těchto žáků je možné řešit využitím speciálních pedagogických metod a postupů, poskytnutím individuální podpory těmto žákům v rámci výuky a její přípravy, využitím poradenských služeb školy a školských poradenských zařízení, individuálního vzdělávacího plánu a služeb asistenta pedagoga. Pokud škola nevyužije poradenského zařízení, je povinna vytvořit žákovi – cizinci PLPP, ve kterém se zaměří na výuku českého jazyka a základních gramatických pravidel.

Pro žáky – cizince lze také využít adaptačního koordinátora ve spolupráci s KÚ Karlovy Vary.

4.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání

Cíl	**Co představuje v životě školy, žáka a ve výuce**
1. ***umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení***	Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost. Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) – knihovna, internet, exkurze. Propojení informací se skutečným životem. Samostatnost, organizace vlastní činnosti. Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost. Komunikační dovednosti, spolupráce, práce týmu. Poznávání vlastních možností. Prezentace vlastních výsledků. Tvořivost (práce na projektech). Účast na organizaci vzdělávání. Práce v motivujícím prostředí. Práce s přiměřeným učivem. Hodnocení formou zpětné vazby. Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí. Výuka bez situací nerovnosti a ponížení. Stanovení dílčích cílů. Zařazování metod, které podporují zvídavost. Využívání kladného hodnocení. Dobré výsledky podporují motivaci. **Osobní příklad.**
2. ***podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů***	Poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě. Uplatňování mezipředmětových vztahů. Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů. Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám. Praktická cvičení. Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. Rozvíjení schopnosti logického uvažování. Řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací. Podpora netradičních způsobů řešení.
3. ***vést žáky všestranné, účinné a otevřené komunikaci***	Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.). Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních aj. názorů). Základ pro hledání a objevování problémů. Základ spolupráce a společné prožívání. Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným. Práce v týmu.

4. rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	Jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce. Atmosféra demokracie a přátelství. Kooperativní učení, spolupráce ve výuce. Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy. Spolupráce s rodiči a dalšími partnery.
5. připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti	Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii. Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání. Vhodnou formou prosazovat své zájmy. Učit se argumentovat. Pracovat se školním řádem. Školní parlament – účast zástupců tříd.
6. vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě	Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. S pomocí dospělých řeší citové vztahy. Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city. Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám. Vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání.
7. učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný	Čistota prostředí školy. Vhodné hygienické zázemí. Vhodné prostředí – účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí – spoluúčast na jeho úpravě. Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová). Zdravý stravovací a pitný režim. Škola bez kouření a drog. Důsledná prevence šikany a násilí. Vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání. Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení.
8. vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi	Chápání principů a fungování demokracie v osobním životě, ve škole a společnosti. Otevřenost vůči spolužákům. Solidarita s druhými. Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti. Integrace žáků vyžadujících speciální péči. Uvažování v evropských a celosvětových souvislostech. Rozvíjení schopnosti empatie.

	Multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí. Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem.
9. pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	Uplatňování sebehodnocení žáků. Informační a poradenské činnost v oblasti profesní orientace. Osvojování základních pracovních dovedností a návyků.

4.6 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání, vybavit žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení. Projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu.
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení je efektivně využívá v procesu učení, v praktickém životě.
- užívá obecně používané termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků a vytváří komplexní pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
- samostatně pozoruje a experimentuje, výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro další využití.
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné a rozlišné znaky, nenechá se odradit případným neúspěchem, vytrvale hledá konečné řešení problému.
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá logické, matematické postupy.
- ověřuje správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení podobných nebo nových problémových situací.
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- naslouchá druhým lidem, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků.
- užívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními lidmi

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Na konci základního vzdělávání žák:

- spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu.
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.
- přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, chápe potřebu spolupráce, oceňuje zkušenosti druhých lidí.
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. Je kladen důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslící jedince. Žáky zapojujeme do projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů.

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak, hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace, chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka.
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj ke kultuře, sportu.
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Volba povolání je samostatným předmětem v 8. a 9. ročníků. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ – pomáhat žákům při orientaci v digitálním prostředí a vést žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, které technologie použít.
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- využívá digitální technologie k usnadnění práce, zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění své práce.

Jak naplňujeme klíčové kompetence u nás:

KOMPETENCE K UČENÍ	• vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání • motivujeme k celoživotnímu učení • vedeme žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou dovednosti a znalosti než známka • podporujeme samostatnost, tvořivost a vlastní sebehodnocení • učíme poznávat různé zdroje informací • pomáháme využívat, vytvářet a uvědomovat si mezipředmětové vztahy • jdeme vlastním příkladem, rozšiřujeme si vzdělání • učíme pracovat s chybou • podporujeme využití teoretických poznatků v běžném životě • používáme různé způsoby motivace k učení • umožňujeme žákům pozorovat, experimentovat a vyvozovat závěry • učíme analyzovat a vybírat podstatné • uplatňujeme individuální přístup • rozlišujeme základní a rozšiřující učivo
KOMPETENCE OBČANSKÉ	• vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých • vedeme žáky k zodpovědnosti za svůj život, své zdraví a své životní prostředí • učíme žáky ochotně pomáhat druhým lidem • vedeme žáky k vzájemnému porozumění mezi lidmi • podporujeme zdravou soutěživost mezi žáky jako protipól sociálně – patologických jevů ve společnosti • vytváříme pozitivní vazby mezi učitelem a rodinou, zapojujeme rodiny do aktivity školy • nabízíme vhodné mimoškolní aktivity
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	• vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci • zaměřujeme se na rozvoj vzájemné komunikace (žák x žák, žák x učitel, učitel x rodič) • klademe důraz na správnou a výstižnou formulaci myšlenek a názorů • učíme žáky naslouchat druhým i sami sobě • učíme obhajovat svůj názor (slušně a kulturně) • podporujeme jazykovou (český i cizí jazyk) i elektronickou komunikaci • orientujeme žáky v prezentaci, publikování a obhajobě svých prací a názorů • netolerujeme hrubé, vulgární a agresivní projevy chování • vyžadujeme dodržování předem stanovených pravidel, dohod a řádů • pracujeme se žáky s poruchami výslovnosti, zohledňujeme žáky s VPUCH • věnujeme se cizincům – pomoc při zvládnutí jazyka a vzájemné komunikace

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	• rozvíjíme schopnost spolupracovat, pracovat v týmech, rozdělovat role v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých • motivujeme žáka při jeho rozvoji osobnosti • integrujeme žáky z jiné národnosti, soc. skupiny, jiné kultury, zdravotně postižené • využíváme dramatickou výchovu k sociálnímu učení • vytváříme příjemnou atmosféru ve třídě, škole • aktivně zapojujeme žáky do vytváření a stanovení pravidel, dohod a řádů • nesnižujeme význam jakékoliv práce • podporujeme nadání
KOMPETENCE PRACOVNÍ	• vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, povzbuzujeme a chválíme žáky při práci • učíme žáky používat vhodné pracovní postupy, technologie a materiály • vytváříme příjemné a bezpečné pracovní prostředí • využíváme ekologické materiály • ujasňujeme žákům představy o reálném uplatnění ve společnosti, věnujeme se přípravě na budoucí povolání • prezentujeme práci školy na veřejnosti i před spolužáky • jdeme příkladem – vážíme si své profese a sebe sama
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	• podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů • učíme žáky vyhledat, pojmenovat a řešit problém, nebát se problémů • podporujeme řešení komplexní vzdělávací problémové úlohy formou samostatných rozsáhlejších prací (projekty, ročníkové práce) a využívání mezipředmětových vztahů • učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost • nabádáme trpělivosti, žáky povzbuzujeme • snažíme se o týmové i samostatné řešení problémů • podporujeme vzájemnou pomoc (žák x žák, žák x učitel) a toleranci
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• vedeme žáky k používaní digitálních zařízení, aplikací a služeb k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • motivujeme žáky k získávání, vyhledávání, posuzování, správě a sdílení dat, informací a digitálního obsahu • učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků • podporujeme žáky při využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce • snažíme se, aby žáci chápali význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznámili se s novými technologiemi, kriticky hodnotili jejich přínosy • vedeme žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

4.7 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Všechna průřezová témata jsou realizována formou integrace do jednotlivých předmětů.

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)

4.7.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	Osobnostní rozvoj je na I. stupni běžnou součástí výuky.					INF, M, D, ZSV, TV, CJ, DG	PVP, CJ, M, Z, D, ZSV, TV, VZ	PVP, CJ, CH, M, D, ZSV, TV, VZ	PVP, CJ, D, V, TV, VZ
Sebepoznání a sebepojetí						INF, TV, DG	PVP, TV, VZ	PVP, CJ, CH, ZSV, TV, VZ	PVP, CJ, TV
Seberegulace a sebeorganizace						CJ, PŘ		CJ, CH, ZSV	CJ, CH
Psychohygiena						INF, CJ, DG	PVP, CJ, VZ	PVP, CJ, VZ	PVP, CJ, CH
Kreativita						INF, CJ, DG	PVP, M, CJ	PVP, CJ	PVP, CJ

SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí	Sociální rozvoj je na I. stupni běžnou součástí výuky.	CJ	ZSV, CJ	CJ	CJ, ZSV
Mezilidské vztahy		D, ZSV, TV, CJ	Z, CJ, TV, VZ	CJ, CH, Z, D, TV, VZ	CJ, Z, D, TV, VZ
Komunikace		INF, Z, D, TV, CJ, DG	PVP, Z, D, ZSV, TV, CJ, VZ	PVP, D, ZSV, TV, CJ	PVP, CJ, Z, D, TV
Kooperace a kompetence		CJ, D	CJ, D	CJ, D	CJ, D, ZSV

MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Morální rozvoj je na I. stupni běžnou součástí výuky.	D, F, TV, CJ	D, F, ZSV, TV, CJ, VZ	M, D, F, TV, CJ	CJ, M, D, F, TV
Hodnoty, postoje, praktická etika		INF, DG, CJ	PVP, CJ, ZSV, VZ	PVP, CJ, Z	PVP, CJ

4.7.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Občanská společnost a škola	ČJ, M, PČ, TV, PRV	M, PRV, TV, PČ	PRV, AJ	VL, AJ	ČJ, VL, AJ	CJ, ČJ, ZSV	CJ,	CJ, ČJ, VZ	CJ, ČJ, CH, VZ
Občan, občanská společnost a stát	M	PRV, VV	PRV, TV, VV	VL	PŘ, AJ	CJ, ČJ, ZSV, D	CJ, ČJ, ZSV	CJ, ČJ, PŘ, ZSV, D,	CJ, ČJ, CH, D
Formy participace občanů v politickém životě				VL	VL	ČJ, ZSV		ČJ, ZSV	D, ZSV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	PŘ, VL	Z, D, TV	ČJ, Z, D, TV	ČJ, Z, D, ZSV, TV	ČJ, D, TV

4.7.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	PRV	ČJ, VV	VV, HV, PČ, AJ	VL, PČ, AJ	HV, PČ, AJ	INF, J, ČJ, PŘ	PVP, CJ, ČJ, PŘ, Z	PVP, CJ, ČJ, D, CH, M, Z	PVP, CJ, ČJ, D, CH, PŘ, ZSV
Objevujeme Evropu a svět			M	VL		INF, CJ, ČJ, D, Z	PVP, CJ, ČJ, D	PVP, CJ, ČJ, Z, PŘ, D	PVP, CJ, D, ZSV
Jsme Evropané				VL		CJ, ČJ,	CJ, ČJ, D	CJ, ČJ, Z	CJ, ČJ, Z, D, ZSV

4.7.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	PRV	PRV	Č	ČJ, VV	VL, ČJ, VV	CJ, ČJ, ZSV, Z	ČJ, Z	ČJ, Z, D	ČJ
Lidské vztahy	PRV, ČJ	PRV, HV, TV, ČJ	TV, ČJ, PČ, PRV, AJ	HV, ČJ, PČ, TV, AJ	VL, PŘ, PČ, HV, VV, TV, AJ	CJ, ČJ, ZSV, TV	CJ, ČJ, D, TV, VZ	CJ, ČJ, D, ZSV, TV, VZ	CJ, D, ZSV, TV, VZ
Etnický původ	PRV		PČ	PČ, VV, VL, ČJ, PŘ	PČ, PŘ, VV	ČJ, Z, D	ČJ, D	ČJ, PŘ	D
Multikulturalita			AJ	AJ	AJ, TV	ČJ, D, CJ	ČJ, Z, CJ	CJ, ČJ, Z, D	ČJ, ZSV, CJ
Princip sociálního smíru a solidarity		PRV	PRV		PŘ	ČJ	CJ	Z	CJ, CH, ZSV

4.7.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	PRV	PRV, VV	PRV, VV	PŘ, VV	PŘ, VV	PŘ, Z	PŘ	CJ, ČJ,	ČJ, CH, PŘ
Základní podmínky života	HV	PRV, PČ	PRV	PŘ	PŘ	CJ, Z, PŘ	CJ, F	CJ, CH, PŘ, F	CJ, F
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ, PRV		PRV	PŘ	PŘ	ČJ, Z, PŘ, D, TV	ČJ, Z, PŘ, ZSV, TV, VZ	CJ, ČJ, CH, Z, PŘ, F, D, TV, VZ	ČJ, CH, Z, PŘ, F, D, TV
Vztah člověka k prostředí	ČJ, M, TV, PČ, VV, PRV	TV, PČ, PRV, M, VV	PRV, PČ, VV, M	PŘ, TV, PČ, VL, ČJ	M, ČJ, PŘ, VL, TV, PČ	CJ, ČJ, Z, PŘ	ČJ, M, Z, PŘ	CJ, ČJ, CH, M, Z, F	ČJ, CH, Z, PŘ, F, D

4.7.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				ČJ	ČJ, CJ	Mediální výchova je na II. stupni součástí výuky ČJ, INF.			
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		VV	VV, ČJ	ČJ	ČJ				
stavba mediálních sdělení				VL	VL				
vnímání autora mediálních sdělení	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ, VV	ČJ, VV				
fungování a vliv médií ve společnosti				TV	IVT, ČJ, TV				
tvorba mediálního sdělení				PŘ	ČJ				
práce v realizačním týmu			PRV	ČJ, M, VL, PŘ, VV, PČ, TV	ČJ, M, VL, PŘ, VV, PČ, TV				

5. UČEBNÍ PLÁN

5.1 I. stupeň platný pro školní rok 2026/2027

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	I. stupeň					Celkem	z toho DČD*
		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+3	6+3	7+2	6+2	7+1	44	11
	Anglický jazyk			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4 + 1	4+1	4+1	4+1	25	5
Informatika	Informatika				1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	2			11	
	Vlastivěda				1	2		
	Přírodověda				1	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	1	1	2	2	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celková povinná čas. dotace		**21**	**21**	**25**	**25**	**26**	**118**	**16**

*DČD – disponibilní časová dotace

5.1.1 Poznámky k učebnímu plánu I. stupně

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících I. stupně
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy
- v 1. ročníku jsou využity 3 disponibilní hodiny, ve 2. ročníku 3 hodiny, ve 3. ročníku 2 hodiny, ve 4. ročníku 2 hodiny a v 5. ročníku 1 hodina

- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. – 5. ročníku; žákům je nabízena výuka anglického jazyka;
- žáci jsou děleni do skupin tak, aby skupiny byly početně vyrovnané

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika je realizován ve všech ročnících I. stupně
- v 1. ročníku je využita 1 disponibilní hodina, ve 2. ročníku 1 hodina, ve 3. ročníku 1 hodina, ve 4. ročníku 1 hodina a v 5. ročníku 1 hodina

Informatika

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován ve 4. a 5. ročníku

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Prvouka je realizován ve 1. – 3. ročníku 1. stupně základního vzdělávání
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Vlastivěda a Přírodověda je realizován ve 4. – 5. ročníku I. stupně základního vzdělávání

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova a Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících I. stupně

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících I. stupně

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Pracovní činnosti je realizován ve všech ročnících I. stupně
- jsou zařazeny všechny 4 tematické okruhy

Pro výuku 1. – 5. ročníku bylo využito 16 disponibilních hodin.

5.2. II. stupeň platný pro školní rok 2026/2027

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	II. stupeň				Celkem	z toho DČD*
		6. roč.	7. roč.	8. roč.	9.roč.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4+1	4	3+1	18	3
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
	2. cizí jazyk - ZNJ		2	2	2	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4+0,5	4+1	4+1	3+1,5	19	4
Informatika	Informatika	1+0,5	1	1+1	1	8	4
	Digitální gramotnost	1			1,5		
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	12	2
	Základy společenských věd	1	1		1		
	Finanční gramotnost				1		
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1	23	3
	Chemie			1+1	1+1		
	Přírodopis	2	2	1+1	1		
	Zeměpis	2	2	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	9	
	Výtvarná výchova	2	1	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1		1	1	11	1
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	1
Celková povinná čas. dotace		**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**18**

5.2.1 Poznámky k učebnímu plánu II. stupně

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících II. stupně
- v 6., 7., 8., 9. ročníku jsou využity 3 disponibilní hodiny

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 6. – 9. ročníku; žáci pokračují ve výuce anglického jazyka (návaznost na I. stupeň)

- Další cizí jazyk je vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace
- škola zařazuje Další cizí jazyk od 7. ročníku v časové dotaci 2 hodin/týden – Základy německého jazyka ZNJ
- vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka – cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika je realizován ve všech ročnících II. stupně
- v 6., 7., 8., 9. ročníku jsou využity 4 disponibilní hodiny

Informatika

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován v 6.,7., 8., 9. ročníku v předmětu informatika
- jsou využity 1,5 disponibilní hodiny
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Digitální gramotnost je realizován v 6. a 9. ročníku a je využito 2,5 disponibilní hodiny

Člověk a společnost

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Dějepis je realizován ve všech ročnících II. stupně, v 9. ročníku je využita 1 disponibilní hodina
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Základy společenských věd je realizován v 6., 7. a 9. ročníku s hodinovou dotací
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Finanční gramotnost je realizován v 9. ročníku s hodinovou dotací, je využita 1 disponibilní hodina

Člověk a příroda

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Fyzika je realizován ve všech ročnících II. stupně,
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Chemie je realizován v 8. a 9. ročníku, v 8. a 9.roč. jsou využity 2 disponibilní hodiny
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis je realizován ve všech ročnících, v 8. ročníku je využita 1 disponibilní hodina
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis je realizován ve všech ročnících II. stupně

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova je realizován ve všech ročnících II. stupně
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících II. stupně

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je realizován v 6., 8., 9. ročníku, v 6. ročníku je využita 1 disponibilní hodina
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících II. stupně; žáci jsou rozděleni v rámci ročníku do skupin dle pohlaví; pokud nedojde k překročení max. počtu 24 žáků, jinak dělení probíhá v rámci třídy

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Pracovní činnosti je realizován 6. a 7. ročníku; žáci jsou rovnoměrně rozděleni v rámci třídy do dvou pravidelně se střídajících skupin – práce v dílnách a práce v domácnosti
- Povinný tematický okruh Svět práce je naplňován v oboru **Volba povolání** v 8. a 9. ročníku, v 8. ročníku je využita 1 disponibilní hodina

6. UČEBNÍ OSNOVY

6.1 I. stupeň

6.1.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

6.1.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 10 hodin týdně
2. ročník - 9 hodin týdně
3. ročník - 9 hodin týdně
4. ročník - 8 hodin týdně
5. ročník - 8 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací - př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezového tématu - osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, mediální výchova.
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- učíme žáky pracovat s chybou
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokážou prezentovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat druhým
- učíme žáky obhajovat svůj názor slušně a kulturně
- podporujeme jazykovou a elektronickou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů
- integrujeme žáky jiných národností a sociálních skupin

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- prezentujeme práci školy na veřejnosti i před spolužáky

Kompetence digitální

- žáci zvládnou základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- využívají digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení
- čtou s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických
- s podporou učitele žáci vyhledávají základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnávají informace z různých zdrojů

- využívají vybrané formy elektronické komunikace, respektují pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	tvoří a čte slabiky, slova, jednoduché věty	VDO - občanská společnost a škola – výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, k sebekritice, k odpovědnosti EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k životnímu prostředí M (slovní úlohy) TV (povely) HV VV
• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	rozumí mluveným pokynům	
• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	odpovídá celou větou, zná zákl. formy spol. styku (pozdrav, omluva, poděkování, oslovení, prosba)	
• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	s dopomocí zvládne opravit svou výslovnost	
• v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	říkanky a dechová cvičení	
• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	dramatizace	
• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	jednoduchá formulace osobního prožitku	
• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	hygiena psaní (sezení a držení psacího náčiní) hygiena zraku při psaní správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi	
• píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	rozlišuje psací, tiskací písmena umí napsat psací písmena velké a malé abecedy, číslice přepíše tiskací písmo do psané podoby a zvládne opis psacího	
• seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	pracuje s obrázkovou osnovou	
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat	
• rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	pozná začátek a konec věty	
• čte a přednáší z paměti ve vhodném frázováním a tempu literární texty přiměřené věku	rozpočítadla, hádanky, říkanky, pohádky	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	dramatizace pohádky	

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Rozliší dlouhé a krátké samohlásky Umí vyjmenovat samohlásky, dvojhlásky Pozná párové souhlásky – spodobu na konci slov i uprostřed Umí rozdělit slova na slabiky, umí rozdělit slovo na konci řádku Vyjmenuje abecedu Umí řadit slova podle abecedy – podle poč. písmene	EGS - Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě) MKV - lidské vztahy (sociální komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy)
• porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Antonyma, synonyma, nadřazená a podřazená slova	
• porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Pochopení významu slov	
• rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Vyhledá podstatná jména a slovesa (rozlišuje vl. jména osob, zvířat a měst)	
• rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	rozlišuje v textu druhy vět – O, R, T, P zná a správně používá interpunkční znaménka na konci vět	
• odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	U vlastních jmen a na začátku věty píše velká písmena Rozlišuje a použije měkké, tvrdé souhlásky Vyjmenuje měkké, tvrdé a obojetné souhlásky Rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Zná pravopis ú, ů	
• čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	Báseň, pracuje tvořivě, pohádka	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení a naslouchání Reprodukce přečteného textu	
• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Rozlišuje poezii a prózu	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Dramatizace Vlastní tvorba	
• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu	

• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Rozumí jednoduchým psaným pokynům	
• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Zvládá zákl. formy společenského styku (pozdrav, omluva, poděkování, oslovení, prosba)	
• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Žák sám i s dopomocí zvládne opravit nesprávnou výslovnost	
• v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Dechová cvičení, básně	
• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Dramatizace textu	
• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Vytvoří krátké vyprávění na základě vlastního zážitku	
• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Zvládá úhledný, čitelný a přehledný pís. projev, základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi	
• píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Zvládne správné tvary písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů	
• píše věčně i formálně správně jednoduchá sdělení	Adresa	
• seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Pracuje s obrázkovou osnovou, umí seřadit věty v textu, slovosled	

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Rozpozná a osvojuje si znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slova Umí abecedu, umí řadit slova podle abecedy, podle dalšího písmene, umí vyhledávat v abecedním seznamu	EGS - kult. diference – vlastní kulturní zakotvení, spisovatelé, básníci MV – kritické čtení (vliv médií ve společnosti) MKV lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého
• porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Rozliší kořen slova, část předponovou, příponovou Pozná slova příbuzná	
• rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Vyjmenuje přehled slovních druhů a v textu pozná 1, 5, 7, 8	
• užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Pozná podst. jména – umí určit rod, číslo Vyjmenuje pádové otázky (ptá se pádovou otázkou na dané podst. jméno) Pozná sloveso – umí určit osobu, číslo a čas sloves (pouze zp. ozn.)	
• spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Rozliší větu jednoduchou a souvětí	
• rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího	
• odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Zná obojetné souhlásky Zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis Zná pravopis psaní bě, pě, vě, mě	
• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Zdokonalujeme se v plynulém a výrazném čtení, umí číst potichu i předčítat nahlas Čte s porozuměním	
• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Pracuje podle zadání	
• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Zvládá základní formy společenského styku (poděkování, oslovení, prosba, omluva)	
• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Žák dbá na pečlivou výslovnost	
• v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Dechová cvičení Básně	
• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i	Dramatizace textu	

mimoškolních situacích		
• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Vytvoří smysluplné krátké vyprávění	
• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Dbá na úpravu v sešitě	
• píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Bezchybně zvládá opis a přepis Je schopen vlastní kontroly v textu, technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)	
• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Adresa, pozdrav na pohlednici	
• seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Pracuje s obrázkovou osnovou	
• čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	Báseň, pohádka, bajka, pověst	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení a naslouchání	
• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Zná znaky pohádky, pověsti	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Dramatizace, vlastní tvorba	

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Náročnější texty, odborné texty – přiměřené věku	**MKV** - etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost - kulturní diference (poznávání vlastního kulturního zakotvení) - lidské vztahy (uplatňování principu slušného chování, tolerance, solidarita, empatie) - lidské vztahy - vztahy mezi kulturami **MV** - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama)
• rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Analýza textu, vyhledávání klíčových slov, vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů	
• reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Pozorné a soustředěné naslouchání	
• vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	zná pravidla rozhovoru, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, pravidla bezpečnosti elektronické komunikace	
• volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu, umí se vyjádřit v běžných situacích, rozpozná přímou řeč	
• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace, reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	
• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Dopis, jednoduchý popis, SMS – užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená	
• sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	Vyprávění podle osnovy (užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená)	
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená	
• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Rozlišuje předpony a předložky a správně je píše Určí slovní základ (část předponová, kořen, část příponová, koncovka)	

	Zdokonaluje se v pravopise vyjmenovaných slov	
• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Rozlišuje slova ohebná a neohebná Zná vzory PJ, umí určit rod, číslo, pád a vzor, umí skloňovat PJ podle vzorů Pozná zvratná slovesa, infinitiv, umí určit osobu, číslo, čas Umí časovat slovesa v č. přít., min., bud.	
• rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, umí je vhodně využít	
• vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Ve větě jednoduché vyhledá ZSD (vyjádřený podmět), seznámí se s pravidly shody přísudku s podmětem	
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Seznámí se se zápisem vzorce souvětí	
• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Doplní vhodný spojovací výraz do souvětí	
• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Pravopis vyjmenovaných slov a jejich slov příbuzných, vzory podst. jmen Píše správně zeměpisné názvy	
• zvládá základní příklady syntetického pravopisu	Seznámí se s pravidly shody přísudku s podmětem	
• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu	
• volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	dokáže reprodukovat podstatné části textu, vlastní tvorba	
• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Seznámí se s autory a ilustrátory dětských knih	
• při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Rozliší verš a rým, vysvětlí přirovnání a pranostiky	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Významy slov	VDO - občanská společnost a škola - občan a stát MV - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu - fungování a vliv médií ve společnosti MKV - kulturní diference - lidské vztahy - multikulturalita VV - ilustrace
• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova, pravopis slov vč. morfolog. švu – předpony s, z, vz; skupiny bje, vje	
• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Třídí slova podle slovních druhů, pozná všechny slovesné způsoby, zvratné sloveso, určí druhy příd. jmen, zná gramatiku tvrdých a měkkých příd. jmen, předložky s, z, skloňuje zájmeno já a zná jeho pravopis	
• rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Objasní rozdíl mezi spis. a nespis. tvary	
• vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Pozná předmět a přísudek, rozlišuje podmět nevyjádřený, několikanásobný, užívá shodu přísudku s podmětem holým, nevyjádřeným a několikanásobným	
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Umí zapsat vzorec souvětí, vymyslí souvětí podle vzorce	
• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Vhodně používá spoj. výrazy	
• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Vyjmenovaná slova, vzory podst. jmen, vzory příd. jmen tvrdých, měkkých	
• zvládá základní příklady syntetického pravopisu	Shoda podmětu s přísudkem	
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Čte přiměřeně rychle s prvky uměleckého textu, věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů	
• rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Analýza textu, vyhledávání a zápis klíč. slov	
• posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Zpráva, oznámení, pozvánka, e-mail	
• reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Aktivní naslouchání, zaznamená slyšené a	

	reaguje otázkami	
• vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Uplatňuje zákl. komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu)	
• rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	pozná reklamu a pokusí se ji posoudit	
• volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Vyjádří se závisle na komunikační situaci, používá přímou řeč	
• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně ji užívá	
• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Jednoduchý popis, jednoduché tiskopisy, elektronický formulář	
• sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	Vyprávění	
• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je (formou čtenářských listů, čtenářského deníku…)	
• volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Při reprodukci dodrží smysl textu, pokusí se vytvořit své dílo	
• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Rozpozná umělecké vybrané žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics	
• při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Zná pojmy rým, verš, sloka, próza, poezie, herec, režisér, spisovatel, ilustrátor	

6.1.1.2 ANGLICKÝ JAZYK - charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět od druhého ročníku:

3. ročník - 3 hodiny týdně
4. ročník - 3 hodiny týdně
5. ročník - 3 hodiny týdně

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Předmětem se prolínají průřezová témata OSV (Sociální rozvoj), EGS (Evropa a svět nás zajímá), MKV (Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita) a MV.
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit a řešit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace
- učitel klade vhodné otázky
- učitel umožní volný přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji
- žáci využívají informační a komunikační prostředky a technologie
- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci přispívají k diskusi v malé skupině a v celé třídě
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- žáci by měli respektovat názory ostatních
- žáci by se měli umět zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k diskusi
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni organizovat svou práci
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a v pracovním tempu žáků

Kompetence digitální pro 3.ročník

- uvádí příklady využívání digitálních technologií v rodině a ve škole; ovládá a využívá určené výukové aplikace při svém učení
- chová se šetrně ke svěřeným digitálním zařízením, rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi

- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií
- zpracuje drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se osobně zajímá
- komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučené (alespoň jedné) digitální technologie
- práci ve skupině si rozdělí na dílčí úkoly, které plní i za pomoci digitálních technologií

Kompetence digitální pro 4. - 5.ročník

- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie; uvede příklady využití digitálních technologií
- ukládá si zajímavé odkazy na zdroje informací pro další použití; odliší vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí
- identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům
- při řešení problému rozpozná potřebu informací; vyhledá je v doporučených zdrojích a posoudí jejich relevanci; ověří jejich spolehlivost v jiných zdrojích
- ukládá informace tak, aby je znovu našel a mohl použít
- komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií
- soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Základní výslovnostní návyky Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruh **Tematické okruhy** Škola Rodina Zvířata Jídlo Oblékání Lidské tělo **Mluvnice** Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.) Učivo se zaměřuje na seznámení se s anglickou abecedou, nácvik slovosledu, časování slovesa být a mít v 1. a 3. osobě čísla jednotného, sloveso like, vazbu místa there is/are, použití členu neurčitého a/an, rozlišení mezi jednotným a množným číslem, dny v týdnu, číslovky do 20, školní pomůcky a základní pokyny	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - lidské vztahy, multikulturalita

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • odpovídá na jednoduché otázky týkajících se jeho samotného, rodiny, školy, volného čau a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Pasivní znalost fonetických znaků, základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **Tematické okruhy** Volný čas Domov Kalendářní rok (svátky, dny v týdnu, měsíce v roce, hodiny) Lidské tělo Bydliště Počasí Oblékání Škola Zvířata Příroda **Mluvnice** Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.) Učivo se zaměřuje na procvičování slovesa mít a být, použití modálního slovesa can, předložky místa (v, na, za, pod, vedle, naproti), příkazy x zákazy, opakování vazby místa there is/are, předložky pro popis cesty, určování času, vyžádání si informace, číslovky do 100, seznámení se s minulým časem slovesa být a mít, psaní pohlednice, tvorba otázek a odpovědí na dané téma.	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - lidské vztahy, multikulturalita

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkajících se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkajících se jeho samotného, rodiny, školy, volného čau a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Pasivní znalost fonetických znaků, základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **Tematické okruhy** Domov Rodina Bydliště Škola Volný čas Povolání Dopravní prostředky Lidské tělo Jídlo Oblékání Zvířata Počasí Kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) **Mluvnice** Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.) Učivo pátého ročníku se především zaměřuje na osvojení si přítomného času prostého i průběhového, přivlastňovací pád, předložky místa a času, množné číslo podstatných jmen, sloveso být, mít, použití členu určitého a neurčitého, osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena, modální sloveso moci (umět) a muset, čísla do 100, přídavná a podstatná jména, vyjadřování času.	OSV - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS - Evropa a svět nás zajímá MKV - lidské vztahy, multikulturalita

6.1.1.3 ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - charakteristika vyučovacího předmětu – I. i II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci-cizinci v řadě českých škol narážejí na to, že pedagogové na školách nejsou zatím vybaveni soustavnými odbornými ani metodologickými znalostmi, jak by měli pracovat s těmito žáky, často jsou odkázáni pouze na své vlastní schopnosti a zkušenosti.

Pedagogové mají nelehkou úlohu, neboť ve svých třídách dosud neadaptované cizince mají a musí se jim často individuálně věnovat na úkor jejich česky mluvících spolužáků. Na druhé straně přítomnost česky komunikujících žáků-cizinců může přirozeným způsobem obohatit vzdělávání o interkulturní vztahy.

Osvojování českého jazyka pro cizince pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Časová dotace vyučovacího předmětu český jazyk pro cizince v 1. - 9. ročníku je 4 hodiny týdně a výuka je přizpůsobena potřebám jednotlivých žáků.

Kompetence k učení

- Žáci si mají od první vyučovací hodiny osvojovat efektivní strategie vedoucí k zvládnutí českého jazyka - vedeme je prostřednictvím zajímavých a různorodých metod k aktivnímu učení během hodiny – žáci by si měli ve škole osvojit správnou výslovnost, z velké části zapamatovat novou slovní zásobu, z velké části pamětně naučit texty písniček, říkanek, pochopit základní gramatické struktury prezentované komunikativní formou.
- Žáky je třeba naučit, aby si poznatky získané ve škole prohlubovali při práci doma zadávání samostatné práce na rozvoj daného tématu.
- Žáky systematicky vedeme ke správné orientaci v učebnicích a dalších materiálech – slovníky, čítanky, doplňkové texty, časopisy – osvojují si pokyny a termíny související s jednotlivými typy cvičení a textů, učí se ovládat abecedu a hledání v abecedním seznamu (není možné, aby žáci v rámci výuky českého jazyka pracovali pouze s jednou učebnicí a pracovním sešitem).
- Žáci mají být vedeni ke schopnosti využívat analogie, odhadovat význam neznámých výrazů podle známých a dříve osvojených, orientovat se v novém neznámém textu poslechovém či čteném – nezbytné pro komunikaci.
- Žákům musí být dána příležitost v praxi pochopit přínos osvojení českého jazyka – při práci s časopisy, na internetu si musí vyzkoušet možnost rozšířit si znalosti z různých oborů (kultura, sport, příroda apod.).

Kompetence k řešení problémů

- Žáci se učí pracovat s různými typy cvičení – je nutné, aby zpočátku alespoň pasivně zvládali cizojazyčné pokyny v materiálech, se kterými pracují – učitel by je měl vést jen omezenou dobu, později by žáci měli pracovat bez vysvětlování (jen s individuální podporou) a dalších komentářů.
- Projektové vyučování – žáci se učí vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat je a zpracovávat.
- Velmi vhodné je použít opakovaně již jednou vyřešený problém na jiné téma – žáci si ověří v praxi, jakého pokroku dosáhli, oč snazší je jejich další práce – průběžné zařazování miniprojektů do výuky.

Kompetence komunikativní

- Žákům vytváříme dostatečné množství komunikativních situacích, aby byli „nuceni“ vyjadřovat samostatně svůj názor, svoje mínění, myšlenky (volba impulsů k rozvoji mluvení a psaní – ne pouze otázky, ale obrázky, nedokončené věty, začátek zajímavého příběhu, předmět, který ožívá a mluví apod.).
- Důležitá je komunikace učitel – žák: učitel doprovází svůj projev gesty, mimikou a názornými pomůckami, pokyny pro žáka jsou jednoduché, jednoznačné a srozumitelné – učitel je součástí jazykové skupiny, účastní se všech aktivit, žáci ho v podstatě napodobují, navazují na něj (důležitý psychologický moment).
- Učitel musí vymýšlet pro žáky přirozené situace, kdy budou mluvit nejen ve dvojici, ale ve trojici či ve větších skupinách.
- Plánovitý a systematický rozvoj psaní žáků navazuje na počáteční rozvoj mluveného projevu poměrně brzy. Nejde však o formu doplňovacích cvičení v pracovním sešitě, automatické opisování či překlad, ale od počátku o jednoduché, ale přesto kreativní, zajímavé, zábavné psaní – žáky necháme, aby psaní doplňovali náčrtky a obrázky.
- Žáci hrají jednoduché dialogy, didaktické hry, vyprávějí či dramatizují pohádky či jednoduché příběhy, zpívají a pohybem doprovázejí písničky.
- Pozitivní motivací pro výuku českého jazyka je, když žáci získávají informace také z jiných vzdělávacích oblastí v rámci výuky českého jazyka – např. zeměpisné poznatky, literatura – spisovatelé, ukázky z děl v českém jazyce, hudební a výtvarná výchova – skladatelé, hudební díla, poznatky z návštěv jiných měst (muzea, galerie).
- Dialogy musí být zajímavé a aktuální, měly by vycházet z potřeb každodenního života.
- Nezastupitelná role písniček (didakticky rozpracované) – žáci si jejich prostřednictvím osvojují obraty, lexikalizované gramatické jevy, které si velmi snadno a dlouho uchovávají v paměti.
- Velkou pozornost věnujeme nácviku poslechu s porozuměním – volíme pestré, zajímavé a pro žáky zábavné prvky motivační i úkoly k porozumění, které žáci dále mohou rozvíjet – na základě poslechu se žáci učí nejen reprodukovat vyslechnuté, ale také je využít k dalšímu ústnímu či písemnému projevu.

- Zaměřujeme se na aktuální a autentické typy textů a záznamů – učíme žáky pracovat s texty plakátů, oznámení, zpráv, e-mailů, vzkazů, záznamů a příkazů, pokynů k užívání, receptů, SMS zpráv.
- Podle možností využíváme s žáky on-line cvičení – žáci se učí reagovat v reálné situaci, musí současně řešit myšlenkový i jazykový problém.
- Práce s Internetem – žáci se učí nejen vyhledávat informace, ale i reagovat na výzvy.
- Zařazování práce s mimoučebnicovými texty – časopisy pro děti, mládež, říkanky, pohádky, básničky a písničky z různých čítanek.

Kompetence sociální a personální

- Do výuky zařazujeme všechny sociální formy práce a efektivně střídáme – frontální práce, práce ve dvojici, trojici, skupinová práce i jednotlivce – důležité i pro udržení pozornosti žáků.
- Role učitele se musí v průběhu výuky měnit – zpočátku je iniciátorem a organizátorem aktivit a jejich účastníkem (výuka začátečníků), později pouze dává impulsy a žáci se musí rozhodovat sami. Samostatně tvoří skupiny, rozhodují o tom, jakou roli kdo ve skupině bude mít – vhodné je stacionární učení (žáci pracují ve skupinách – rozdělí si úkoly s cílem dosáhnout co největší úspěšnosti).
- Pro pokročilejší žáky je vhodné volit i formy diskusí, zamyšlení, hodnocení aktuálních témat každodenního života – východiskem může být článek v učebnici, časopise.
- V hodinách českého jazyka pro cizince by měla vládnout přátelská a pohodová atmosféra – všechny členy jazykové skupiny spojuje snaha osvojit si český jazyk. Učitel může hodnotit žáky na základě zajímavých a hravých aktivit, pozorováním, zaznamenáváním a hodnocením aktivního zapojení jednotlivců do výuky.
- Velmi významnou roli hraje evaluace a autoevaluace – žáci by se měli učit hodnotit sebe, své spolužáky, to, jak se jim nejen líbila, ale i podařila hodina – jak byli aktivní, co budou muset zlepšit. Učitel by neměl tuto důležitou fázi hodiny vynechávat.
- Velkým přínosem je i tvorba vlastního portfolia – žáci si shromažďují své písemné projevy, literární pokusy, miniprojekty a mohou sami sledovat svůj vývoj a pokroky.

Kompetence občanské

- Žáci by si měli prostřednictvím výuky českého jazyka uvědomit i vlastní identitu velmi vhodné jsou simulované situace, kdy žáci seznamují spolužáky se svou zemí, s památkami, kulturou, s městem, v němž žili, se školou, rodinou – i zde lze využít nejrůznějších zdrojů, dostatečné množství doprovodného materiálu. Žáci podávají jednoduchý výklad na dosažené jazykové úrovni.
- Prostřednictvím internetu mohou žáci sledovat aktivity jiných škol v oblasti problémů životního prostředí a ochrany zdraví.
- Seznamováním se s reáliemi a kulturou České republiky vedeme žáky k tolerování odlišností a respektování pravidel země, v níž momentálně žijí.

Kompetence pracovní

- Nesmírně důležité je vedení žáků k samostatné práci s materiály podporujícími výuku českého jazyka - práce se slovníky, gramatickými příručkami, vyhledávání zadaných témat v českých časopisech, knihách, na internetu.
- Žáci musí pracovat samostatně, systematicky a cílevědomě.
- Klademe velký důraz na individuální přístup k žákům s přihlédnutím k věku žáků, jimi navštěvovanému ročníku základní školy, jejich stávajícím znalostem českého jazyka a délce jejich pobytu na území České republiky.

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, které technologie použít

Průřezová témata zařazená do výuky českého jazyka pro cizince:

Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj**
    - Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygiena; Kreativita
- **Sociální rozvoj**
    - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice
- **Morální rozvoj**
    - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického člověka

- Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Ekosystémy; Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení; Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• Vyslovuje a čte foneticky správně. Opakuje slovní zásobu dle probraného tématu. Přiřazuje slovo či slovní spojení ke konkrétnímu obrázku. Rozumí slovům, jednoduchým větám, psaným textům a obsahu krátkého mluveného textu s pomocí vizuální opory. Rozumí pokynům, otázkám a informacím pronášeným pomalu a zřetelně. Naváže kontakt s konkrétní osobou na určité téma. Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení. Na základě textové a vizuální předlohy píše slova a krátké věty. Rozumí jednoduchému poslechovému textu dle vizuální opory. Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace, popř. se zeptá na informace.	**Zvuková a grafická stránka jazyka** Česká abeceda Česká písanka (uvolňovací cvičení) Zvuková stránka slova Výslovnostní návyky: Samohlásky a souhlásky Problematická výslovnost hlásek a slabik Základy intonace Pozdravy, seznámení, představování Základní pokyny formou obrázkového materiálu	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** Evropa a svět nás zajímá (cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy) **Mediální výchova** **Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj** – Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání **Multikulturní výchova** – Lidské vztahy (tolerance odlišných etnických skupin, názorů, zájmů)
• Dokáže se zapojit do jednoduchého rozhovoru v základních tematických okruzích. Mluví, sděluje a odpovídá na základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších probíraných tématech. Rozumí krátkým jednoduchým informačním textům a vyhledá v nich požadovanou informaci. Vyhledá potřebnou informaci v textu. Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa věci ze svého života.	**Tematické okruhy a komunikativní situace** Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Škola Bydlení a rodina Roční období a volný čas Svátky v ČR Jídlo Povolání a řemesla Nakupování Zvířata a příroda Lidské tělo a nemoci Cestování Práce s online jazykovou příručkou (Slovník spisovné češtiny)	
• Správně používá a rozlišuje jednotlivé osoby. Jednoduchou formou napíše krátký text o sobě, rodině, činnostech a svých zájmech. Vyplní osobní informace do formuláře. Píše jednoduché texty o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších probíraných tématech. Reaguje na jednoduché písemné sdělení. Rozezná jednotlivé časy u frekventovaných sloves. Orientuje se v základních pravidlech české mluvnice.	**Mluvnice** Pravopis měkkých a tvrdých souhlásek Psaní ú/ů Slovesné osoby Osobní a přivlastňovací zájmena Slovní druhy Rod M/Ž/S Frekventovaná slovesa přítomného času Synonyma a antonyma Minulý čas vybraných sloves Budoucí čas vybraných sloves Vazba mít rád Psaní velkých písmen Pravopis vyjmenovaných slov Základy skladby Práce s adaptovanou četbou a jednoduchými komunikačními žánry – aplikace gramatických jevů. Upevňování znalostí.	
• Samostatně pracuje s českým textem. Správně interpretuje jeho obsah. Zapíše klíčové informace. Odpoví na kontrolní otázky.	**Rozšiřující texty** Adaptované texty ke konkrétním tématům. Práce s adaptovanými texty. Vyhledávání informací. Dialog	

6.1.2 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

6.1.2.1 MATEMATIKA - charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 5 hodin týdně
2. ročník - 5 hodin týdně
3. ročník - 5 hodin týdně
4. ročník - 5 hodin týdně
5. ročník - 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- **čísla a početní operace**
  - osvojení aritmetických operací ve třech složkách:
  - dovednost provádět operaci
  - algoritmické porozumění
  - významové porozumění
  - získávání číselných údajů,
- **závislosti, vztahy a práce s daty**
  - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- **geometrie v rovině a prostoru**
  - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- **nestandardní aplikační úlohy a problémy**
  - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Organizace

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák se učí přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje svůj grafický projev
- žák rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- učitel vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- žák se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- žák se učí provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správností výsledků
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky a k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- žáci se učí hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Kompetence digitální

- žáci vyhledávají, sbírají a třídí data i s použitím digitálních technologií; posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získají či vyhledají v doporučených zdrojích
- žáci čtou a sestavují jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytváří diagramy
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, i s využitím digitálních technologií

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Čís. řada 0-20, práce s číselnou osou	VDO občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti, k sebekontrole, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost) EV vztah člověka k prostředí (výchova k životnímu prostředí) VV obrázky stejného druhu a počtu znázornění slovní úlohy užití barev, vystřihování, modelování PRV
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Čís. obor 0-20 Práce s čís. osou 0-20 Vzestup, sestup Mat. symboly <, >, =	
• užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Čís. obor 0-20 Práce s číselnou osou	
• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Mat. symboly +, - Příklady na sčítání, odčítání bez přechodu přes desítku v oboru do 20 Rozklady čísel	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řešení slovních úloh bez zápisu Jednoduchá odpověď na otázku	
• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Bankovky, mince, seznámení počítání s mincemi do 20	
• doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Obor 0-20 Orientace v prostoru	
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozlišuje a umí pojmenovat geom. tvary v rovině	
• porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovnává, třídí podle tvaru, velikosti, barev	

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	0-100 číselná osa	VDO občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti, k sebekontrole, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost) EV vztah člověka k prostředí (výchova k životnímu prostředí) VV výroba papírových mincí a bankovek PČ znázorňování, modelování
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	0-100, práce s číselnou osou, vzestupně, sestupně	
• užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, číselná osa	
• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	+, - z paměti do 100 s přechodem přes desítku; rozklady čísel Násobilka 2,3, zná symboly pro násobení a dělení čísel do 100	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řešení slovních úloh se zápisem – jednoduché sl. úlohy (do 100, násobilka)	
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Zná značení jednotek hodina, minuta	
• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Peníze – zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami Zná a počítá s mincemi a bankovkami do 100 Kč	
• doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	V oboru do 100 Orientace v prostoru	
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Geometrická tělesa krychle, kvádr, koule	
• porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovná úsečky podle velikosti (proužkem papíru) Odhaduje délku úsečky Změří úsečku na cm Umí si připravit pomůcky na rýsování (tužka, pravítko) Zná pojem bod, přímka, čára, úsečka Narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky v cm Zná rozdíl mezi přímkou, přímou a křivou čárou	
• rozezná a modeluje jednoduché a souměrné útvary v rovině	praktické činnosti	

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	0 - 1 000; číselná osa	EGS objevujeme Evropu a svět (porovnávání) PRV- měření
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	0 – 1 000; porovnává, setřídí vzestupně i sestupně, symboly pro násobení a dělení – tabulka násobků	
• užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Číselná osa	
• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	+,- do 1 000 zpaměti, násobení a dělení – malá násobilka, rozklady čísel	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Slovní úlohy – jednoduché, složené se zápisem	
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Převádí jednotky času (hod.-min.), orientuje se v čase	
• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Peníze – odhad a kontrola ceny (0 – 1 000)	
• doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	0 – 1 000	
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Geometr. tělesa + válec, geom. útvary, narýsuje a označí bod, přímku, polopřímku, úsečku, libovolný trojúhelník Rýsuje čtverec a obdélník ve čtverc. síti	
• porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Délka úsečky cm, mm	
• rozezná a modeluje jednoduché a souměrné útvary v rovině	Rozezná a modeluje jednoduché a souměrné útvary v rovině	

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Pracuje s kružítkem, znázorní a rýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh Sestrojí trojúhelník ze 3 stran, zná trojúhelníkovou nerovnost, klasifikace trojúhelníku, umí udělat náčrtek, umí rozeznat kruh a kružnici	EV vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí
• sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	
• sestrojí rovnoběžky a kolmice	Dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině, zná pojem průsečík	
• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Vypočítá obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti	
• rozpozná a znázorní ve čtvercoví síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Určí osu překládáním papíru	
• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Zapisuje a přečte čísla do 1 000 000, + a – zpaměti a písemně do 1 000 000, příklady se závorkou v oboru přirozených čísel do 1 000 000, pamětní * dvojciferných čísla jednociferným	
• provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Písemné + a – v oboru přirozených čísel do 1 000 000, písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem a dělení jednociferným dělitelem Ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky	
• zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhluje přir. čísla v oboru desítek a stovek, provádí odhady a kontroluje výsledky poč. operací	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Řeší jednoduché a složené slovní úlohy, tvoří jednoduché slovní úlohy a provádí zkrácený zápis slovních úloh	
• modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Umí zapsat zlomek, využívá názorných obrázků k určování ½, 1/3, ¼, 1/5, 1/6, 1/8,	

	1/10 Modeluje a určí část celku, vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života, porovná zlomky se stejným jmenovatelem	
• vyhledává, sbírá a třídí data	Vyhledává data s přirozeným číslem v oboru do 1 000 000	
• čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Čte jednoduché tabulky a diagramy, doplní údaje, které v tabulce chybí	
• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Netradiční slovní úlohy a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Příklady se závorkami (pamětně i písemně)	EV vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí (řešení slovních úloh)
• provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Násobí 3 a víceciferným činitelem a dělí 1 a 2 ciferným dělitelem Sčítá a odčítá pamětně i písemně v oboru 0 – miliarda umí použít kalkulátor	
• zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhluje na tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, provádí zkoušku	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Řeší a tvoří slovní úlohy na dvě a více početních operací včetně zápisu	
• porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Vypočítá část zlomku z celku a vyjádří celek z jeho dané poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, šestiny, osminy a desetiny Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel a tyto početní operace zapisuje	
• přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života Přečte, zapíše a znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu	
• porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Praktické ukázky příkladů z běžného života	
• vyhledává, sbírá a třídí data	Vyhledává údaje v jízdním řádu Orientuje se v tabulkách, diagramech a grafech	
• čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Sestavuje tabulky, grafy a diagramy, základy práce s daty v tabulkovém procesoru	
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Sestrojí čtverec, obdélník, kružnice, trojúhelník (obecný, rovnoramenný, rovnostranný a pravoúhlý)	
• sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod	Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku	

mnohoúhelníků sečtením délek jeho stran	Lomené čáry, obvod mnohoúhelníků sečtením délek jeho stran	
• sestrojí rovnoběžky a kolmice	Sestrojí rovnoběžky a kolmice	
• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku pomocí vzorce	
• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Rozpozná a znázorní osu souměrnosti ve čtvercové síti	
• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Netradiční slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost, objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů	

6.1.3 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6.1.3.1 PRVOUKA - charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 3. ročníku:

1. ročník - 1 hodina týdně
2. ročník - 2 hodiny týdně
3. ročník - 2 hodiny týdně

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:
    - **Místo, kde žijeme** – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
    - **Lidé kolem nás** – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí
    - **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase
    - **Rozmanitost přírody** – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody
    - **Člověk a jeho zdraví** – základní poučení o zdraví a nemocech jako důležitých hodnotách v životě člověka, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Seznámení s vývojem člověka od narození do dospělosti, se základy hygieny, zdravého stravování, zdravého životního stylu. Poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět.

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, internetem, využívat různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.

- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radit a pomáhat si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině.

- spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel je učí argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

- učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• zná cestu do školy a zpět, adresu, bydliště • zná prostředí školy a popíše činnosti ve škole • popis obydlí • rozpozná rizikové situace a místa	VDO občanská společnost a škola (výchova dem. Občana v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost) EGS Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropských kultur) MKV kulturní diference (etnický původ - poznávání etnických skupin) EV lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí
• začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• pozoruje změny v nejbližším okolí	
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• dodržuje základní pravidla spol. chování • zná vztahy mezi členy primární rodiny	
• odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• seznámí se s různými povoláními	
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina • umí vyjmenovat dny v týdnu, měsíce kalendářního roku • zná čtvero ročních období • umí určit a ukázat celé hodiny na analog. hodinách • zná rozvržení denních činností	
• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost	• seznámí se se zvyky, tradicemi (Vánoce, Velikonoce)	
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • rozdělí některé přírodniny podle nápadných určitých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• sleduje změny v přírodě • pozná základní druhy zeleniny a ovoce	
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• dodržuje zákl. hygienické návyky • zná základy správné životosprávy • pojmenuje zákl. části lidského těla • seznámí se s pojmy nemoc, úraz	
• rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• pozná vhodná a nevhodná místa pro hru • seznámí se se základními dopravními značkami • využívá bezpečnostní prvky v silničním	

	provozu a při cestě do školy a ze školy	
• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• seznámí se s čísly tísňového volání • s využitím pohádek rozpozná znaky rizikového chování	
• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• nácvik evakuace	

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• orientuje se v jednoduchém plánu • předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	MKV lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině) princip sociálního smíru a solidarity kulturní diference (vlastní kulturní zakotvení) VDO občanská společnost a škola (demokratické vztahy ve třídě) občanská společnost a stát (odpovědnost za své činy, seznámení se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami) EV ekosystémy (les, louka, pole, rybník) vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, životní styl) základní podmínky života
• začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• pozoruje změny v okolí • orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí • rozliší vesnici od města	
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• dodržuje pravidla společenského chování • širší rodina – vztahy mezi členy	
• odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• zná různé druhy povolání	
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• orientuje se v čase – kalendářní i školní rok, týdny, dny, hodiny (čtvrt, půl, ¾, celá), přiřadí k ročnímu období měsíce a umí je charakterizovat • zná rozvržení denních činností	
• pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	• časová posloupnost • vycházka do okolí	
• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost	• zařadí zvyky a tradice do správného ročního období	
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• změny v přírodě v ročních obdobích popíše	
• roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny • rozliší živočichy – volně žijící, domácí a cizokrajné • pozoruje charakteristické znaky rostlin (dřeviny, byliny)	
• provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	pokusy	
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	• uplatňuje základní hygienické návyky, zvládá ošetřit drobná poranění, zná a	

• projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	pojmenuje části lidského těla (obličej, končetiny); prevence úrazu a nemoci • zná základy správné výživy a pitného režimu	
• rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• charakterizuje nebezpečná a bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu	
• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• ví, kdy použít čísla tísňového volání • rizikové chování pojmenuje	
• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• nácvik evakuace	
Poznámka: Naplňování digitálních kompetencí 2., 3. ročník:		
• žák najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**digitální zařízení – realizace DK 2.-4. roč.** - digitální zařízení, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání digitálního zařízení dotykem, myší a klávesnicí - využití digitálních technologií v různých oborech - propojení technologií, internet, cloud - přihlášení k uživatelskému účtu **uživatelské aplikace** - spuštění a ovládání aplikace - manipulace s okny a záložkami - otevření a uložení souboru *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• orientuje se v plánku obce, vyznačí bydliště, školu, atd. • orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině • prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty • uvede zákl. ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá	VDO občanská společnost a škola (vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce) občanská společnost a stát (práva a povinnosti, odpovědnost za své činy) EV vztah člověka k prostředí (naše obec) lidské aktivity a problémy ŽP (hospodaření s odpady) základní podmínky života (voda, vzduch, půda, energie, přírodní zdroje) ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina) MKV princip soc. smíru a solidarity (základní lidská práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám) HV písně o zvířatech, rostlinách VV
• začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• popíše změny v okolí • zná základní údaje k historii a současnosti obce (rodáci, kulturně historické památky, pověsti a báje) • začlení svou obec (město) do příslušného kraje • určí hlavní a vedlejší světové strany	
• odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• rozliší fyzickou a duševní práci	
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• digitální čas	
• pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	• zná zákl. údaje z historie a současnosti obce (rodáci, kulturně historické památky, pověsti a báje) • vycházka k historickým památkám	
• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí • na příkladech porovná minulost a současnost	• lidové zvyky, obyčeje • rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost	
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• porovná změny v ročních obdobích	
• roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a umí je pojmenovat • umí vybrané živočichy a rostliny zařadit do příslušného přírodního společenství	
• provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich	• provádí jednoduché pokusy u skupin	

společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	známých látek i podle návodu (i s využitím digitálních technologií) • užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu	
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• pojmenuje a ukáže části těla • zná zásady správní péče o zdraví • zná význam správní výživy, pitný režim	
• rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě a na silnici (chodec, cyklista)	
• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji • umí vyhodnotit rizikové chování	
• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• nácvik evakuace	

6.1.3.2 PŘÍRODOVĚDA - charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. – 5. ročníku:

4. ročník - 1 hodina týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Předmět je členěn do 5 tematických celků:

- **Místo, kde žijeme**
  - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí
- **Lidé kolem nás**
  - základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
  - základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí
- **Lidé a čas**
  - orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
  - současnost a minulost v našem životě
- **Rozmanitost přírody**
  - Země jako planeta sluneční soustavy
  - rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
  - rovnováha v přírodě
  - vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy
- **Člověk a jeho zdraví**
  - lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
  - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
  - péče o zdraví, první pomoc
  - odpovědnost člověka za své zdraví
  - situace hromadného ohrožení

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále OSV a VDO.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnosti mohli uspět:
- žák získává informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu a hodnotit výsledky svého pozorování
- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu, výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů
- žák se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí žáci sami k objevům, řešením a závěrům

Kompetence komunikativní
- žák si rozšiřuje slovní zásobu v osvojovaných tématech, v pojmenování pozorovaných skutečností a v jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žák se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných
- žák se učí obhajovat své názory, vést diskuzi, přijímat názory druhých
- učitel vede žáky k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální
- žák pracuje ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektuje názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně

Kompetence občanské
- žák se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- žák si utváří pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla
- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

- učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- žáci jsou motivováni ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- učitel dává (žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• v přírodě se umí orientovat podle světových stran	EV ekosystémy (les, pole, vodní zdroje) základní podmínky života (voda, půda) ochrana biologických druhů vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí vycházky vztah člověka k prostředí a zdraví VV – kreslení PČ - modelování
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• voda a vzduch • vznik půdy a její význam • ochrana přírody	
• porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života	
• zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• druhy odpadu – třídění a likvidace • ochrana rostlin a živočichů	
• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• založí jednoduchý pokus – ústně vyhodnotí	
• využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	
• rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• etapy lidského života – seznámení, popíše je	
• účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• denní režim	
• uplatňuje účelné způsoby chování v situacích simulujících mimořádné události • vnímá dopravní situaci, správněji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• dopravní výchova • evakuace	
• uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zdravý životní styl vyjádřit na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodit a dodržovat pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě	
• rozpozná život ohrožující zranění • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• zásady první pomoci • ošetření drobných poranění	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• lidské tělo – funkce a význam orgánových soustav, péče o zdraví, životospráva	EV ekosystémy (les, pole, vodní zdroje) základní podmínky života (voda, půda) ochrana biologických druhů vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí vycházky vztah člověka k prostředí a zdraví VV – kreslení PČ - modelování
• rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• lidské tělo – pohlavní rozdíly, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce	
• uplatňuje účelné způsoby chování v situacích simulujících mimořádné události • vnímá dopravní situaci, správněji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• dopravní výchova • evakuace • požáry	
• předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• návykové látky, počítače, hrací automaty, závislosti a zdraví (scénky)	
• uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• zdravý životní styl – ochrana před infekcemi přenosnými krví	
• rozpozná život ohrožující zranění • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• zásady první pomoci	
• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• orientuje se v přírodě podle světových stran	
• vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	
• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	• životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí • rovnováha v přírodě – význam, základní společenstva	
• porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• rostliny, houby, živočichové – znaky života, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka • práce s atlasem a jinými digitálními zdroji	
• zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• odpovědnost lidí – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů	

• stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí • v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	• živelné pohromy, ekologické katastrofy (scénky)	
• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• pokus z živé nebo neživé přírody	

6.1.3.3 VLASTIVĚDA - charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. – 5. ročníku:

4. ročník - 1 hodina týdně
5. ročník - 2 hodiny týdně

Předmět je členěn do 3 tematických celků:

- **Místo, kde žijeme**
  - chápání organizace života v obci, ve společnosti
  - praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
  - postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění
- **Lidé kolem nás**
  - upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
  - uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
  - seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
  - směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
  - základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí
- **Lidé a čas**
  - orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
  - snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat
  - informace z historie a současnosti

Předmětem prolínají tato průřezová témata - MKV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák se učí vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- žák se učí začlenit obec (město) do příslušného kraje
- žák získává informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu a hodnotit výsledky svého pozorování
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit
- učíme žáky poznávat různé zdroje informací
- podporujeme využití teoretických poznatků v běžném životě

- učíme analyzovat a vybírat podstatné

Kompetence k řešení problémů
- žák se učí rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podporujeme vzájemnou pomoc žák – žák

Kompetence komunikativní
- žák se učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- žák využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- klademe důraz na správné, výstižné formulace myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální
- žák rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská
- žák pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky a významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- žák projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kriterií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní
- žák uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- žák prezentuje práci školy na veřejnosti
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ujasňujeme žákům představy o reálném uplatnění ve společnosti

Kompetence digitální
- učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování

- vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• současnost a minulost	EGS jsme Evropané, objevujeme Evropu MKV etnický původ princip sociálního smíru a solidarity VV ilustrace k pověstem ČJ vypravování o cestování, zážitky z prázdnin vlastní jména, názvy států
• využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• umí vyhledat informace o historii z různých zdrojů	
• rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	• pravěk, pověsti o počátku českých dějin, Velká Morava (Cyril, Metoděj), Přemyslovci, Karel IV., husitství, Rudolf II., J. A. Komenský	
• srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• proměny způsobu života, bydlení a předměty denní potřeby	
• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• zná pojmy obec (město, vesnice), okres, kraj, orientuje se na mapě	
• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• aplikuje světové strany podle mapy, směrová růžice	
• rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy, polokoulí	• vysvětlí rozdíl mezi plánem a mapou, orientuje se v mapě ČR	
• vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• vyhledání na mapě krajů ČR, blíže se seznámí s Prahou a Karlovarským krajem	
• porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• cestování po ČR – popis na základě vlastních zážitků	
• rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• znaky demokratického státu (symboly), státní správa a samospráva	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• soužití lidí, seznámí se s možnostmi podpory sociálně a zdravotně znevýhodněných	
• orientuje se v základních formách vlastnictví • používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• rozliší vlastnictví soukromé, osobní, veřejné a společné • seznámí se s rodinným rozpočtem (příjmy a výdaje)	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• orientace v mapách – ČR, Evropa – podle světových stran	EGS jsme Evropané, objevujeme Evropu MKV etnický původ princip sociálního smíru a solidarity VV ilustrace k pověstem ČJ vypravování o cestování, zážitky z prázdnin vlastní jména, názvy států
• rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	• orientace v mapě Evropy, ukáže a pojmenuje kontinenty, sousední státy ČR	
• zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• cestování po Evropě, popis vlastních zážitků	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• soužití lidí, kultura • seznámí se s možnostmi podpory sociálně a zdravotně znevýhodněných	
• rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	snaží se předcházet konfliktům a řeší krizové situace učí se zaujmout stanovisko rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat formuluje a dodržuje zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi, rozezná nebezpečí v digitálním prostředí a vybere informace, které o sobě může zveřejnit	
• orientuje se v základních formách vlastnictví • používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• zná druhy majetku, sestaví rodinný rozpočet • zná rozdíl mezi hotovostí a bezhotovostní formou peněz • banka jako správce peněz – úspory, půjčky a rizika s nimi spojená	
• rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	• Marie Terezie a Josef II., průmyslová revoluce, 1.sv. válka, vznik ČSR (T.G.M.), 2. sv. válka, období vlády KSČ, Sametová revoluce, vznik ČR (Václav Havel)	

6.1.4 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMATIKA

6.1.4.1 INFORMATIKA - charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají s použitím mobilní učebny (tablety Android). V některých činností se preferuje práce žáků ve dvojicích u jednoho zařízení, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadávání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nevhodnější způsob řešení

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, …)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, …)
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, …)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- žáci jsou při práci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- žák se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla …) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo …)
- žáci jsou při zpracovávání informací vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití technického vybavení počítače

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	- piktogramy, emoji - kód (QR) - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce - *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- ovládání pohybu postav - čtení a modifikace programů - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - *mobilní aplikace pro rozvoj kódování*	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu - systém, struktura, prvky, vztahy *online učebnice Práce s daty*	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**digitální zařízení** - digitální zařízení, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání digitálního zařízení dotykem, myší a klávesnicí - využití digitálních technologií v různých oborech - propojení technologií, internet, cloud	

	- přihlášení k uživatelskému účtu **uživatelské aplikace** - spuštění a ovládání aplikace - manipulace s okny a záložkami - otevření a uložení souboru - *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň* - *Realizace v průběhu 1.-5. ročníku v rámci průřezových témat a digitálních kompetencí*	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	- graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- čtení, tvorba a úprava programů - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - ladění, hledání chyb - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - pevný počet opakování - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu - náhodné hodnoty - násobné postavy a souběžné reakce - animace střídáním obrázků - spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - *učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy*	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu - systém, struktura, prvky, vztahy - *online učebnice Práce s daty*	

6.1.5 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

6.1.5.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA - charakteristika vyučovacího předmětu na I. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. - 5. ročník - 1 hodina týdně

Předmět je členěn do 4 oblastí:

- **Vokální činnost**
  - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- **Instrumentální činnost**
  - hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- **Hudebně pohybová činnost**
  - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- **Poslechová činnost**
  - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů apod.

Žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

V tomto předmětu jsou realizována tato průřezová témata: EGS, MKV, EV, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zpívá v jednohlase	• správné dýchání, držení těla • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu	EV základní podmínky života (výchova k životnímu prostředí – hudba, rámus) MV vnímání autora mediálních sdělení výběr kvalitní hudby hudbou ovlivnit osobnost žáků probudit u žáků lásku k hudbě využití zpěvu jako relaxační techniky v různých předmětech
• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• vytleská rytmus • melodizace říkanek	
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• umí používat Orffovy nástroje	
• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• propojí vlastní pohyb s hudbou	
• rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozliší zvuk a tón, krátké a dlouhé tóny	
• rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• vnímá jednoduché vokální skladby • pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, housle	

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zpívá v jednohlase	• správné dýchání, držení těla • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu	MV vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) MKV lidské vztahy (v lidové písni) VV – ilustrace TV – pochod, taneční krok PRV – lidové zvyky a tradice
• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• vytleská rytmus • melodizace říkanek	
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• umí používat Orffovy nástroje	
• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• propojí vlastní pohyb s hudbou	
• rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozliší výšku a délku tónu • zná pojmy notová osnova, houslový klíč • rozliší délky not (celé, půlová, čtvrťová) • vytleská ¾ a 4/4 takt	
• rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• vnímá jednoduché skladby (vokální, instrumentální, vokálně instrumentální) • poslech státní hymny ČR • pozná a umí pojmenovat kontrabas a trumpetu	

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zpívá v jednohlase	• správné dýchání, držení těla • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu • zpěv státní hymny	EGS Evropa a svět nás zajímá ČJ - vypravování PRV – lidové zvyky a tradice
• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• vytleská rytmus	
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• umí používat Orffovy nástroje i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře	
• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• propojí vlastní pohyb s hudbou	
• rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozliší pomalé a rychlé tempo • rozliší délky not a pomlk (osminová nota), zapíše stupnici C dur • doplní a vytleská 2/4, 3/4, 4/4 takt	
• rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• vnímá jednoduché skladby (vokální, instrumentální, vokálně instrumentální)	

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• správné dýchání, držení těla • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu • vícehlasý a jednohlasý zpěv	MKV lidské vztahy vzájemné obohacování různých kultur kulturní diference poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MK
• realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• orientace v notovém zápisu, repetice	
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• seznámí se s nástroji symfonického orchestru	
• rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• malá písňová forma, rondo	
• vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• vlastní tvorba • hra na skladatele	
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• pozná změnu rytmu, dynamiky, pohyb melodie	
• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• lidové tance, taktování, pantomima	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• správné dýchání, držení těla • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu • vícehlasý a jednohlasý zpěv • mutace	MKV lidské vztahy etnický původ EGS Evropa a svět nás zajímá
• realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• zapisuje a hraje jednoduchou melodii podle individuálních schopností • čte a zapisuje v rozsahu c_1 - g_2	
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• hraje na hudební nástroj podle individuálních schopností • seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru	
• rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• rozpozná malou písňovou formu, rondo	
• vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	vlastní tvorba, vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací • hra na skladatele	
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• pozná v hudbě změnu rytmu, dynamiky, melodii stoupavou a klesavou	
• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• tance, taktování, pantomima, pohybová improvizace	

6.5.1.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA - charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 1 hodina týdně
2. ročník - 1 hodina týdně
3. ročník - 2 hodiny týdně
4. ročník - 2 hodiny týdně
5. ročník - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedení k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanská

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence digitální

- žáci jsou motivováni k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- učitel poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Ročník: 1. – 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty • porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• umí si zorganizovat svou vlastní výtvarnou práci • rozlišuje různé tvary a kombinuje je, skládá je do plochy a prostoru • rozliší základní teplé a studené barvy	VDO výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EGS poznávání evropských kultur EV ekosystémy, výchova k životnímu prostředí MDV kritický přístup k výtvarnému umění
• v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti • uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• umí použít různé druhy štětců dle potřeby a dalších pomůcek • zvládne použít výtvarnou techniku na základě vlastní životní zkušenosti	
• vnímá události různými smysly, vizuálně je vyjadřuje	• tvorba dle poslechu hudby, zrakového vnímání a hmatu (pouze 3. ročník)	
• interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření • odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• zvládne kreslit, malovat a další různé techniky plastického vyjádření • vytváří koláž, používá zapouštění a rozfoukávání barev	
• na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• práci svou i spolužáků zhodnotí vlastními slovy	

Ročník: 4. – 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření • Porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	• Rozliší teplé a studené barvy, míchání barev, stínování, zvládne popsat proporcionální rozložení objektů • využívá linie a barvy v malbě, kresbě • práce s modelovací hmotou • pokus o perspektivu	EV ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí MKV kulturní diference lidské vztahy (empatie) etnický původ MV stavba mediálních sdělení
• při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• kreslí, maluje své vlastní zkušenosti a ústně popíše	
• nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly • uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• umí si zvolit výtvarné potřeby pro svou práci	
• osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření • pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	• subjektivně výtvarně vyjádří své pocity a prožitky • fantazijní tvorba	
• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• seznámí se s ilustrátory dětských knih • inspiruje se jimi pro vlastní tvorbu • práce s fotografií, vytváří komiks	
• nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• verbálně analyzuje vlastní tvorbu	

6.1.6 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

6.1.6.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI - charakteristika vyučovacího předmětu na I. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:
1. - 5. ročník - 1 hodina týdně

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Předmět je členěn do 4 tematických okruhů:

- **Práce s drobným materiálem**
  - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
  - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
  - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
  - lidové zvyky, tradice a řemesla
- **Konstrukční činnosti**
  - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
  - sestavování modelů
  - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- **Pěstitelské práce**
  - základní podmínky pro pěstování rostlin
  - péče o nenáročné rostliny
  - pěstování rostlin ze semen
  - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- **Příprava pokrmů**
  - pravidla správného stolování
  - příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
Předmětem prolínají průřezová témata: OSV, VDO, EV
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, učí se spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží dosáhnout kvalitní výsledek

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- učitel podporuje žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- učitel vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- žáci jsou motivováni k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Ročník: 1. – 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• práce s drobným materiálem – mačká, skládá, trhá, lepí, stříhá, překládá, navléká, šije předním stehem	OSV – spolupráce a komunikace v týmu EV – vztah k životnímu prostředí, recyklace materiálů HV, VV
• pracuje podle slovního návodu a předlohy	• umí si zorganizovat práci • dodržuje bezpečnost • pracuje podle videonávodu	
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• montuje a demontuje staveb. prvky (plošné a prostorové)	
• provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	• 3. ročník – ve třídě zaseje semena	
• pečuje o nenáročné rostliny	• otírání listů, zalévání, kypření pokojových rostlin	
• připraví tabuli pro jednouché stolování	• zná základy správného stolování • prostře talíř, připraví příbor	
• chová se vhodně při stolování	• zná základy spol. chování při stolování	

Ročník: 4. -5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• mačká, skládá, tká, lepí, stříhá, překládá, navléká a vytváří podle své vlastní fantazie • šije předním stehem, přišije knoflík	OSV – spolupráce a komunikace v týmu, spolupráce v různých situacích EV – vztah k životnímu prostředí, recyklace materiálů
• využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• tvoří originál inspirovaný lidovými tradicemi	
• volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• umí si zvolit pomůcky a nástroje k práci	
• udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	• udržuje pořádek na pracovním místě (i v jeho okolí) a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	
• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• sestavování modelů (konstrukční stavebnice)	
• pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, videonávodu	
• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	
• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• 4. roč. – zaseje semena a pozoruje růst	
• ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• pečuje o pokojové rostliny	
• volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	
• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • alergie	
• orientuje se v základním vybavení kuchyně	• orientuje se v základním vybavení kuchyně • pojmenuje vybavení kuchyně	
• připraví samostatně jednoduchý pokrm	• 5. ročník - připraví samostatně jednoduchý pokrm	
• dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• zná základní etiketu při stolování	

• udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnostní práce • poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnostní práce • poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni • uplatňuje zásady správné výživy	

6.1.7 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

6.1.7.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA - charakteristika vyučovacího předmětu na I. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. - 5. ročník - 2 hodiny týdně

Součástí předmětu Tělesná výchova ve 3. a 4. ročníku je povinný plavecký výcvik v celkovém rozsahu minimálně 40 vyučovacích hodin.
Předmět je členěn do 4 tematických okruhů:

- **činnosti ovlivňující zdraví**
  - význam pohybu pro zdraví
  - příprava organismu
  - zdravotně zaměřené činnosti
  - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
  - hygiena při TV
  - bezpečnost při pohybových činnostech
- **činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**
  - pohybové hry
  - základy gymnastiky
  - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti
  - průpravné úpoly
  - základy atletiky
  - základy sportovních her
  - turistika a pobyt v přírodě
  - plavání, lyžování a bruslení
  - další pohybové činnosti
- **činnosti podporující pohybové učení**
  - komunikace v TV
  - organizace při TV
  - zásady jednání a chování
  - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností
  - měření a posuzování pohybových dovedností
  - zdroje informací o pohybových činnostech

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny.
Předmětem prolínají průřezová témata: MKV, EV, MV, VDO, OSV

Základní plaveckou výuku škola zajišťuje ve spolupráci s Ašskými lesy s.r.o. v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin během celého I. stupně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími
- orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají
- zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair-play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanská

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení
- učí se být ohleduplní a taktní
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Kompetence digitální

- učitel seznamuje žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- žáci jsou motivováni k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- žáci jsou motivováni k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologii

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• příprava před pohybovou činností • uklidnění po zátěži • protahovací cvičení • chápe význam pohybu pro zdraví	OSV – sociální vztahy, komunikace, sebeovládání HV, VV, PRV
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině • usiluje o jejich zlepšení	• rozvoj různých forem rychlosti, vyzrálosti, síly, pohyblivosti, koordinací pohybu Gymnastika - šplh, přeskoky přes švihadlo, převaly, kotoul, nácvik odrazu z místa, chůze po lavičce Rytm. cvičení - cvičení s hudbou, jednotlivé tance Pohybové hry - s různým zaměřením (přetlaky, úpoly), cvičení s vlastní váhou těla Atletika - nácvik rychlého běhu, motivovaný vytrvalý běh 2 min, skok do dálky z místa, hod míčkem Sportovní hry - manipulace s míčem, švédská vybíjená Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, překonávání přírodních překážek	
• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• základy sportovních her (míčové hry a pohybové hry) • pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení • organizace při TV • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (fair play)	

• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek	
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• tělocvičné pojmy (komunikace v TV) • smluvené povely, signály	

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• příprava před pohybovou činností • uklidnění po zátěži • protahovací cvičení • chápe význam pohybu pro zdraví	OSV – sociální vztahy, komunikace, sebeovládání HV, VV, PRV
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině • usiluje o jejich zlepšení	• rozvoj různých forem rychlosti, vyzrálosti, síly, pohyblivosti, koordinací pohybu Gymnastika - šplh, přeskoky přes švihadlo, napojovaný kotoul vzad, nácvik odrazu na můstku, rovnovážná cvičení na nízké kladině Rytm. cvičení - cvičení s hudbou, jednotlivé tance Pohybové hry - s různým zaměřením (přetlaky, úpoly), cvičení s vlastní váhou těla, kruhový trénink Atletika - nácvik rychlého běhu 50 m, motivovaný vytrvalý běh 3 min, skok do dálky z místa z chůze, hod míčkem Sportovní hry - manipulace s míčem, švédská vybíjená, kapitánská vybíjená, driblink, přihrávky, střelba na cíl Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, překonávání přírodních překážek	
• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• základy sportovních her (míčové hry a pohybové hry) • pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení	

	• organizace při TV • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (fair play)	
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek	
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• tělocvičné pojmy (komunikace v TV) • smluvené povely, signály	

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• příprava před pohybovou činností • uklidnění po zátěži • protahovací cvičení • chápe význam pohybu pro zdraví	EV – vliv prostředí na vlastní zdraví HV, PRV
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině • usiluje o jejich zlepšení	• rozvoj různých forem rychlosti, vyzrálosti, síly, pohyblivosti, koordinací pohybu Gymnastika - šplh, přeskoky přes švihadlo, napojovaný kotoul vpřed, kotoul vzad, nácvik odrazu na můstku s rozběhem (roznožka), rovnovážná cvičení na nízké kladině Rytm. cvičení - cvičení s hudbou, jednotlivé tance Pohybové hry - s různým zaměřením (přetlaky, úpoly), cvičení s vlastní váhou těla, kruhový trénink Atletika - nácvik rychlého běhu 50 m, zná význam startovních povelů, motivovaný vytrvalý běh 5 min, skok do dálky z místa a s rozběhem, hod míčkem Sportovní hry - kapitánská vybíjená, přehazovaná, driblink v pohybu, přihrávky, střelba na koš Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, překonávání přírodních překážek Plavání	
• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a	• základy sportovních her (míčové hry a	

soutěžích	pohybové hry) • pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení • organizace při TV • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (fair play)	
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek	
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• tělocvičné pojmy (komunikace v TV) • smluvené povely, signály	

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu • uplatňuje kondičně zaměřené činnosti • projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• podílí se n realizaci svého pravidelného pohybového režimu	VDO – souvislosti evropských kořenů olympijských ideí HV, PŘ
• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Zdravotně zaměřené činnosti - průpravná kompenzační a relaxační cvičení	
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • vytváří varianty osvojených pohybových her	• zdokonaluje se podle svých schopností a možností Gymnastika - šplh, švihadlo, kotoul vzad do roznožení, přeskok přes kozu, cvičení na nářadích Rytmická cvičení - cvičení s hudbou Pohybové hry - úpoly, přetlaky, kruhový trénink Atletika - rychlý běh 50 m, nácvik štafetové předávky, motivovaný vytrvalostní běh 7 min., skok do dálky s rozběhem, hod míčem Sportovní hry - kapitánská vybíjená, přehazovaná Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu Plavání	
• uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí • adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• bezpečnost při pohybových činnostech • zná první pomoc v podmínkách TV	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• porovnává a hodnotí výkony spolužáků	
• jedná v duchu fair play	• spolupracuje v týmu – dodržování pravidel	

• dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	fair play	
• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví • cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• připraví kruhový trénink nebo překážkovou dráhu	
• zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• připraví rozcvičku	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• umí změřit délku skoku	
• orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště • samostatně získá potřebné informace	• účastní se školních sportovních soutěží	
• adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	• bezpečnost při pohybu ve vodě	
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• základní plavecké styly – volný způsob, znak, prsa	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu • uplatňuje kondičně zaměřené činnosti • projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• podílí se n realizaci svého pravidelného pohybového režimu	EV – péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí HV, PŘ
• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Zdravotně zaměřené činnosti - průpravná kompenzační a relaxační cvičení	
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • vytváří varianty osvojených pohybových her	• zdokonaluje se podle svých schopností a možností Gymnastika - šplh, švihadlo, jednoduchá gymnastická sestava, přeskok přes kozu, cvičení na nářadích Rytmická cvičení - cvičení s hudbou Pohybové hry - úpoly, přetlaky, kruhový trénink Atletika - rychlý běh 60 m, nácvik štafetové předávky, štafetový běh, motivovaný vytrvalostní běh 10 min., skok do dálky s rozběhem, hod míčem Sportovní hry - kapitánská vybíjená, přehazovaná, minikošíková – základy hry, hra Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, běh v terénu	
• uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí • adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• bezpečnost při pohybových činnostech • zná první pomoc v podmínkách TV	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• porovnává a hodnotí výkony spolužáků	

• jedná v duchu fair play • dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• spolupracuje v týmu – dodržování pravidel fair play	
• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví • cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• připraví kruhový trénink nebo překážkovou dráhu	
• zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• připraví rozcvičku	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• umí změřit délku skoku	
• orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště • samostatně získá potřebné informace	• účastní se školních sportovních soutěží	

6.2 II. stupeň

6.2.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

6.2.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících minimálně 4 hodiny týdně (upřesněno v učebních plánech). Vzdělávací oblast předmětu český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro větší přehlednost je rozdělena do tří vzájemně propojených složek – literární výchovy, jazykové výchovy a komunikační a slohové výchovy.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměrů autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) a mediálních forem (tištěný text, audio, video) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- schopnost komplexní textové analýzy v oblasti beletrie i naučné literatury včetně formální stránky – vydavatelská úprava tištěných dokumentů (dokumenty ve školní knihovně)

Vyučovací předmět český jazyk a literatura **je úzce spjat s**

- *dějepisem* (proměny češtiny v hist. a geograf. souvislostech, kunsthistorická témata, chronologické řazení literatury v soudobých hist. souvislostech)
- *informatikou a digitální gramotností* (čeština jako základní komunikační prostředek – nezbytnost správného používání češtiny v elektronické podobě po stránce gramatické i stylistické, vyhledávání informací)
- *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodrama, hudební texty)
- *výtvarnou výchovu* (výtvarné umění jako součást české kultury, náboženské texty a jejich výtvarná podoba – např. biblické příběhy)

Předmětem se prolínají průřezová témata:

- **OSV** - mluvní cvičení, verbální i neverbální sdělení, poznávání lidí podle příběhů, dovednost zapamatovat si, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů, práce ve skupině a dělba kompetencí, umění naslouchat

- **VDO -** demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volních a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení nápaditosti, tvořivosti, kreativity, atd.), stylizace argumentů, dialogických a prezentačních schopností a dovedností
- **EGS -** chronologický přehled evropské a další světové literatury, poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy, …), rozbor, rozlišení a srovnání různých evropských jazyků, hledání společných kořenů v oblasti lingvistiky
- **EV -** lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příběhy z přírody – dobrodružství …
- **MV -** čeština v médiích, práce s periodiky, stylizace textů, výběr literatury, mediálních sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, spolupráce se školním rozhlasem
- **MKV -** srovnání naší literatury jiných kultur, hledání souvislostí a vzájemných vlivů (pohádky, báje a mýty jednotlivých etnik), Češi a národní obrození – proměny češtiny

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel rozvíjí kladný vztah žáků k českému jazyku prostřednictvím atraktivních vyučovacích metod, motivuje je výběrem zajímavých textů a úkolů
- učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací, vede žáky k využívání výpočetní techniky
- učitel učí žáky studijním postupům (např. formulace a vyhledávání klíčových slov, ...)
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků, sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel dbá na správnost jazyka nejen v rámci vyučovacího předmětu český jazyk a literatura, ale aplikuje v praxi provázanost předmětů (např. stanoví pravidla pro vypracování referátů, poskytuje metodickou pomoc z hlediska češtiny v dalších předmětech jako formu celoživotního vzdělávání, provádí korektury textů s využitím digitálních technologií, pomáhá se stylistikou překladů z cizích jazyků – NJ, AJ)
- učitel vhodnou volbou tématu či návodnými otázkami vede žáky k tomu, aby při diskusích na odborné téma, při tvorbě slohových prací odborného stylu i při literárním výkladu využívali svoje poznatky či znalosti z jiných oborů
- učitel zařazuje ve všech oblastech regionální tématiku a dbá na rozšiřování znalostí žáků o regionu
- žáci vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- žáci si osvojují základní jazykové a literární pojmy
- žáci kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- žáci využívají prostředků výpočetní techniky
- žáci pracují aktivně ve školní knihovně
- žáci analyzují texty, zobecňují, formulují závěry

Kompetence k řešení problémů

- učitel připravuje k mluvním cvičením a k diskusi taková témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor podpořený logickými argumenty a tolerují mínění druhých
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- žáci využívají získaných dovedností a vědomostí k objevování různých variant řešení

- žáci samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- žáci uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel vede žáky k ohleduplnosti
- učitel vede žáky k výstižné argumentaci
- učitel vhodným výběrem témat i literárních ukázek vede žáky k tomu, aby při interpretaci textů i při psaní slohových prací uplatňovali nejen základní myšlenkové operace, ale i fantazii a kreativitu
- žáci používají jazyk jako prostředek sebeprezentace
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- žáci účinně se účinně zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- žáci rozumí různým typům textů a záznamů
- žáci využívají informačních a komunikačních prostředků
- žáci používají digitální technologie

Kompetence sociální a personální
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel vede žáky k dodržování pravidel
- učitel nabízí různé varianty postupu
- žáci účinně spolupracují ve skupině, pochopí druhého a pomohou mu
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci věcně argumentují
- žáci se dokážou dohodnout na vybraném postupu práce, jejím průběhu a výsledcích
- žáci efektivně promýšlí vlastní práci i práci druhých
- žáci dodržují společností dohodnuté normy a pravidla

Kompetence občanské
- učitel zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- učitel motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- učitel motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- žáci respektují přesvědčení druhých lidí
- žáci chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- žáci se aktivně zapojují do kulturního dění, propagují region

- žáci mají pozitivní postoj k uměleckým dílům
- žáci dodržují filozofii udržitelného rozvoje zdravého života

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel podporuje žáky v užití znalostí v běžné praxi
- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní a audiovizuální technikou
- žáci dodržují hygienu práce, bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní a audiovizuální technikou
- žáci využívají svých znalostí v běžné praxi
- žáci plní zadané úkoly podle svého osobnostního maxima

Kompetence digitální
- učitel zadává práci a vkládá materiály v digitálním vzdělávacím prostředí (Google učebny) při distanční a prezenční výuce
- učitel vede žáky k vytváření portfolií zdrojů informací jak pro jednotlivce, tak v rámci sdílení s ostatními
- učitel dohlíží na správné citace zdrojů v žákovských pracích, na dodržování žákovských autorských práv i právních norem při práci s osobními údaji
- učitel dbá na etiku v digitálním prostředí
- učitel kontroluje žákem vytvořený digitální obsah a jeho správné ukládání
- učitel vytváří vzorové materiály
- učitel vede žáky k dovednosti pozměňovat obsah vzorového materiálu
- žák pracuje v digitálním vzdělávacím prostředí (Google učebny) při distanční a prezenční výuce
- žák vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- žák cituje zdroje ve své práci, uplatňuje svá autorská práva a dodržuje právní normy při práci s osobními údaji
- žák jedná eticky v digitálním prostředí
- žák vytváří a upravuje digitální obsah různými metodami a postupy
- žák vždy ukládá vytvořené materiály
- žák pozměňuje vzorové materiály, propojuje je a vytváří nový obsah materiálu

V hodinách ČJL využívají učitelé pro rozvíjení a utváření těchto klíčových kompetencí následující metody a postupy (s důrazem na dovednostní a postojovou složku, tj. otázky JAK a PROČ):
- učitel zadává žákům individuálně nebo ve skupině krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře (literatura, divadlo, film) na podkladě novinových článků nebo informací z internetu
- žáci podle pokynů učitele prostudují příslušnou část učebnice sami, učitel jim k tomu položí předem cílené otázky, aby soustředil jejich pozornost na určité problémy v textu
- učitel nabízí žákům k posouzení běžné, z komunikační praxe převzaté texty, vede žáky k vyhledávání jejich shody a rozdílů či k třídění textů do určitých skupin (např. podle funkčních stylů)

- učitel zadává přesně vymezené a motivující úkoly pro mluvní cvičení, ve kterých mohou žáci zužitkovat získané znalosti a dovednosti (např. který literární žánr čtou nejraději, proč se zajímají/nezajímají o současné politické dění, který film naposledy viděli, co je zaujalo v televizi)
- učitel umožňuje žákům diskutovat nad významem a využitím věcného i literárního textu
- učitel vhodnými otázkami motivuje a podněcuje žáky k formulaci a prezentaci vlastního názoru
- učitel vede žáky k přípravě a uskutečnění diskuse na vybrané téma z literatury, občanské výchovy, mediální výchovy nebo dějepisu apod. s dodržováním všech zásad pro vedení diskuse
- učitel klade důraz na regionalitu a aktuálnost ve výběru textů a při práci s jazykem vůbec

Ročník: 6. - jazyková výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	obecné poučení o jazyce (jazykové příručky, rozvrstvení národního jazyka, jazykověda a její složky) zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost) pravopis (lexikální a morfologický) tvarosloví (ohebné slovní druhy) skladba (základní větné členy, rozvíjející větné členy, grafické znázornění věty jednoduché, shoda přísudku s podmětem)	**Z** - geografické nářeční oblasti **OSV** - prezentace vlastní a rodinné zkušenosti s nářečím a obecnou češtinou - uplatnění osobních (rodinných) zkušeností s výslovností **EGS, MKV** - skupiny jazyků, jejich prolínání a vzájemné vlivy - důležitost řádné české výslovnosti při styku s cizinci žijícími u nás **MV** - změny veřejné rétoriky, čeština v médiích, práce s periodiky - důležitost náležitého syntaktického pravopisu v mediálních sděleních - správný pravopis a jeho nezbytnost v mediálních sděleních - přesné použití podmiňovacího způsobu v mediálních sděleních **Ostatní předměty** - důležitost bezchybného pravopisu pro pochopení učiva, psaný projev (testy, prověrky) - správné tvary slov jako nezbytná součást srozumitelnosti textu - práce s učebnicemi - důležitost správné syntaxe pro pochopení obsahu

Ročník: 6. – komunikační a slohová výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	úvod k výuce slohu oslovení jako základ komunikačního procesu vyplňování jednoduchých tiskopisů (poštovní poukázky, podací lístek) jednoduché komunikační žánry (vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, SMS) dopis (osobní a úřední) popis (budovy, místnosti, postavy, krajiny, pracovního postupu) výtah a výpisky vypravování	OSV - mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení - respektování subjektivního vyjadřování - uplatnění osobnostních rysů při stylizaci dopisu EGS - popis světově známé osobnosti MV - způsoby mediální rétoriky - exkurze na poštu - práce ve školní knihovně s literárními texty - práce s periodiky, prohlídka veřejné městské úřední vývěsní tabule - důraz na regionalitu (popis třídy a školy, okolí školy) VDO - právo občana na svobodné vyjadřování Z - zásady popisu krajiny - odborné názvy PČ - zásady popisu pracovního postupu EV - příroda kolem nás - příběhy o přírodě D - práce s učebním textem (studijní čtení, kompletní analýza a syntéza textu, používání ustálených zkratek a značek) VV - obrázková osnova, vypravování podle obrázku, ilustrace k textu

Ročník: 6. – literární výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	obecně o literatuře (literární druhy a žánry) lidová slovesnost (hádanky, říkadla, rozpočitadla, slovní hříčky,…) pověsti pohádky poezie a próza s tématem Vánoc dějiny české a světové literatury starověká literatura (Mezopotámie, Egypt, řecké eposy, řecké báje a pověsti, Indie, Čína) příběhy odvahy a dobrodružství	**OSV** - uplatnění individuální zkušenosti s literaturou, prezentace vlastní oblíbené knihy - argumentační prezentace vlastní oblíbené knihy pohádek **MKV, EGS** - literatura a lidová slovesnost jiných národů - pověsti různých národů a vzájemné vlivy - Vánoce a globalizace - dobrodružství v různých koutech světa, odvaha a tzv. národní povaha **VDO** - právo člověka na svobodný výběr literatury - prosazování práv a svobod člověka **HV** - lidové písně a slovesnost, hudební nástroje - hudba - součást audioviz. prezentace pohádek - koledy a jejich literární obsah, dobové reálie, umění **EV** - přírodní motivy v lidové slovesnosti - příroda jako součást vánočních motivů - příběhy o přírodě **Z, D** -dějinné souvislosti, dobové reálie, koherence literárního textu a doby, komplexní rozbor díla a života určitého dobového autora - geografické začlenění **VV** - výtvarné zpracování pověstí, ilustrace jako nedílná součást pohádkových příběhů, vytváření ilustrace k textu, vánoční motivy, dobové reálie, umění **MV** - mediální způsoby prezentace pohádek **OSV** - osobní odvaha jako součást charakteru

Ročník: 7. – jazyková výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy) slovní zásoba (význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, homonyma, antonyma, sousloví, odborné názvy) tvoření slov (způsoby tvoření slov, obohacování slovní zásoby) skladba druhy vět podle postoje mluvčího věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty souvětí podřadné (druhy vedlejších vět) věta jednoduchá (stavba věty – základní a rozvíjející větné členy) pravopis (vyjmenovaná slova, psaní koncovek podstatných a přídavných jmen, shoda přísudku s podmětem, psaní velkých písmen ve jménech vlastních)	**MV** - vyhledávání a správné užití spisovných tvarů slov v tištěných dokumentech i v mluveném mediálním projevu - práce s učebnicemi jiných předmětů - funkce a aplikace synonym v mediálním světě - důležitost správné syntaxe v mediálních sděleních, práce s periodiky, vyhledávání různých skladebních forem v běžném textu **F, M, PŘ** - slova jednoznačná, názvy jednotek, odborné názvosloví **NJ, AJ** - slova přejatá z cizích jazyků **M** - formulace slovních úloh **EV** - aplikace argumentačních souvětí s využitím znalosti druhů vedlejších vět v textu o ochraně přírody **Z, D, VV, HV** - místní a vlastní jména a názvy **MKV, EGS** - osvojování si a přejímání jmen a názvů jiných národů a skupin obyvatelstva - - asimilace jazyků v rámci Evropy i světa

Ročník: 7. – komunikační a slohová výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá základy studijního čtení- vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah	popis (obecně, popis výrobku, uměleckého díla, pracovního postupu) subjektivní popis charakteristika (přímá, nepřímá) výtah, výpisky žádost životopis vypravování	**OSV** - mluvní cvičení, poznávání lidí - práce s literárními texty - uplatnění osobních zájmů, individuálních volnočasových aktivit - osobnost jako základ subjektivního popisu - poznávání lidí, struktura osobnosti, popis charakterových vlastností - etické zásady při kontaktu s úřady a jinými lidmi vůbec - důležitost individuality při formulaci životopisu **PČ** - popis pracovního postupu v praxi **VV** - popis uměleckého díla **EV** - příroda a já - příběhy na téma ochrany přírody **Z, EGS** - cestování **MV** - práce s periodiky - práce s učebnicemi jiných předmětů **VDO** - kontakt s úřady, uplatnění práv občana při úředním styku - práva a povinnosti občana (ochrana osobnosti) při sestavování životopisu **MKV, EGS** - - vystavění příběhu, který odráží aspekty multikulturní výchovy a globalizace

Ročník: 7. – literární výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	dějiny české a světové literatury (Byzanc, Arabové, legendy, gotika, renesance, humanismus) balady bajky cestopisy	**Z** - geografické začlenění národních kultur a lidových balad podle místních pověstí **VV** - dobové reálie, umění v dané době - výtvarné ztvárnění kramářské písně - ilustrace k textu **HV** - dobové reálie, umění v dané době - kramářská píseň jako předchůdce balady - bajka v hudební podobě **MKV, EGS** - prolínání lidových balad různých národů - poznávání jiných zemí - literatura jednotlivých národů a vzájemné vlivy **OSV** - sociální balada a charakter člověka, Kytice – psychologické aspekty hlavních motivů jednotlivých balad **PŘ** - zařazení zvířecích druhů **OSV** - mezilidské vztahy

Ročník: 8. – jazyková výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesené pojmenování, zvláště ve frazémech • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	obecné poučení o jazyce (skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka) nauka o tvoření slov slovní zásoba (obohacování, slova přejatá a jejich skloňování) tvarosloví (slovesa – slovesný vid, skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen) pravopis lexikální a morfologický (koncovky, předpony a předložky, skupiny hlásek) skladba (věta jednoduchá a souvětí, významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, mezi větnými členy a vedlejšími větami)	**MKV, EGS** - rozvrstvení světových jazyků, vzájemné vazby a historický vývoj **D** - přejatá slova **MV** - slovní zásoba a mediální sdělení - vid u sloves a jeho vazby na obsah sdělení - syntaxe a její důležitost v mediálním sdělení - význam všech druhů pravopisu v mediálním sdělení, rozdíly teorie a praxe v mediálním světě **NJ, AJ** - shody, rozdíly a vzájemné vazby ČJ a cizích jazyků, přebírání cizích slov do české slovní zásoby (germanismy, anglicismy) **MKV, EGS** - přejatá slova **Ostatní předměty** -slova přejatá -nezbytnost správných syntaktických vztahů při výkladu

Ročník: 8. – komunikační a slohová výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	všechny slohové útvary výklad, výtah, výpisky, referát charakteristika literární postavy líčení úvaha reklama recenze a beseda o uměleckém díle publicistický styl (jednoduchá publicistika, rozhovor) souhrnné poučení o slohu	OSV - mluvní cvičení - individuální postoje - sebepoznání a sebepojetí, individualita - individuální postoj k reklamě - kritické hodnocení podle subjekt. pohledu - osobní přístup při přípravě rozhovoru MV - různé formy mediálních sdělení - vizualizace představy o literární postavě, srovnání různých forem ztvárnění postavy v literárním, dramatickém, filmovém i výtvarném zpracování - úhel pohledu a objektivita mediálních sdělení - úvaha na aktuální společenské téma - reklama ve všech typech médií a její působení - vyhledávání příkladů různých druhů publicistiky v periodikách a dalších médiích, aplikace jednotlivých slohových útvarů podle obsahu sdělení EV - referát s tématem ochrany přírody - líčení oblíbeného místa v přírodě s prvky argumentačního sdělení VV - vizualizace představy, srovnání různých forem ztvárnění postavy v literárním, dramatickém, filmovém i výtvarném zpracování - různé formy uměleckých děl VDO - občanská zodpovědnost, angažovanost - právo člověka na svobodné vyjádření názoru - příprava a prezentace rozhovoru se státním zaměstnancem Ostatní předměty - jazykové prostředky odborného stylu, práce s texty

Ročník: 8. – literární výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	baroko, osvícenství, klasicismus preromantismus a romantismus národní obrození a 1. polovina 19. století literatura 2. poloviny 19. století (literární skupiny, realismus) literatura přelomu 19. a 20. století	D - dějinné souvislosti, dobové reálie, koherence literárního textu a doby, komplexní rozbor díla a biografie určitého dobového autora Z - geografické začlenění národních literatur VV, HV - dobové reálie, umění v dané době MKV, EGS - literatura jednotlivých národů, vzájemné prolínání a vlivy OSV - lidské postoje a charakterové rysy v literárních dílech, problémy lidské nesnášenlivosti MV - historie mediálních prostředků VDO - potlačování práv člověka v literárním zpracování, demokratické zásady v dílech spisovatelů

Ročník: 9. – jazyková výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesené pojmenování, zvláště ve frazémech • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	slovní zásoba a význam slov nauka o tvoření slov zvuková stránka jazyka obecné výklady o jazyce	MKV, EGS - funkce a vzájemné vlivy slov přejatých MV - důležitost bohaté slovní zásoby v mediálních sděleních správné tvarosloví jako základ mediálních sdělení, význam přechodníků, přídavných jmen slovesných, správných předložkových vazeb, adekvátních spojovacích výrazů pro srozumitelnost textu - koherence textu, význam řádné syntaxe pro srozumitelnost textu Z - geografická nářeční regionalita - geografické začlenění místních vlastních jmen D - vývoj jazyka v historických souvislostech - přechodníky v dobových textech OSV - subjektivita zvukového projevu jazyka, prezentace osobní nebo rodinné zkušenosti s nářečím a obecnou češtinou VDO - formulace definic práv člověka Ostatní předměty - cizí a přejatá slova v odborných výkladech - nezbytnost přesných tvarů slov pro srozumitelnost odborného textu - správné psaní vlastních jmen, důležitost správného pravopisu v písemném i ústním projevu (prověrky, referáty, testy a další typy písemného i ústního zkoušení)
	tvarosloví (slovní druhy a jejich specifika- např. přechodníky u sloves)	
	skladba (stavba věty a souvětí, věty podle postoje mluvčího, mluvnický zápor, větné členy ve větě jednoduché, specifika souvětí souřadného a podřadného, samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná, řeč přímá a nepřímá, pořádek slov v české větě)	
	pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební vlastní jména	

Ročník: 9. – komunikační a slohová výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	výklad popis (pracovního postupu, uměleckého díla, líčení) charakteristika vypravování úvaha proslov, dialog a monolog, řečnictví diskuse publicistika (fejeton, reportáž) funkční styly	ČJ (ml.) - správná skladba jako nezbytná součást srozumitelného odborného textu - práce s literárními texty EV - zpracování výkladu na téma ochrany přírody PČ - pracovní postup v praxi VV - hodnocení uměleckého díla OSV - subjektivita při líčení - individuální pohled na charakterizovanou osobu - prezentace osobního prožitku - individualita a objektivita jako základ úvahy - osobní přístup při projevu - osobnost a právo na vyjadřování svých názorů - individuální přístup ke zpracování samostatné práce z oblasti veřejného života ve městě VDO - úvaha na aktuální téma - právo člověka na svobodné vyjadřování - osobnost a právo na vyjadřování svých názorů - individuální přístup ke zpracování samostatné - práce z oblasti veřejného života ve městě - administrativní styl v praxi MV - vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků - osvojení základních pravidel komunikace, dialogu a argumentace - práce s periodiky – vyhledávání úvah v tisku

		- diskuse v masmédiích - práce s informacemi v různých podobách Ostatní předměty - odborné názvosloví Odborné předměty - výklad odborného textu

Ročník: 9. – literární výchova

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	přelom 19. a 20. století (nové literární směry) literatura 1. poloviny 20. století (česká i světová) (1.a 2. světová válka v literatuře, meziválečná poezie a próza) literatura 2. poloviny 20. století – oficiální, exilová a samizdatová česká literatura, současná česká a světová tvorba	D - dějinné souvislosti, dobové reálie, koherence literárního textu a doby, komplexní rozbor díla a biografie určitého dobového autora Z - geografické začlenění VV, HV - dobové reálie, umění v dané době MKV, EGS - literatura jednotlivých národů, vzájemné prolínání a vlivy OSV - lidské postoje a charakterové rysy v literárních dílech, problémy lidské nesnášenlivosti MV - historie mediálních prostředků VDO - potlačování práv člověka v literárním zpracování, demokratické zásady v dílech spisovatelů

6.2.1.2 ANGLICKÝ JAZYK - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

6. ročník - 3 hodiny týdně
7. ročník - 3 hodiny týdně
8. ročník - 3 hodiny týdně
9. ročník - 3 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk je zaměřeno na:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovednosti a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Předmětem se prolínají průřezová témata OSV, EGS, MKV a MV.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit a řešit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace
- učitel klade vhodné otázky
- učitel umožní volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji
- žáci využívají informační a komunikační prostředky a technologie
- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci přispívají k diskusi v malé skupině a v celé třídě
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- žáci by měli respektovat názory ostatních
- žáci by se měli umět zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k diskusi
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni organizovat svou práci
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a v pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- charakterizuje digitální zdroje důležité pro občana a prostřednictvím digitálních technologií se zapojuje do dění ve svém okolí
- k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií

- promyšleně buduje svou digitální identitu a zajímá se, jak k ní přispívají ostatní; kontroluje svou digitální stopu
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimédia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních situacích • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov, osvojené slovní zásoby **Slovní zásoba** Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem. **Tematické okruhy** Měsíce (počasí) Kultura (svátky a tradice v ang. mluvících zemích) Domov (domácí mazlíčci) Péče o zdraví (nemoci) Stravovací návyky (jídlo) Moderní technologie a média (filmy) Nákupy a móda Reálie zemí příslušných jazykových oblastí (Velká Británie) **Mluvnice** Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Učivo se zaměřuje na opakování přítomných časů, tvorby množného čísla, zájmen, základní a řadové číslovky, vyjádření libosti a nelibosti pomocí slovesa like, popis osob pomocí přídavných jmen, zájmena some a any, ukazovací zájmena, zájmena v předmětném pádě, minulý čas prostý, vazbu be going tu, počitatelnost podstatných jmen, stupňování přídavných jmen, frekvenční příslovce, tvorbu příslovcí pomocí sufixu – ly, opisný tvar modálního slovesa muset	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - Lidské vztahy, multikulturalita

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov, osvojené slovní zásoby **Slovní zásoba** Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **Tematické okruhy** Škola (první den ve škole) Rodina Kultura (svátky a tradice v ang. mluvících zemích) Sport Domov Reálie zemí příslušných jazykových oblastí (Kanada, New York jako samostatné téma) Moderní technologie a média (film) Volný čas (aktivity spojené s volným časem) **Mluvnice** Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Učivo se zaměřuje na opakování přítomného a minulého času, vyjádření libosti a nelibosti, opakování použití zájmen, sloveso like + -ingový tvar, vazbu pro blízkou budoucnost be going to, budoucí čas prostý, minulý čas průběhový, použití členu určitého u názvů budov a míst, předpřítomný čas prostý, modální sloveso must a semi-modální sloveso should, procvičování velkých čísel, neurčitá zájmena a jejich složeniny.	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - lidské vztahy, multikulturalita

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov, osvojené zásoby **Slovní zásoba** Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **Tematické okruhy** Nákupy a móda (oblečení) Společnost a její problémy (život teenagera, život ve Viktoriánské době) Stravovací návyky Volba povolání Péče o zdraví Reálie zemí příslušných jazykových oblastí (Velká Británie, Austrálie) Příroda a město (jejich znečišťování, ohrožená zvířata) Počasí **Mluvnice** Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Učivo se zaměřuje na opakování přítomných časů, sloves bez ing. tvaru, užití předpřítomného času, předložek for a since, rozlišení too a enough, rozlišení mezi minulým prostým a průběhovým časem, vazba used to, modální slovesa can a must a jejich opisné tvary, užití vazby There is/are při popisu scény, podmínkových vět, vyjádření souhlasu pomocí So a Neither, tvorba trpného rodu, užití slovesa might x should, první podmínka	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** lidské vztahy, multikulturalita

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí informacím v jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na písemné sdělení	**Zvuková a grafická podoba jazyka** Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov, osvojené slovní zásoby **Slovní zásoba** Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **Tematické okruhy** Společnost a její problémy (šikana) Kultura (svátky a tradice v ang. mluvících zemích; vývoj anglického jazyka) Volba povolání (pracovní místa) Nákupy a móda Volný čas a sport Technologie a média (média a zábavný průmysl) Volba povolání (vzdělávání v USA) Cestování (život na jiných planetách, jak trávit dovolenou) **Mluvnice** Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Učivo se zaměřuje na opakování osvojených časů (přítomné časy, minulé, předpřítomný čas a čas budoucí), základní poznatky o gerundiu, používání spojovacích výrazů v angličtině, podmínkové věty, podmiňovací způsob a tvorbu druhé podmínky, reflexivní zájmena, tvorbu přídavných jmen pomocí sufixů a použití záporných prefixů u přídavných jmen, počitatelnost podstatných jmen a s tím spojené používání členu, opakování velkých čísel a trpného rodu, opakování modálních sloves.	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - lidské vztahy, multikulturalita

6.2.1.3 ZÁKLADY 2. CIZÍHO JAZYKA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Základy německého jazyka se vyučuje jako povinný předmět v 7. – 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Postupné osvojování druhého cizího jazyka pomůže žákovi snižovat jazykové bariéry a přispěje to k jeho vyšší uplatnitelnosti v osobním životě a také v budoucí profesní přípravě. Umožní žákovi poznávat způsob života v jiných zemích, odlišnosti a zvláštnosti těchto zemí, jejich kulturu a zvyky. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka.

Vzdělávání ve vyučovacích předmětech Základy německého jazyka je zaměřeno na:

- Získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- Osvojení si vedle hlubších znalostí jednoho cizího jazyka, základy komunikace v dalším cizím jazyce
- Rozvíjení individuálního zájmu jazykově orientovaných žáků, rozšiřování jazykového vzdělání
- Porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- Poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka
- Pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Předmětem se prolínají průřezová témata OSV, EGS, MKV a MV.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit a řešit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

- učitel klade vhodné otázky
- učitel umožní volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji
- žáci využívají informační a komunikační prostředky a technologie
- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci přispívají k diskuzi v malá skupině a v celé třídě
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- žáci by měli respektovat názory ostatních
- žáci by se měli umět zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k diskuzi
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni organizovat svou práci
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a v pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žák k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje
- žák se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv, při práci v digitálním prostředí a s osobními údaji dodržuje právní normy
- žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

ZÁKLADY NĚMECKÉHO JAZYKA

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Gramatika – časování pravidelných a vybraných nepravidelných sloves, sloves „sein“ a „haben“, slovosled věty oznamovací, tázací, přivlastňovací zájmena čísla jednotného, člen určitý a neurčitý podstatných jmen, zápor „kein, nicht, nein“ a jeho použití, časové předložky: im, um, am **domov, rodina, škola, volný čas** **kalendářní rok / svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny /** **reálie zemí příslušných jazykových oblastí** **volný čas**	OSV - já a moje okolí, pozice mladého člověka - jeho seberealizace, mezilidské vztahy, já a moje rodina, tolerance a porozumění v rodině - parta, pozitivní a negativní stránky - využití volného času, vztahy ve třídě i mimo ni, koníček - správný krok k formování osobnosti MKV - tolerance odlišných etnických skupin, odlišných názorů, zájmů MV - formování základů správného verbálního projevu - první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce - vyprávění jako základ mediálního sdělení, počítač (internet) jako nezbytná součást komunikace moderního člověka EV - zvířata jako součást přírody, vztah k okolí EGS - cestování, vzájemná propojenost států EU - multikulturní pohled na život v EU - cizí jazyk prostředek komunikace mezi národy

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovacích témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a podobné otázky pokládá • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • rozumí se jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Gramatika – 4. pád podstatných jmen po členu určitém a neurčitém, množné číslo podstatných jmen, určování času a časové předložky, vazba „ich möchte, es gibt“, časování sloves s odlučitelnou předponou a slovosled ve větě, předložky se 3. a 4. pádem a použití sloves: Sitzen, stellen, stehen, liegen, legen, hängen **domov** **reálie zemí příslušných oblastí** **kalendářní rok** **příroda, zvířata** **svátky – průběžně** **povolání**	OSV - já a moje okolí, pozice mladého člověka - jeho seberealizace, mezilidské vztahy - já a moje rodina, tolerance a porozumění - parta, pozitivní a negativní stránky - využití volného času, vztahy ve třídě i mimo ni, koníček - správný krok k formování osobnosti MKV - tolerance odlišných etnických skupin, odlišných názorů, zájmů MV - formování základů správného verbálního projevu, první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce, vyprávění jako základ mediálního sdělení, počítač (internet) jako nezbytná součást komunikace moderního člověka EV - zvířata jako součást přírody, vztah k okolí EGS - cestování, vzájemná propojenost států EU - multikulturní pohled na život v EU - cizí jazyk prostředek komunikace mezi národy

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a podobné otázky pokládá • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí jí používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Gramatika – způsobová slovesa a jejich slovosled ve větě, číslovky od 1000 do 1000000, množné číslo podstatných jmen, vazba „tut mir weh“, rozkazovací způsob, podmět „man“, minulý čas sloves v perfektním a preteritním tvaru / sein, haben / předložky se 3. pádem, stupňování přídavných jmen a příslovcí, srovnávání **Volný čas** **Lidské tělo, zdraví, jídlo a nákupy, povolání** **Obec, dopravní prostředky** **Roční období, počasí, oblékání** **Reálie zemí příslušných jazykových oblastí**	**OSV** - já a moje okolí, pozice mladého člověka - jeho seberealizace, mezilidské vztahy - já a moje rodina, tolerance a porozumění v rodině - parta, pozitivní a negativní stránky, využití volného času, vztahy ve třídě i mimo ni, koníček - správný krok k formování osobnosti **MKV** - tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů, zájmů **MV** - formování základů správného verbálního projevu - první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce - vyprávění jako základ mediálního sdělení - počítač (internet) jako nezbytná součást komunikace moderního člověka **EV** - zvířata jako součást přírody, vztah k okolí **EGS** - cestování, vzájemná propojenost států EU - multikulturní pohled na život v EU - cizí jazyk prostředek komunikace mezi národy

6.2.2 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

6.2.2.1 MATEMATIKA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

6. ročník – 4,5 hodiny týdně
7. ročník – 5 hodin týdně
8. ročník – 5 hodin týdně
9. ročník – 4,5 hodiny týdně

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzovaní

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice; zeměpis – měřítko, výpočty; chemie – řešení rovnic, převody jednotek, …)

Předmětem prolínají průřezová témata OSV, VDO (důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost, práce s mapou, slevy, využití poměru, …), EV (stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí, …), EGS (srovnání států, HDP, grafy, …)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základy matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- žáci si vytvářejí zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- žáci využívají prostředků výpočetní techniky
- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- učitel vede žáky k plánování postupů a úkolů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- učitel vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- žáci zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- žáci provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- žáci se učí zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

- žáci zdůvodňují matematické postupy
- žáci vytváří hypotézy
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci se učí věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k tomu, aby brali hned ohled na druhé
- učitel umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- učitel se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

- žáci si zdokonalují grafický projev
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- učitel vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence digitální

- žák k učení využívá digitální vzdělávací prostředí
- žák navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií
- žák při práci v digitálním prostředí dodržuje právní normy, zvláště při práci s osobními údaji
- žák běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (desetinným číslem) • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné obrazce • načrtne a sestrojí rovinné útvary • určuje velikost úhlů měřením a výpočtem • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních geometrických obrazců	**desetinná čísla** - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek	**OSV** - obsah pokoje, pozemku,… **F** - fyzikální veličiny a jednotky
	dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené společný násobek, společný dělitel	
	opakování 5.roč. - geometrické útvary v rovině - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka - kružnice, kruh	
	úhel a jeho velikost - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly (souhlasné, střídavé) **mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)**	
	trojúhelník - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, výšky kružnice opsaná, vepsaná	
	obsah čtverce a obdélníku **povrch a objem krychle a kvádru**	

	- jednotky obsahu - obsah a obvod čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, sítě těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádru - jednotky objemu objem krychle, kvádru	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek (poměrem) • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek (procentem) • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • charakterizuje a třídí základní rovinné obrazce • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních geometrických obrazců • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	**celá čísla** - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace **racionální čísla** - čtení a zápis zlomku včetně záporného - vztah mezi zlomky a des, čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek¨ záporná desetinná čísla **poměr, přímá a nepřímá úměrnost** - pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka **procenta** - pojem - základ, procentová část, počet procent - promile slovní úlohy **trojúhelník** - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost konstrukce trojúhelníků	**F** - vztahy mezi veličinami **Z** - měřítko plánu, mapy **CH** - výpočty pomocí trojčlenky - koncentrace **OSV** - práce s mapou, využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev, …) - slevy **EV** - stav ovzduší - přítomnost škodlivých látek

	rovnoběžníky - pojem - vlastnosti, rozdělení - konstrukce z daných prvků - obvod a obsah – vzorce obsah trojúhelníku	
	lichoběžník - pojem a obecné vzorce pro výpočty konstrukce z daných prvků	
	středová a osová souměrnost - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti sestrojení obrazu obrazce v osové souměrnosti	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • charakterizuje a třídí základní rovinné obrazce • načrtne a sestrojí rovinné útvary • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních geometrických obrazců • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • načrtne a sestrojí sítě základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	**povrch a objem hranolů** - pojem hranol - povrch a objem hranolu **výrazy** - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou, úpravy výrazů, mnohočleny **druhá mocnina a odmocnina** - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla **Pythagorova věta** - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty **mocniny s přirozeným mocnitelem** - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem **lineární rovnice** - rovnost, lineární rovnice **kruh, kružnice** - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice, obsah kruhu **válec** - pojem - povrch, objem válce	**F** - vztahy mezi veličinami - řešení fyzikálních úloh **EGS** - srovnání států (HDP, počet obyv., …) - stav obyvatelstva, zdravotnictví, průmyslu, … **EV** - ochrana životního prostředí - stav ovzduší **OSV** - zavlažování pozemku, …. - objem a povrch nádrže, bazénu, … **Z** - třídění údajů

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace využitím funkčních vztahů • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí sítě základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	**Výrazy a mnohočleny** **slovní úlohy** **soustavy rovnic** - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic **funkce** - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost) - goniometrické funkce (rozšiřující učivo) **shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů** - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru **podobnost** - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků **nestandartní aplikační úlohy a problémy** - číselné, logické řady - obrázkové analogie, netradiční úlohy z praxe **tělesa** - kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles	**OSV** - čtení z grafu - jízdní řády - spotřeba benzínu - plat, srážky - úroky - plány - spotřeba materiálu stavebnictví

6.2.3 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMATIKA

6.2.3.1 INFORMATIKA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

6. ročník – 1,5 hodina týdně
7. ročník – 1 hodina týdně
8. ročník – 2 hodiny týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

Žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují
a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají s použitím mobilní učebny (tablety Android). V některých činností se preferuje práce žáků ve dvojicích u jednoho zařízení, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadávání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nevhodnější způsob řešení
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, …)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, …)
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, …)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- žáci jsou při práci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- žák se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla …) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo …)
- žáci jsou při zpracovávání informací vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití technického vybavení počítače

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	**kódování a přenos dat** - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování** - schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, - ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu - digitální stopa - digitální portfolio
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**algoritmizace** - dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování** (code.org) - blokově orientovaný programovací jazyk - cykly, větvení **kontrola** - ověření algoritmu, programu (změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby krokováním - úprava algoritmu a programu *Programování ve Scratch pro 2. stupeň ZŠ*	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	**školní informační systémy** - informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního	**hardware:** - pojem hardware	

systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos – *Digitální gramotnost 6. ročník* • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- součásti počítače a principy fungování - nové technologie kolem žáka **počítačové sítě:** - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; - struktura, principy a služby internetu - web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL - princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva **řešení technických problémů:** - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení **bezpečnost:** - útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos – Digitální gramotnost 6. ročník • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**hardware:** - pojem hardware - součásti počítače a principy fungování - nové technologie kolem žáka **počítačové sítě:** - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; - struktura, principy a služby internetu - web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL - princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva **řešení technických problémů:** - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení **bezpečnost:** - útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu - digitální stopa - digitální portfolio
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho	**kódování a přenos dat** - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování**	

řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, - ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**algoritmizace** - dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování** (code.org) - blokově orientovaný programovací jazyk - cykly, větvení **kontrola** - ověření algoritmu, programu (změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby krokováním - úprava algoritmu a programu *Programování ve Scratch pro 2. stupeň ZŠ*	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	**školní informační systémy** - informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos – Digitální gramotnost 6. ročník • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**hardware:** - pojem hardware - součásti počítače a principy fungování - nové technologie kolem žáka **počítačové sítě:** - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; - struktura, principy a služby internetu - web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL - princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva **řešení technických problémů:** - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení **bezpečnost:** - útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu - digitální stopa - digitální portfolio
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho	**kódování a přenos dat** - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování**	

řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, - ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy - *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	**návrh a tvorba evidence dat** - formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy; - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; - úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat** - velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos – Digitální gramotnost 6. ročník • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**hardware:** - pojem hardware - součásti počítače a principy fungování - nové technologie kolem žáka **počítačové sítě:** - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; - struktura, principy a služby internetu - web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL - princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva **řešení technických problémů:** - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení **bezpečnost:** - útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu - digitální stopa - digitální portfolio
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho	**kódování a přenos dat** - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování**	

řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, - ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy - *učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň*	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	**návrh a tvorba evidence dat** - formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy; - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; - úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat** - velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**algoritmizace** - dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování** (code.org) - blokově orientovaný programovací jazyk - cykly, větvení **kontrola** - ověření algoritmu, programu (změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby krokováním - úprava algoritmu a programu *Programování ve Scratch pro 2. stupeň ZŠ*	

6.2.3.2 <u>DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST</u> – charakteristika **vyučovacího předmětu**

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Digitální gramotnost se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:
6. ročník – 1 hodina týdně
9. ročník – 1,5 hodiny týdně (1 hodina týdně + 1 hodina za 14 dnů)

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware a software. V rámci 6. a 9. ročníku jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce se soubory, textem, prezentacemi, tabulkovým procesorem a grafickými programy. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů používají elektronickou poštu. Předmět slouží k získání základních společných kompetencí všech žáků bez ohledu na jejich rozdílné zaujetí moderní výpočetní technikou pro jejich využití v ostatním vzdělávacích oborech v rámci využívání digitálních kompetencí v oblasti tvorby digitálního obsahu. V rámci 9. ročníku předmět rovněž slouží k získání rozšířeného přehledu nových pokročilejších technologiích v oblasti algoritmizace (robotizace, programování)

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Žáci pracují individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky je přednostně využíváno prostředí Google Workspace pro školy umožňující provázanost přes Google Učebny do ostatních vzdělávacích oblastí, v 9. ročníku pak také Microsoft Office 365 za účelem seznámení s prostředím využívaným hojně na středních školách.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadávání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nevhodnější způsob řešení
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, …)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, …)
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, …)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- žáci jsou při práci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- žák se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla …) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo …)
- žáci jsou při zpracovávání informací vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití technického vybavení počítače

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- internet - orientace a navigace na webu, na internetu - vyhledávání informací na internetu - e-mail - bezpečný internet	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu - digitální stopa - digitální portfolio
SOFTWARE, PRÁCE S OPERAČNÍM SYSTÉMEM • popíše základní druhy softwaru • popíše využití základních objektů pro ukládání dat • vytváří a upravuje hierarchickou strukturu složek pro ukládání dat • manipuluje s uloženými daty v hierarchické struktuře složek	- software - operační systém - soubory a složky - stromová struktura - komprese, otevírání, kopírování a přesun složek a souborů	
ZPRACOVÁNÍ TEXTU • ovládá práci s textovým editorem a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- speciální editační klávesy a jejich použití - pravidla správného psaní na PC - základní stavební prvky textu - pokročilé úpravy textu • označení a používání bloku • nastavení stránky, záhlaví a zápatí • základní grafické nástroje • gramatické korekce - tabulky a seznamy • vytvoření a úprava tabulky • tabulka v textu • grafické objekty v tabulce • číslované a nečíslované seznamy	
PREZENTACE • vytvoří prezentaci za využití vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem v prezentaci	- pojem prezentace, infografika - vytvoření prezentace • snímky, rozložení snímku • seznamy, tabulky, grafy • animace a přechody	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
SOUHRNNÉ OPAKOVÁNÍ • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými editory, tabulkovými procesory a prezentacemi, využívá vhodných aplikací	**Internet** • vyhledávání informací na internetu • e-mail, bezpečný internet **zpracování textu** • základní a pokročilé úpravy textu • nastavení stránky, záhlaví a zápatí • základní grafické nástroje • vytvoření a úprava tabulky • číslované a nečíslované seznamy **tabulkový procesor** • jednoduchá tabulka, grafická úprava • absolutní a relativní adresa, grafy **prezentace** • vytvoření a promítání prezentace	**VDO** - principy demokracie **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace **DK** - komunikace digitálními prostředky (mail, komentáře) - tvorba digitálního obsahu - digitální stopa - digitální portfolio
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	b - dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování (code.org) - blokově orientovaný programovací jazyk - cykly, větvení kontrola - ověření algoritmu, programu (změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby krokováním - úprava algoritmu a programu Scottie GO, micro:bit, Ozobot, VEX 123	

6.2.4 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

6.2.4.1 DĚJEPIS - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: 6. – 9. ročník - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty: zeměpis (orientace v prostoru, územní rozsah států, …), matematika, fyzika, přírodopis, chemie (vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, …), výtvarná výchova (stavební slohy, umělecká díla, významní umělci, …), hudební výchova (vývoj hudebních projevů, významní skladatelé, …), jazyky (významní spisovatelé a jejich tvorba, …), základy společenských věd (člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, …), tělesná výchova (odkaz řecké kultury, olympijské hry, …).

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata OSV (komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita, …), VDO (demokracie, despocie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie, …), EV (člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů, …), MKV (sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita, …), EGS (integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce, …) a MV (národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika, …).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- žák propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- učitel vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
- učitel zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika,)
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- učitel vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žák účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…
- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- učitel vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- učitel zařazuje do výuky diskuzi
- učitel vede žáky k věcnému argumentování
- učitel vede žáky k práci s různými typy textů
- učitel vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve skupině
- žák podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- učitel vytváří příznivé klima třídy
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- žák odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- žák projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- učitel reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- učitel pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

- žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- žák využívá svých znalostí v běžné praxi
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- učitel umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- žák k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje
- žák se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv, při práci v digitálním prostředí a s osobními údaji dodržuje právní normy
- žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • uvede příklady zdrojů informací o minulosti • pojmenuje instituce, kde jsou zdroje shromažďovány • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	**Začínáme se učit dějepis** - úvod do učiva, historický čas a prostor - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny	**M** - časová osa **Z** - světové strany, světadíly - zemědělské oblasti - orientace v mapě **VV** - pravěké malby, pojmy - počátky umění - výroba keramiky - řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) - římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) **OSV** - komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, rozvoj schopností a poznávání **EV** - člověk a příroda - příroda a první civilizace - zásahy do přírodních poměrů **ČJ** - eposy, řecké báje a pověsti - římské báje - mluvní cvičení, řečnictví **VDO** - demokracie, despocie, tyranie - občanská práva **MKV** - sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu **EGS** - integrace Evropy, vliv Říma na raně střed. státy
• charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	**Pravěk** - vývoj člověka - starší doba kamenná, způsob života vývojových druhů	
• objasní význam zemědělství a dobytkářství	**Mladší doba kamenná** - způsob života a obživy, počátky řemesel	
• objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost	**Doba kovů** - rozvoj řemesel a obchodu, zánik rodové společnosti	
	Naše země v období pravěku - etnika na našem území	
• rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	**Starověk** - oblasti starověkého východu, charakteristika - vývoj společnosti, náboženské představy, počátek písma a kultury, přínos starověkých civilizací, jejich odkaz	
• demonstruje na konkrétních příkladech přínos etnické kultury, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	**Řecko** - kořeny řecké civilizace - archaické a klasické období, Makedonie - řecká kultura a její přínos - helénismus	
• porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	**Řím** - jednotlivé formy státu a vlády - počátky křesťanství - římská kultura a její přínos - naše země v době římské - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• popíše podstatnou změnu situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	**Raný středověk** - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská, franská říše, islám - vrstvy společnosti, vlastnictví půdy - první státní útvary na našem území - český stát v době knížecí – Přemyslovci - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku	**OSV** - komunikace, kooperace, řešení problémů, rozvoj schopností a poznání - náš region (historie) **VV** - byzantské, arabské umění, románský sloh (architektura, sochařství, malířství) - gotické umění (stav., soch., malířství) **ČJ** - první písemné památky, české pověsti, kroniky - doba Karla IV., rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání **ZSV** - národ, vlast, čeští církevní patroni **EGS** - formování evropských států - vznik Svaté říše římské - křížové výpravy **MKV** - náš etnický původ - předsudky, stereotypy kat. církve, husitství **HV** - gotická hudba, husitské písně **VDO** - Magna charta 1215 – vznik parlamentu **EGS** - Mírové poselství Jiřího z Poděbrad
• vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	**Vrcholový středověk** - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách	
• vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	**Pozdní středověk a raný novověk** - doba poděbradská - doba jagellonská - renesance - objevné plavby a jejich společenské důsledky - český stát a velmoci v 15. a 16. století	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	**Raný novověk** - Habsburkové - třicetiletá válka - náboženská reformace a rekatolizace - počátky absolutních monarchií - barokní kultura a osvícenství - český stát a velmoci v 15. – 18. století	**OSV** - rozvoj schopností, komunikace, kooperace, řešení problémů, mezilidské vztahy **VV, HV** - renesance, baroko, klasicismus, romantismus (stav., soch., mal., hudba) - umění 2. pol. 19. st. a přelomu 19. a 20. st. **ČJ (lit.)** - humanismus, baroko, osvícenství, klasicismus - počátky národního obrození - národní obrození, romantismus - umění 2. pol. 19 st. a přelomu 19. a 20. st. **MKV** - poznávání jiných kultur - předsudky, stereotypy kat. církve - rasismus – otrokářství v USA **ZSV** - typy států, složky státní moci - humanismus **EGS** - reformace, 1492 – objevení Ameriky **VDO** - rekatolizace, náboženská nesnášenlivost - občanská společnost **EGS** - USA, Francie – revoluce (Listina práv a svobod, ústava) **EV** - průmyslová revoluce (dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy) **MV** - národní obrození (obroda českého jazyka, knihy, noviny …)
• vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	
• vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla • charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válkách	- Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol., základní rysy české politiky, jejich představitelé - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - občanská válka v USA - první světová válka – konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení a v širších ekonomických a politických souvislostech a v důsledků jejich existence pro svět • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismus • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnosti z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledek	- situace v Rusku, ruské revoluce, komunismus - vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodní politická situace Evropy - počátky fašistického hnutí - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - protektorát Čechy a Morava, 2. světová válka - domácí a zahraniční odboj - mezin. Konference a povál. uspořádání světa	**VDO** - holocaust - totalit. režim - Československo a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77 - formy vlády **EGS** - OSN - revoluce 1989, začlenění České republiky do integračního procesu – vstup do EU **MDV** - propaganda - sdělovací prostředky a politika **ZSV** - mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy **EGS** - Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva **EV** - zásahy do přírod. poměrů (SSSR) **ČJ** - literatura 2. pol. 20. stol. **VV, HV** - umění 2. pol. 20. stol.
• vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace Československa ve všech oblastech života 1948 – 1989 - studená válka, rozdělení světa do voj. bloků - rozpad koloniálního systému, mimoevrop. Svět - vnitřní situace v zemích východního bloku - charakteristika západních zemí - krize sovětského impéria a „perestrojka“ - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametové revoluce“ - rozpad Československa, vznik České republiky - Česká republika na přelomu tisíciletí - evropská integrace, globalizace	

6.2.4.2 ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Základy společenských věd se vyučuje jako samostatný předmět – hodinová dotace upřesněna v učebním plánu (3 hodiny během II. stupně).

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu základy společenských věd směřuje k:

- orientaci v situacích osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života
- vedení k sebehodnocení, sebeprosazení a sebepoznání
- dovednosti mezilidské komunikace, prezentace vlastních názorů
- praktickým aplikacím poznatků z oblasti práva
- utváření představ o lokálních i globálních problémech současnosti a o způsobech jejich řešení
- vedení k toleranci jako prevenci projevů rasismu, xenofobie a extremismu

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata OSV (sociální rozvoj, osobnostní rozvoj), VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování), EGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané), MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity), EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) a MV (tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry
- učitel vede žáky k ověřování důsledků
- učitel poskytuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, vyhledávají informace, pracují s nimi a nabízejí vhodné postupy pro jejich řešení
- žáci kriticky hodnotí a obhajují svá rozhodnutí, prakticky si ověřují správnost řešení problémů
- učitel klade otevřené otázky
- učitel umožňuje přístup k pomůckám
- učitel využívá problémové úkoly

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci využívají ke komunikaci vhodné prostředky
- učitel podněcuje zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel vytváří příležitostí ke komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině, vzájemně si naslouchají a pomáhají si
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci hodnotí svoji práci i práci ostatních
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel vede žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace, dle svých možností poskytnou účinnou pomoc
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek
- učitel umožňuje řešení modelových situací

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci využívají získané znalosti k rozvoji své osobnosti
- učitel dodává sebedůvěru
- učitel napomáhá podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- učitel vede ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Kompetence digitální

- žák k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje
- žák se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv, při práci v digitálním prostředí a s osobními údaji dodržuje právní normy
- žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Vyučovacím předmětem prolíná ETICKÁ VÝCHOVA, která směřuje k:

- vedení k vytváření podmínek, aby žáci mohli na základě ohleduplnosti, úcty k druhým a snaze pomáhat participovat na utváření dobré atmosféry v týmu
- povzbuzování žáků k respektu přesvědčení a hodnot druhých
- rozvoji schopnosti vcítit se do situace ostatních lidí
- vedení žáky k odmítavému postoji vůči fyzickému a psychickému násilí
- pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí
- podněcování žáků k uvážlivému a vhodnému rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- vedení žáků, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- vedení k sebehodnocení, sebeprosazení a sebepoznání
- dovednosti mezilidské komunikace, prezentace vlastních názorů
- vedení k toleranci jako prevenci projevů rasismu, xenofobie a extremismu

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení některých úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole	**škola a zdravá životospráva** - život ve škole, práva a povinnosti žáků - společná pravidla a normy - význam a činnost žákovské samosprávy - výklad vzdělání pro život, umění učit se, orientace v informačních zdrojích	**Z** - planeta Země - Česká republika - Praha **VDO** - občanská společnost a škola - význam řádu a pravidel - občan a občanská společnost **ČJ** - národní jazyk **OSV** - osobnostní rozvoj (rozvoj poznávání) - sociální rozvoj **MKV** - kulturní diferenciace - mezilidské vztahy **MV** - práce v týmu
• uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivnit život občanů	**obec** - znaky obce - předpisy obce - orgány obce - samospráva obce, spolupráce občanů - naše město, významní rodáci – EV	
• uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě krajů	**regiony, kraje** - znaky regionu - nejznámější regiony ČR - správa krajů - Karlovarský kraj	
• rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	**naše vlast** - vlast a vlastenectví, jeho projevy – Ev - co naši vlast proslavilo – EV - významné osobnosti - státní svátky	
• objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	**kulturní život** - kultura a její druhy, kulturní hodnoty - kulturní institucedruhy umění - kulturní chování – EV - tolerance ve vztazích mezi lidmi – EV	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	**Člověk a společenství – EV** - mezilidská komunikace - verbální, nonverbální a komunikace činem - asertivní komunikace - konflikty v mezilidských vztazích a jejich řešení	**OSV** - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj **MKV** - multikulturalita **EV** - vztah člověka k prostředí **OSV** - osobní rozvoj - sociální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika - rozhodovací dovednosti (mravní rozhodování) - komunikace **VDO** - občanská společnost - obhajoba lidských práv **MV** - práce v realizačním týmu
• respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití • rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým občanům	**Zásady lidského soužití** - morálka a svědomí - vnitřní a vnější kázeň - morálka v soukromém a ve veřejném životě - svoboda a vzájemná závislost - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, postavení mužů a žen	
• přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj ke všem projevům lidské nesnášenlivosti	**člověk a lidská práva** - „co mohu, co musím“ - dokumenty lidských práv - lidská a občanská práva – EV - poškozování lidských práv – EV - diskriminace – EV	
• uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	**kultura chování – EV** - základy společenského chování - kritéria významnosti - prohřešky proti zásadám slušného chování	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	**člověk jako jedinec – EV** - osobnost - trojnožka sebedůvěry - typologie osobnosti, sebepoznání - projevy chování, osobní vlastnosti - osobní dovednosti, charakter, inteligence, vůle	**OSV** - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace - komunikace - sociální rozvoj **MKV** - lidské vztahy **VDO** - občanská společnost - principy demokracie - formy participace občanů na životě společnosti
• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní živit občanů • uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich příčiny i možné důsledky pro životní prostředí	**Globální svět** - začlenění ČR do EU - práva a povinnosti občanů EU - přírodní globální problémy – EV - společenské globální problémy - EV	
• objasní význam úpravy důležitých právních vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě oprava či pronájem věci • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	**Člověk, právo a spravedlnost** - prvky právních vztahů - právní způsobilost - práva a povinnosti – EV - právní řád ČR - jednotlivé druhy práva - orgány právní ochrany občanů - protiprávní jednání	
• rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky, rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech	**Člověk, stát a občanský život** - občanská práva, Ústava ČR, moc zákonodárná, výkonná a soudní, volební systém ČR - přímá a nepřímá demokracie - pluralitní systém politických stran	

6.2.4.3 FINANČNÍ GRAMOTNOST - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět finanční gramotnost se vyučuje jako povinný předmět
9. ročník – 1 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu Finanční gramotnost je zaměřeno na:
- pochopení problematiky majetku a jeho ochrany
- základní orientaci v historii a současnosti peněz
- základní orientaci v nabídkách finančních služeb
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- schopnost tvorby osobního a rodinného rozpočtu
- základní orientace v oblasti podnikání a trhu

Předmětem prolínají průřezová témata VDO (angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování), OSV (obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích), MKV (schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy..), MV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci užívají osvojené názvosloví z oblasti majetku, peněz, finančních služeb, rozpočtování a základů podnikání
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů
- žáci vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

- žáci si uvědomují zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí, svá rozhodnutí obhájí
- učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojí kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuze
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

- žák k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje
- žák se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv, při práci v digitálním prostředí a s osobními údaji dodržuje právní normy

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	**Majetek** • druhy majetku • ochrana majetku • zcizení majetku	**MV** - přístup k informacím ze světa, zdroje informací – kritické posuzování obsahu apod. **OV** - je svoboda slova (otázka relevance a validity informací), duševní vlastnictví, informační etika, autorský zákon **MV** - procenta, úrokový počet **IVT** - práce s digitálními učebními materiály **OV** - rodina
• na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	**Peníze** • vznik peněz • historie českých peněz • současné české a světové peníze • ochranné prvky peněz • bezhotovostní peníze	
• vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	**Finanční služby** • úvěrování • spoření • půjčky • pojištění	
• sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	**Rodinné hospodaření** • výdaje • příjmy • tok peněz • osobní rozpočet • rodinný rozpočet	
• na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	**Zákony trhu** • tvorba ceny • reklama • práva spotřebitele	

6.2.5 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

6.2.5.1 FYZIKA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

6. ročník – 1 hodina týdně
7., 8. ročník – 2 hodiny týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, vytvářet a ověřovat hypotézy
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie

Vyučovací předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka a příroda: chemie (jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie), přírodopis (světelná energie, optika, zvuk, přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor), zeměpis (magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava).

Předmětem ve všech ročnících prolínají průřezová témata OSV a VDO (rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat, rozvíjení dovedností a schopností, posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky, komunikace a kooperace, kritické čtení, vzájemné respektování, formulace studijních dovedností).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učitel vede žáky k používání odborné terminologie
- učitel vede žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- žák k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje
- žák se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv, při práci v digitálním prostředí a s osobními údaji dodržuje právní normy
- žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat

- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání)

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uvede konkrétní příklady jevů, dokazujících že se částice neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	**látka a těleso** rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles částicové složení látek, složení atomu **elektrické a magnetické vlastnosti látek –** elektrické a magnetické pole, el. a mg. síla **skupenství látek** látek souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné (vlastnosti)	**CH** - atomy, ionty, prvky, chemická vazba - vlastnosti látek **Z** - změny skupenství, počasí, srážky, atd. **M** - převody jednotek, převodní vztahy. - převody jednotek, převodní vztahy - převody jednotek, převodní vztahy - desetinná čísla - zlomky
• změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	**fyzikální veličiny (značky, jednotky)** - délka - hmotnost - objem - teplota a její změna - čas	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	**fyzikální veličiny (značky, jednotky)** - hustota	**M** - desetinná čísla - zlomky - grafické sčítání a odčítání úseček - jednoduché výpočty **Z** - měřítko - atmosféra Země - předpověď počasí **EV** - voda, její význam - znečištění ovzduší - záchrana tonoucího **BESIP** - bezpečnostní pásy
• rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu	**pohyby těles** - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý - rychlost u rovnoměrného pohybu těles	
• určí v konkrétní jednouché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikosti, směry a výslednice	**síla** - skládání sil, výslednice 2 sil stejných a opačných směrů - gravitační pole, gravitační síla - přímá úměrnost mezi gr. silou a hmotností - tlak, tlaková síla – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	
• využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	**mechanické vlastnosti kapalin** - Pascalův zákon – hydraulické zařízení - hydrostatický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - Archimédův zákon - vztlaková síla, chování těles v klidných kapalinách **mechanické vlastnosti plynů** - vlastnosti plynů - atmosférický tlak a jeho měření, změny atmosférického tlaku, souvislosti s některými procesy v atmosféře - vztlaková síla	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	**mechanická práce, výkon** **energie** **formy energie** - polohová a pohybová energie vnitřní energie tělesa, el. energie, výkon, výroba a přenos energie	**EV** - tepelná izolace, šetření energií - globální oteplování Země, skleníkový efekt - změny skupenství, předpověď počasí, voda **CH** - atom, molekula, ionty - Bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem
	teplo tepelná výměna teplo přijaté a odevzdané tělesem **změny skupenství látek –** tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	
• zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**	
• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • změří el. proud a napětí	**elektrické jevy** (atom a jeho složení) **elektrická síla, elektrické pole –** el. náboj **elektrický obvod** **elektrický proud -** tepelné účinky el. proudu, **elektrické napětí –** zdroje el. napětí, **elektrický odpor** (schématické značky, jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, odpor vodiče) el. práce, výkon **pravidla bezpečné práce, zkrat, pojistka –** bezpečné chování při práci s el. přístroji a zařízeními	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří el. proud a napětí	**elektromagnetické jevy** - elektromagnetická indukce, střídavý proud - elektromotor, transformátor - výroba a přenos elektrické energie	**CH** - chemické reakce **Z** - měřítko - atmosféra Země - předpověď počasí - Země, Sluneční soustava
• rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	**zvukové jevy** - zvuk, zdroj zvuku, látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku, rychlost šíření v různých prostředích - odraz zvuku - ozvěna - pohlcování zvuku	
• využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne se znalostí rychlosti světla ve dvou různých opt. prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici nebo od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchod světla čočkami	**světelné jevy** - světlo, zdroj světla - přímočaré šíření světla - rychlost světla - stín, zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou - rozklad bílého světla	
• zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**jaderná energie** - štěpení atomového jádra - řetězová reakce, jaderný reaktor	

6.2.5.2 CHEMIE - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku:
8. - 9. ročník - 2 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají průřezová témata, důraz je kladen na OSV, VDO (zodpovědnost každého jedince za své zdraví), EV a EGS (na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- učitel vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- učitel dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- učitel dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- učitel dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- učitel vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- učitel vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- učitel klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- učitel vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- učitel společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- učitel vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- učitel zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Kompetence digitální

- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje a vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový

- žák k učení využívá digitální vzdělávací prostředí
- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv
- žák při práci v digitálním prostředí dodržuje právní normy, zvláště při práci s osobními údaji
- žák navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• určí společné a rozdílné vlastnosti látek	**látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje**	**OSV** - zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem, za stav čistoty vody a vzduchu - zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životního prostředí - osobní zodpovědnost jedince za své zdraví (NaCl – hypertenze) - zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plyn. spotřebičů v domácnosti, význam hromadné dopravy – oxidy ve výfukových plynech) - osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému) - osobní zodpovědnost při užívání chem. látek (hnojiva apod.) **EV** - likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek - význam vody a vzduchu jako základní podmínky života - nebezpečí poškození živ. prostředí někt. prvky a jejich slouč. (těžké kovy, baterie z mobilních tel., součástky PC v odpadu apod.) - solení silnic - nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů - vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v
• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	**bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech nebezpečné látky- H- věty a P- věty, piktogramy**	
• rozlišuje směsi a chemické látky • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	**směsi různorodé a stejnorodé, roztoky a jejich složení**	
• navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	**oddělování složek směsí**	
• rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití • uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	**voda, vzduch**	
• používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	**atom, molekula, ionty**	
• orientuje se v periodické tabulce prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	**periodická soustava prvků**	
• porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	**chemické sloučeniny, halogenidy, oxidy kyseliny, hydroxidy**	
• rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	**chemické reakce** **molární hmotnost**	
• Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	**kyselost a zásaditost vodných roztoků, pH stupnice**	

		Kanadě, řeky u nás) - reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví - nebezpečí nadměrného hnojení um. hnojivy

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	**soli**	**EV** - význam sběru starého železa a ostatních kovů jako prům. suroviny, hospodářské ztráty způsobené korozí Fe - CO_2 , CH_4 jako skleníkové plyny, SO_2 jako vedl. produkt spalování uhlí – kyselé deště - nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy - znečištění životního prostředí a odpadních vod - nakládání se zbytky org. rozp., acetonu aj. - stav tropických deštných pralesů, znečištění odpadní vody saponáty, plasty v odpadech, význam recyklace **OSV** - vlastní zodpovědnost za bezpečnost práce s topnými plyny a palivy, význam obnovitelných zdrojů energie - osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky - osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy) - poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů - osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem alkoholu, cukru, tuků, cholesterol - osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty, při práci s chemickými látkami v domácnosti, zaměstnání **EGS** - záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teroristické útoky - poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva - znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém lidstva - plasty jako globální problém lidstva **MV** - informace o haváriích tankerů - výsledky průzkumu OSV, osobní zodpovědnost při práci
• Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	**energie**	
• Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	**uhlovodíky**	
• Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	**deriváty uhlovodíků**	
• Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	**přírodní sloučeniny**	
• Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	**chemie v životě člověka**	

		s acetonem (karcinogenní. látka) - informace o nových poznatcích a výzkumu dědičnosti **VDO** - zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů - zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů

6.2.5.3 PŘÍRODOPIS - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět:

6. ročník - 2 hodiny týdně
7. ročník - 2 hodiny týdně
8. ročník - 2 hodiny týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu přírodopis je směřován k ekologii a vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojováni do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury, IT
- přírodovědné vycházky s pozorováním, práce v terénu
- krátkodobé projekty

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

Člověk a jeho svět - poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidi, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Člověk a příroda - zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí.

Člověk a společnost -téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko- ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje.

Člověk a zdraví -se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí.

Informační a komunikační technologie- umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů a umožňují navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa.

Umění a kultura - poskytuje environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace po vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

Člověk a svět práce - realizuje se prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Předmětem prolínají průřezová témata:

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí

- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

v oblasti postojů a hodnot

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

<u>Rozvoj kompetencí žáků</u>

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učená, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence řešení problému

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastní úsudek a zkušenosti
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech, v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

Kompetence digitální

- k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• aplikuje praktické metody poznávání přírody	**Praktické metody poznávání přírody** **(**lupa, mikroskop, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek**)** **Příroda našeho okolí**	Z - planeta Země EV - rozmanitosti přírody, - vztah k přírodě neživé, živé (všem formám života) EV- význam lesů, jejich ochrana CH- sacharidy EV- lišejníky jako indikátory čistého ovzduší EV - estetický a hospodářský význam lesa - ubývání lesních porostů, imise, emise VZ - základní hygienické návyky, - onemocnění způsobené roztoči EV - narušení přírodní rovnováhy, - přemnožené druhy hmyzu- důsledky Z - rozšíření organismů, migrace EGS - ohrožené druhy - nezákonný lov EV - umělé a přírodní ekosystémy - zásahy člověka EGS - mezinárodní smlouvy o rybolovu D - rybníkářství v Čechách EV - zamořené vodní plochy, -ekologické havárie EGS - hospodářsky významné rostliny -potravinové zdroje, EV - léčivé rostliny, bio-produkty Z - typy krajiny, chráněná území
• rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	**Houby s plodnicemi** (stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami) **Řasy** (zrněnka- jednobuněčná řasa, fotosyntéza) **Lišejníky** (výskyt a význam)	
• rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	**Sinice, řasy** **Mechy** **Kapradiny, přesličky, plavuně** **Rostliny nahosemenné** **Rostliny krytosemenné** (jednoděložné, dvouděložné Význam rostlin a jejich ochrana Morfologie rostlin, Fyziologie rostlin **Lesní patra**	
• porovná základní vnější stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**Prvoci** **Bezobratlí** (prvoci, žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci) **Obratlovci** (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) stavba těla rozšíření, význam a ochrana živočichů (živočišná společenstva) projevy chování živočichů	
• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců a zhodnotí jejich význam	**Organismy a prostředí** vzájemné vztahy organismů v lese, vodách a jejich okolí, loukách, polích, pastvinách přirozený a umělý ekosystém potravní řetězce rovnováha v ekosystému	

• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**Ochrana přírody a životního prostředí**	
• rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	**Projevy života** **Systém rostlin a živočichů**	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• uvede příklady výskytu organizmů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**Ekosystémy umělé** **Ekosystémy cizokrajné**	Z- planeta Země EV- význam sadů a jejich ochrana CH- užívání pesticidů, insekticidů, hnojiv Z- regionální zemědělství EV- narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy Z- rozšíření organismů, migrace EGS- ohrožené druhy, nezákonný lov VZ- tělesná hygiena, ochrana před bakteriální a virovou infekcí D- zámecké parky a zahrady Z- zakládání měst, těžba surovin, doprava D- zaoceánské plavby, domestikace zvířat Z- geografické pásy, výškové stupně
• rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	**Rostliny nahosemenné** **Rostliny krytosemenné** (jednoděložné, dvouděložné), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců Význam rostlin a jejich ochrana	
	Houby bez plodnic (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a organismy)	
• rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**Prvoci** **Bezobratlí** (žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci) **Strunatci** (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** (hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva)	
• aplikuje praktické metody poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou, mikroskopem, určovací klíče a atlasy)	
• uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Viry a bakterie (výskyt, význam, praktické využití) Sinice Řasy jednobuněčné Kvasinky Prvoci	
• odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Nižší rostliny, houby, lišejníky Vyšší rostliny Anatomie a morfologie rostlin- stavba a význam	

• vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	jednotlivých částí těla (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	
• porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Bezobratlí živočichové stavba těla stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování)	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**Strunatci** Stavba těla Stavba u funkce (buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy) Smyslové orgány (projevy chování živočichů) Rozmnožování obratlovců	Z- geografické pásy, rozšíření organizmů, migrace, EGS- nezákonný lov, mezinárodní smlouvy o rybolovu, ohrožené druhy OSV- praktická dovednost pozorování , porovnávání a vyvozování zákonitostí EV- potravní vztahy organizmů, narušení biologické rovnováhy, ochrana půdy a vody před znečištěním chemikáliemi CH- fotosyntéza, cukry, tuky, bílkoviny EV- ochrana ovzduší před znečištěním F- tlak krve EV- migrace organizmů EGS- spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje EV- chov zvířat, podmínky chovu VZ- zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, hodnota a podpora zdraví D- vývoj člověka, EV- významní biologové a jejich objevy (A. Hrdlička - Rovnocennost ras) Z- obyvatelstvo světa TV- význam posilování a udržování tělesné kondice CH- aerobní procesy, oxidace zdroje bílkovin, cukrů, tuků, vitaminů a minerálů F- zákon zachování energie, přeměna energie EGS- hladomor, problémy zemí třetího světa ZS- výživa a zdraví, základy zdravého stravování, poruchy příjmu potravy
• určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby,	**Člověk** Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, pohlavní, řídící) Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, zásady a postupy při léčení běžných nemocí Závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	
• orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • objasní vznik a vývin nového jedince od početí do stáří	**Fylogeneze a ontogeneze člověka**	

		EV- biopotraviny EV- znečištěné ovzduší, exhalace MV- využití médií- stav ovzduší, špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství EV- nebezpečí civilizačních chorob EV- ochrana vodních zdrojů (udržitelný rozvoj) F- vlastnosti světla, optika (významné objevy) ZV- osobnostní a sociální rozvoj, seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování, psychohygiena, mezilidské vztahy (komunikace, kooperace), morální rozvoj ZV- tělesná a duševní hygiena, režim dne, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, tolerance a úcta, naslouchání, dialog, chování podporující dobré vztahY ZV- ochrana před sexuálně přenosnými chorobami, antikoncepce sexuální dospívání a reprodukční zdraví, EGS- nebezpečí pandemie AIDS ZS- plánované rodičovství D - významní biologové a jejich objevy (J.G.Mendel) Z- migrace obyvatelstva ZSV- základy sociálního smíru a solidarity Multikulturalita Z- obyvatelstvo světa, globalizační společenské, politické a hospodářské procesy

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	**Země – vznik a stavba Země** **Nerosty a horniny** (vznik, vlastnosti, třídění, význam a využití zástupců, určování jejich vzorků)	OSV- vztahy mezi lidmi a jejich soužití EV- významní přírodovědci a jejich objevy Z- Země jako vesmírné těleso F- sluneční soustava Z- přírodní, hospodářská a společenská sféra, složky a prvky přírodní sféry CH- anorganické sloučeniny Z- vliv vnějších a vnitřních procesů na přírodu a společnost EV- důsledky geologických dějů CH voda (destilovaná, pitná, odpadní) výroba pitné vody, čistota vody EV- ochrana vodních zdrojů Z - krajinná sféra, přírodní oblasti, vztah příroda a společnost EV- fylogeneze a ontogeneze organizmů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi CH – vzduch (složení), čistota ovzduší, ozónová vrstva EV- podmínky vzniku života na Zemi, vliv podnebí a počasí na udržení života na Zemi Z přírodní oblasti Z - vztah příroda a společnost (ochrana přírody, trvale udržitelný život a rozvoj, ochrana přírody) EV - praktické pozorování přírody
• rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody	**Vnitřní geologické děje** (příčiny, důsledky) **Vnější geologické děje** (příčiny, důsledky) **Horninový cyklus** **Hydrosféra** **Pedosféra** (složení, vlastnosti, význam)	
• uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	**Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** (geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí) **Podnebí a počasí ve vztahu k životu** (význam vody a teploty pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vliv znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka) **Mimořádné události způsobené přírodními vlivy** (příčiny vzniku, světové katastrofy, přírodní události v ČR a ochrana před nimi)	
• rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí	**Vznik, vývoj, rozmanitost organismů, projevy života a jeho význam** **Názory na vznik života** **Dědičnost a proměnlivost organismů** (podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení, J.G. Mendel) **Naše příroda** (CHKO, NP, biosférické rezervace)	
•		

		EV organizmy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí Z geografické pásy, geografická pásma, výškové stupně Z- Česká republika

6.2.5.4 <u>ZEMĚPIS</u> - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

6. ročník - 2 hodiny týdně
7. ročník - 2 hodiny týdně
8. ročník - 1 hodina týdně
9. ročník - 1 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda: chemie (znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, …), fyzika (sluneční soustava, vesmír, …), přírodopis (rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, …), matematika (měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, …), IVT (zdroj aktuálních informací a jejich zpracování), dějepis (kultura národů, historie států, …).

Předmětem prolínají **průřezová témata**: VDO (občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie), OSV (rozvoj schopností poznávání, seberegulace, sebeorganizace, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje), EV (ekosystémy, základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí), MD.
V (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, stavba mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu), EGS (objevování Evropy, světa), MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, principy solidarity).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení
- učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- učitel vede žáky k používání odborné terminologie, učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- učitel vede žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- učitel vede žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- učitel vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- učitel vede žáky k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- učitel vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- učitel vede žáky k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- učitel vede žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- učitel vede žáky k odpovědím na otevřené otázky
- učitel vede žáky k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- učitel vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- učitel vede žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- učitel vede žáky k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- učitel vede žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

- učitel vede žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- učitel vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vede žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci
- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- učitel vede žáky k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- žák cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv, při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy
- žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimédia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- žák získává potřebné informace z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání, získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- žák využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a týmové práci

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Absolutní a relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu, přírodní poměry ČR Rozmístění obyvatelstva, sídelní poměry ČR, rozmístění činností ČR	**EV** - stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje - vliv hospodářství na životní prostředí – těžba, průmyslové závody, doprava, cestování - vzájemné vztahy mezi národy **EGS** - poloha státu na mapě světa, orientace - postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb - euroregiony, spolupráce v rámci EU – finance **PŘ** - geologická stavba, ochrana přírody - vliv osídlení na krajinu - obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva - příroda v místní krajině **M** - porovnávání rozlohy, hustota obyvatel - práce s daty měřítko, poměr **F** - atmosférické prvky, typy elektráren **OSV** - jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, národnostní menšiny, rasismus, xenofobie **ČJ** - nářečí, významné osobnosti **D** - vznik prvních měst, vývoj urbanizace - historie průmyslu, regionů **CH** - využití nerostných surovin
• lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	**Regiony ČR** – poloha, rozloha, povrch, přírodní poměry, sídla, hospodářství, ochrana přírody, porovnání jednotlivých regionů	
• vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	**Místní region**	
• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	**Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života**	
• ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	**Terénní cvičení** – cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	**Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie** Komunikační geografický a kartografický jazyk (obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, hlavní kartografické produkty, zdroje dat) Geografická kartografie a topografie (glóbus, poledníky, rovnoběžky, určování zeměpisné polohy)	**M** - zpracování statistických údajů, měřítko mapy **ZSV** - státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce **D** - vznik států v minulosti, vývoj počtu států **PŘ** - vliv přírodních podmínek na osídlení - podvýživa, hlad, AIDS, kyselé deště, oteplování, ekologické katastrofy, rozšiřování pouští, vyčerpatelné nerostné suroviny, kácení tropických deštných lesů, fotosyntéza - životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině **VDO** - prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa **MKV** - politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu **EGS** - mez. spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu **CH** - skleníkový efekt, kyselé deště, složení atmosféry, ozón oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny **EV** - ochrana krajiny, trvale udržitelný rozvoj **OSV** - osobní zodpovědnost za své jednání
• rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	**zeměpis světadílů – Evropa** - charakteristika přírodních a socioekonomických poměrů – přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - modelové regiony Evropy – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
• porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	**Životní prostředí -** krajina (typy krajin, společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí Vztahy přírody a společnosti (globální ekologické a environmentální problémy, ochrana životního prostředí a chráněná území přírody)	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	**zeměpis světadílů - Amerika, Asie, Afrika, Austrálie** - charakteristika přírodních a socioekonomických poměrů – přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - modelové regiony Ameriky, Asie, Afriky, Austrálie – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	**EV** - životního prostředí, vývoj, ochrana, změny **VDO** - demokracie, forma vlády, orientace ve světě **OSV** - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení **EGS** - život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, vliv globálních problémů, cestování **MKV** - kultura a tradice, rasismus **PŘ** - lidská populace, rasy, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, suroviny, hlad, HIV **D** - nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi **ZSV** - lidská práva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka **RV** - podmínky života lidí v různých částech světa **M** - rozbor grafů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy **CH** - využití nerostných surovin, petrochemie, složení výfukových plynů

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce a světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	**Společenské a hospodářské prostředí** - obyvatelstvo světa - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - světové hospodářství - regionální společenské, politické a hospodářské útvary	**M** - jednotky délky, porovnání velikosti planet - porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce a Země - práce s měřítkem, převody jednotek - polokružnice, kružnice, rovnoběžky - porovnávání čísel **MV** - snímky z kosmu - zdroj informací (mapy, aktuality) **F** - gravitační síla Země - teplota, tlak, hustota, změny skupenství **D** - vývoj poznání o tvaru Země - tematické mapy - objevné cesty - dobývání pólů - nejstarší osídlené oblasti, historie jednotlivých území **EGS** - model Země - propojení složek přírodní sféry, rozšiřování pouští - oteplování, mezinárodní spolupráce a výzkum - mezinárodní spolupráce, organizace, globalizace **PŘ** - vznik krajinných sfér, rozmístění fauny a flóry na Zemi, rozmanitost organismů, živá složka půdy, ekosystémy, fotosyntéza - vliv geografické polohy na život ve světadílech a v oceánech - fauna a flóra
• prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na lidskou činnost	**Přírodní obraz Země** - Země jako vesmírné těleso (tvar, velikost, pohyby, střídání dne a noci, ročních období, časová pásma, smluvený čas) - krajinná sféra - systém přírodní sféry na planetární úrovni - systém přírodní sféry na regionální úrovni	

6.2.6 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

6.2.6.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: 6. – 9. ročník - 1 hodina týdně

Hudebně výchovné činnosti jsou rozdělené na tyto oblasti:

- vokální činnosti (pěvecké dovednosti spojené s kultivací pěveckého i mluveného projevu a posilováním správných pěveckých a rytmických návyků)
- instrumentální činnosti (hudební reprodukce i produkce pomocí jednoduchých hudebních nástrojů)
- hudebně pohybové činnosti (pohybové ztvárňování hudby zejména pomocí tance a gest)
- poslechové činnosti (aktivní vnímání znějící hudby, analýza některých hudebních výrazových prostředků, rozlišování hudebních stylů a žánrů a schopnost vyjádření svých pocitů při poslech hudby)

Předmět Hudební výchova umožňuje žákům, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou, aby hudební výchova byla předmětem uvolnění, radosti citového prožitku a zábavy. Výuka je vedena tak, aby tyto žákovy potřeby byly podněcovány, rozvíjeny a kultivovány. Žák se učí rozpoznávat krásu umění, respektovat pocitové prožitky druhých, vystupovat před spolužáky i dospělými, rozvíjet své tvůrčí schopnosti a fantazii a vyjadřovat své vlastní zážitky z hudby mimo jiné i pomocí hudebně naukových poznatků. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se žák pomocí celého komplexu hudebních činností naučil hudbu vnímat jako prožitek a obohatil tak své estetické vnímání světa.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáka receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými činnostmi
- výukou se významně podílíme na kultivaci hudebnosti žáka (hudební sluch, vokální projev, rytmus, hudební paměť, představivost a fantazie)

Kompetence k řešení problému

- učíme žáka používat vhodné hudební prostředky k vyjadřování svého záměru
- podněcujeme žáka k tvořivému myšlení, posuzování hudebního dění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k pochopení umění jako specifického způsobu vnímání a k užívání jazyka umění jako způsob komunikace
- učíme žáka vnímat hudební projevy druhých a rozvíjet tak kultivovanou mezilidskou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- pomáháme žákovi pochopit vliv hudby na mezilidské vztahy
- učíme žáka kriticky hodnotit nejen svou práci, ale i práci ostatních
- vedeme žáka k respektování prožitku z hudby druhých mimo jiné i vstupy do dějin hudby české i jiných národů

Kompetence občanské

- vedeme žáka k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům
- vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků i postojů

Kompetence pracovní

- vytváříme při výuce podnětné prostředí pro žáka
- učíme žáka hygienické zásady hudebního projevu
- seznamujeme žáka s různými hudebními profesemi
- vedeme žáky ke správnému zacházení s hudebními nástroji a k jejich údržbě

Kompetence digitální

- žák má možnost aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- hlasová hygiena - rytmický doprovod - deklamace	OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativity EGS – evropské kulturní kořeny MKV – různé sociokulturní skupiny EV – přírodní a sociální prostředí jako zdroj inspirace MV – vnímání a interpretace mediální produkce TV, ČJ, D, VV
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase,	- rozšiřování hlasového rozsahu, mutace - jednohlas, vícehlas (lidové i umělé písně)	
• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- reprodukce motivů - rytmická cvičení	
• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- taktování - taneční kroky - pantomima - hud. pohybové hry	
• orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- analýza hudební skladby – hudebně výrazové prostředky - orientace v notovém zápis stupnice, tónina (C dur) - takty - stupnice dur moll - předznamenání, odrážka - hudební nástroje (nástrojové skupiny) - zpěvné hlasy - skladby a skupiny hráčů podle jejich počtu (duo, duet, …) - písně a skladby různých stylů a žánrů • lidová hudba - klasická hudba – píseň a její hudební forma, české opery (význam libreta)	
• vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- porovná lidovou hudbu s lidovými tradicemi	

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- hlasová hygiena - rytmický doprovod	OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativity EGS – evropské kulturní kořeny MKV – různé sociokulturní skupiny EV – přírodní a sociální prostředí jako zdroj inspirace MV – vnímání a interpretace mediální produkce TV, ČJ, D, VV
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- rozšiřování hlas. rozsahu - jednohlas, vícehlas	
• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- jednoduchý doprovod písně (Orffův instrumentář)	
• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	
• orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- poslech a analýza hud. skladby - orientace v notovém zápisu - předznamenání, odrážka - akord, harmonické značky - hud. nástroje (nástrojové skupiny) - zpěvné hlasy - písně a skladby různých stylů a žánrů • lid. hudba – lidová píseň - klas. hudba – zná pojmy: kanou a fuga, symfonie, symfonická báseň	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- hlasová hygiena	OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativity EGS – evropské kulturní kořeny MKV – různé sociokulturní skupiny EV – přírodní a sociální prostředí jako zdroj inspirace MV – vnímání a interpretace mediální produkce TV, ČJ, D, VV
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- jednohlas, vícehlas	
• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace, za pomoci dostupného hudebního softwaru provádí jednoduché hudební experimenty	- jednoduché hud. improvizace (zpěv, nástroj)	
• orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- poslech a analýza hudební skladby - orientace v notovém zápisu - intervaly - hudební nástroje v symfonickém orchestru	

• zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- poslech
	  • porovnávání skladeb stejného hud. stylu
	  • zhodnotí hud. skladbu	

• vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí	- v souvislosti s hud. styly a žánry se seznámí i s jinými druhy umění v daném období - písně a skladby jednotlivých stylů a žánrů - klasická hudba – původ hudby, pravěk, starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus (vybraná hudební díla a autoři) - žánry – světové – jazz, swing, rock and roll, rock	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií	- hlasová hygiena	OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativity EGS – evropské kulturní kořeny MKV – různé sociokulturní skupiny EV – přírodní a sociální prostředí jako zdroj inspirace MV – vnímání, interpretace a kritické hodnocení umělecké i běžné mediální produkce ČJ, D, VV
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- jednohlas, vícehlas - hodnocení (sebe i ostatních)	
• orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- poslech a analýza hud. skladby, slovní charakterizování hud. díla, vlastní hodnocení skladby - orientace v notovém zápisu	
• zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- poslech – porovnávání skladeb v různých hud. stylů - zvládne vlastní posouzení skladby a vyjádří své preference	
• vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí	- chápe souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (architektura, výtvarné umění) - písně a skladby jednotlivých stylů a žánrů – klasická hudba- počátky hudebních dějin v Čechách, česká renesance, české baroko, český klasicismus, český romantismus 20. stol. - žánry (české) – jazz, rock and roll, rock, trampská píseň, divadla malých forem, big beat	

6.2.6.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

6. ročník - 2 hodiny týdně
7. ročník – 1 hodina týdně
8. ročník - 1 hodina týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

Od 7. ročníku je výuka předmětu realizována zároveň tak, aby se žáci v jejím průběhu seznámili s možnostmi tvorby grafických materiálů prostřednictvím moderní výpočetní techniky. Žáci tříd jsou vedeni k chápání a správnému užívání základních grafických postupů z oblastí dvourozměrné a trojrozměrné grafiky, k samostatné kreativní tvorbě grafických materiálů za pomoci moderní výpočetní techniky a specializovaného softwaru. Zvládnutí všech uvedených nástrojů žáci dokladují vypracováním a zveřejněním svých grafických prací.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

V rámci předmětu Výtvarná výchova se rozvíjí především průřezové téma EV (vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí), EGS (jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá), OSV (poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice), MV (práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení), MKV (lidské vztahy, multikulturalita), VDO (principy demokracie).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, technického a softwarového vybavení
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel vystupuje v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...)
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- žáci při práci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- žák se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- žáci jsou při zpracovávání informací vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

učitel vede žáky ke správným způsobům užití technického vybavení počítače

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- učitel vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Ročník: 6. - 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu • porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí	**rozvíjení smyslové citlivosti** - kresebné studie (linie, tvary, objemy) - jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů (uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém prostoru) **rozvíjení smyslové citlivosti** - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) **malba** - prostředek pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a os. zkušeností **plastická a prostorová tvorba, nauka o perspektivitě** - uspořádání objektů do celků na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření **třetí prostor budovaný liniemi** **subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů** - používání prostředků pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností **přírodní motivy** - zvětšování, zmenšování - uspořádání objektů a využití světlostní a barevné kvality, podobnost, kontrast a rytmus **lidská figura, tvarová a barevná kompozice** - prostředek pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ (manipulace s objekty, pohyb těla	**ČJ** - Řecko a Řím (báje a pověsti) - poezie a próza s tématem Vánoc **D** - Egypt - Mezopotámie, Řecko, Řím **EGS** - jsme evropané **MV** - tvorba mediálního sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti **VDO** - principy demokracie **EV** - ekosystémy **OSV** - sebepoznání a sebepojetí, komunikace

	a jeho umístění do prostoru) **dekorační práce, písmo a užitá grafika** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, reklama, elektronická média **tematické práce** (Vánoce, Velikonoce) - vychází se z vlastních zkušeností, představ a myšlenek - hledá se a volí se pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy - porovnává s ostatními a zhodnotí svůj výsledek **subjektivní výtvarné vyjádření reality** **vnímání okolních jevů** - uplatňuje komunikaci se spolužáky, rod. příslušníky v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje	

Ročník: 7. (Počítačová grafika)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	• za využití grafického editoru vytvoří či upraví bitmapový nebo vektorový obrázek; upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému bude využit, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů • bitmapová grafika ○ Malování ○ ArtRage (vrstvy) ○ rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu ○ dodržování autorského zákona ○ práce s návody ○ publikování výtvarné práce v prostředí Google Suite pro školy	
• uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		
• pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví		
• používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		
• zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		

Ročník: 8. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	techniky **kresby** dynamická kresba různé typy zobrazení praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů komplementární **barvy** symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami kontrast (barevný, světelný). technika akvarelu, pastel, pastelka. **práce s uměleckým dílem** **malba** jako prostředek pro vyjádření uměleckého díla -uplatnění linie, barvy, tvaru a objektu v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru **tematické práce** (Vánoce, Velikonoce) -užití písma, užité grafiky, reklamy a propagace zdokonalování technik kresby objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné subjektivní barevná škála prostorová tvorba a lineární perspektiva **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - práce s internetem, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě pomocí další umělecké tvorby např. tiskovin, fotografie, elektronická média, film	**OSV** - rozvoj schopností poznávání - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kooperace a kompetice - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí **ČJ** - ex libris **D** - hist. souvislosti 2.pol. 19.stol.a přelomu 20.stol. - renesance, baroko, klasicismus, romantismus - renesance - objev perspektivy **EGS** - jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí **Z** - mapa světa, obal Země **MKV** - lidské vztahy **MV** **- fungování a vliv médií ve společnosti**
• zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie		
• zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace		
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku		
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje		
• porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů		

Ročník: 8. (Počítačová grafika)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	• za využití grafického editoru vytvoří či upraví vektorový obrázek; upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému bude využit, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů • vektorová grafika o tvary, operace s tvary (Zoner Callisto) o rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu o dodržování autorského zákona o práce s návody o publikování výtvarné práce v prostředí Google Suite pro školy	
• uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		
• pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví		
• používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		
• zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		

6.2.7 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

6.2.7.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět – hodinová dotace upřesněna v učebním plánu (3 hodiny v průběhu II. stupně)

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Předmětem prolínají průřezová témata VDO (angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování), OSV (obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích), MKV (schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy), EV (vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí), EGS (osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení,…).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k efektivnímu učení
- žáci vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení
- žáci si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní učení
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci kriticky myslí
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel klade otevřené otázky
- učitel ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojí kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuse
- žáci uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci formují své volní a charakterové rysy
- žáci se odpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- učitel se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

- žáci zdokonalují svůj grafický projev
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací
- žáci využívají znalostí v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci
- učitel umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi,…
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učitel vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím vědomostí

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** - vztahy ve dvojici, přátelství - vztahy v prostředí komunity - vztahy v rodině - vztahy ve škole	**MKV** - samostatné a odpovědné řešení problémů - angažovaný přístup k druhým - zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování **OSV** - obecné modely řešení problémů - zvládání rozhodovacích situací - rozvoj schopností poznávání - zvládání vlastního chování - dovednosti duševní hygieny - porozumění sobě samému i druhým - prevence soc. patologických jevů a škodlivých způsobů chování **EV** - vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí
• projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	**Změny v životě člověka** - vývojové etapy - dětství, dospívání - duševní a tělesné změny, hygiena v dospívání	
• vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotu zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	**Zdravý způsob života** - zdraví jako nejdůležitější hodnota lidského života - tělesné zdraví - ochrana před nemocemi, prevence - duševní zdraví - duševní hygiena, relaxační cvičení - denní režim - zdraví a PC – správné držení těla - zdravá výživa, zdravé stravovací návyky - výživová hodnota potravy - poruchy příjmu potravy, rizikové chování ohrožující zdraví jedince - vliv vnějšího prostředí na zdraví	
• uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně přechází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	**Osobní bezpečí** - šikanování - právo dítěte na bezpečí - úrazy a první pomoc - bezpečnost silničního provozu - postup v případě dopravní nehody, tísňové volání, první pomoc - návykové látky, hazardní hry - fyzické, psychické a sociální závislosti - tolerované návykové látky	

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	**Osobnostní a sociální rozvoj** - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace činností a chování - psychohygiena v sociálních dovednostech - sociální rozvoj	**OSV** - zvládání vlastního chování, porozumění sobě samému i druhým - zvládání rozhodovacích situací - poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích - obecné modely řešení problémů - humanismus, morálka, osobní zodpovědnost, kritické myšlení, tvořivá lidská aktivita **MKV** - schopnost zapamatovat si podstatná fakta, pojmy, vědomosti, zařazovat je do systému - schopnost zapojovat se do diskuze a vyhodnocovat průběh diskuze **EV** - vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí
• respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivnímu cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	**Partnerství a základy sexuální výchovy** - partnerské vztahy, předčasná sexuální zkušenost, volba partnera, plánované rodičovství, druhy antikoncepce - rizikové chování, interrupce - sexuální deviace - uzavření manželství, základní funkce rodiny - náhradní rodinná péče	
• vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	**Rizika ohrožující zdraví jedince** - pojem nemoc, příčiny, cesty přenosu - význam aktivního přístupu ke zdraví - infekční nemoci - nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě a kontaktem se zvířaty, hygienické návyky - civilizační nemoci - ochrana před chronickými chorobami, prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - pohlavně přenosné nemoci - sexuální kriminalita, týrání a zneužívání - auto-destruktivní závislosti - násilí mířené proti sobě samému - těžké životní situace a jejich zvládání	

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• projevuje odpovědný přístup k sobě samému, k vlastnímu dospívání a k pravidlům zdravého životního stylu	**Rodičovství, reprodukční zdraví, základy péče o dítě** - rodičovská zralost - početí, těhotenství, životospráva v těhotenství, vývoj plodu, porod - neobvyklé způsoby porodu - péče o novorozence - výchovná a zdravotní péče o kojence a batole - výchovné problémy s batoletem - základní otázky z vývojové psychologie - formování osobnosti dítěte, rozvíjení rozumových schopností, manuálních dovedností a sociálních vztahů - péče o nemocné, tělesně a mentálně postižené dítě	**OSV** - rozvoj schopností poznávání - sociální rozvoj, komunikace - morální rozvoj - osobnostní a sociální rozvoj - obecné modely řešení problémů - zvládání rozhodovacích situací - poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích **VDO** - zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým **MKV** - princip solidarity - spolupráce s Policií ČR
• vysvětlí role členů komunity (rodiny) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	**Formy soužití – úloha rodiny** - úloha rodiny dříve a dnes - základní funkce rodiny - faktory ovlivňující stabilitu rodiny - výchovné přístupy a výchovné chyby - sexuální výchova v rodině - konflikty v rodině - úloha odměny a trestu ve výchově - rodičovská autorita, problematika generačního soužití, bydlení s rodiči, péče o nemocné dítě - základy první pomoci	
• uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	**Osobní bezpečí – mimořádné situace** - charakter mimořádné situace - tísňová volání - potencionální nebezpečí - varovný signál a chování po jeho vyhlášení - evakuace - improvizovaná ochrana - havárie s únikem nebezpečné látky	

6.2.7.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: 6. - 9. ročník - 2 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova je zaměřeno na:
- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata VDO (angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování), OSV (obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích), MKV (schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy, ….), EV (vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí), MV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- žáci různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů
- žáci vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- žáci si uvědomují zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

- učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojí kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuze
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci se aktivně zapojují do sportovních aktivit
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ...)
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

- žáci jsou motivováni k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- žáci jsou motivováni k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologii

Ročník: 6. - 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zátěžovými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- rekreační a výkonnostní sport - sport chlapců a dívek - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace **VDO** - principy demokracie **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **MKV** - lidské vztahy
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- pohybové hry - gymnastika - estetické a kondiční formy cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - úpoly - atletika	
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu	- sportovní hry – HČJ, HS, HK, utkání - turistika a pobyt v přírodě - lyžování a snowboarding - netradiční pohybové činnosti	
• dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- komunikace v TV - organizace prostoru a pohybových činností - historie a současnost sportu - pravidla osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	

• zpracuje zaměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

Ročník: 8. – 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zátěžovými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- rekreační a výkonnostní sport - sport chlapců a dívek - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace **VDO** - principy demokracie **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **MKV** - lidské vztahy
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- pohybové hry - gymnastika - estetické a kondiční formy cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - úpoly - atletika	
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu	- sportovní hry – HČJ, HS, HK, utkání - turistika a pobyt v přírodě - netradiční pohybové činnosti	
• dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- komunikace v TV - organizace prostoru a pohybových činností - historie a současnost sportu - pravidla osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	

• zpracuje zaměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

6.2.8 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

6.2.8.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI - charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku 1 hodina týdně, v 9. ročníku 2 hodiny týdně.
Předmět pracovní činnosti se dělí na tematické okruhy:

Práce s technickými materiály (6. – 7. ročník)
Příprava pokrmů (6. – 7. ročník)
Svět práce - Volba povolání + Design a konstruování (8. ročník)
Svět práce - Volba povolání – 9. ročník

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka
- objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další profesní a životní orientaci

Předmětem Pracovní činnosti se prolínají průřezová témata OSV (rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat, rozvíjení dovedností a schopností, rozhodování, komunikace a kooperace, vzájemné respektování), EV (vztah k životnímu prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- získaných informací
- učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učitel vede žáky k používání odborné terminologie, správného názvosloví a nástrojů
- učitel vede žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní pracovní postupy, vhodné a správné nářadí

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s nářadím, přístroji, materiály

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Práce s technickými materiály - ročník: 6. - 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	**Hygiena, bezpečnost a ochrana zdraví při práci**	**F** - fyzikální veličiny – jejich měření, převody
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	**Organizace práce, technologická kázeň** **Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje** **Vlastnosti materiálů** **Práce s materiály** **Zvládá jednoduché pracovní a technologické postupy** **Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody** **Úloha technika v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, tradice a řemesla**	
• sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model, • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	**Práce se dřevem** - řezání - vrtání - rozebíratelné nerozebíratelné spoje dřeva **práce s plasty** - řezání, pilování, vrtání - ohýbání, spojování, tepelné tvarování **práce s kovy** - řezání, pilování, vrtání - ohýbání, povrchová úprava - výrobek z více částí - spojování kovů	

Příprava pokrmů - ročník: 6. - 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech • v kuchyni používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	**úklid a údržba domácnosti** - bezpečnostní pravidla pro práci se spotřebiči a kuchyňským nářadím - první pomoc při úrazech - řešení odpadu vzhledem k ekologii	OSV – spolupráce a komunikace v týmu MKV – národní pokrmy EV – ochrana životního prostředí TV – zdravý životní styl PŘ – získávání potřebných surovin
• připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	**zásady správné výživy** - výživová hodnota - hygiena výživy **nákup a skladování potravin** **příprava pokrmů** - kuchařské knihy - vhodná sestava jídel - úpravy tepelné, za studena	
• dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	**zásady stolování** - úprava stolu a bytu - podávání základních druhů pokrmů a nápojů - společenské chování	

Svět práce – Volba povolání: 8. - 9. ročník

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	**Trh práce** - povolání lidí, druhy pracovišť, charakter a druhy pracovních činností, kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky, rovnost příležitostí na trhu práce **možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace o dalším vzdělávání	**OSV** - poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VDO** - pochopení významu řádu, pravidel a zákonů fungování společnosti, uvažování o problémech v širších souvislostech, rozvoj prezentačních schopností a dovedností **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - dopady verbálních a neverbálních projevů, připravenost nést odpovědnost za své jednání
• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	**volba profesní orientace** - základní principy, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení vlivy na volbu profesní orientace	
• prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	**Zaměstnání** - způsoby hledání, pohovor u zaměstnavatele, informační základna pro volbu povolání, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti podnikání - nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání **Zaměstnání** - pohovor u zaměstnavatele - problémy nezaměstnanosti - psaní životopisu	

Svět práce – Design a konstruování: 8. ročník

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
• sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný mode	- návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	**OSV** - poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VDO** - pochopení významu řádu, pravidel a zákonů fungování společnosti, uvažování o problémech v širších souvislostech, rozvoj prezentačních schopností a dovedností **EGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - dopady verbálních a neverbálních projevů, připravenost nést odpovědnost za své jednání **DK** - práce s daty - tvorba digitálního obsahu - digitální technologie
• navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	- sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž	
• provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	- počítačový design • bytový design • 3D tisk • laserové gravírování	
• dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu		

7. HODNOCENÍ

7.1 Hodnocení žáků

„….Ve škole přece nejde o to, abychom věděli, co žáci vědí, ale aby žáci věděli.“

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole jsou činnosti spojené s hodnocením žáků.
Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získá informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Dále žák dostává návod, jak má postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.
Každému hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejícími kritérii hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy a jakým způsobem a podle jakých pravidel bude hodnocen.
Důležitou součástí procesu hodnocení žáka je i objektivní sebehodnocení, kterému se žáci musí nejdříve naučit. Naším cílem je, aby se žáci naučili posoudit svoji práci, vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.

7.1.1 Zásady hodnocení

a) Při hodnocení (průběžné i celkové hodnocení) pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
b) Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu:
   - ✓ zejména nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
   - ✓ žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
   - ✓ účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, pak ho vést k doplnění vědomostí,
   - ✓ učitel hodnotí jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování není přípustné,
   - ✓ před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
   - ✓ prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
c) Při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

d) V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
e) Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
f) Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
g) Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka, u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami upřednostňuje takové formy a druhy zkoušení s ohledem na doporučení školského poradenského zařízení. Pokud žák nemůže vzhledem k zdravotnímu postižení či znevýhodnění podávat výkony odpovídající jeho předpokladům, je toto zohledňováno při posuzování výsledků jeho práce.
h) Při hodnocení žáků - cizinců (žáci s odlišným mateřským jazykem) se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, jež je zohledňována při klasifikaci, při hodnocení jejich výkonu je nutné přihlížet k jejich dosažené úrovni znalostí z českého jazyka a to i v ostatních předmětech, je zapotřebí se zaměřit spíše na pokroky žáka, které za dané klasifikační období učinil.
i) Do běžné výuky systémově zakomponovat online výuku – např. vzdělávání dlouhodobě nebo často absentujících žáků, online dobrovolné úkoly a online přípravy na test.

7.1.2 Základní pravidla pro použití klasifikace

a) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
   - ✓ soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
   - ✓ soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
   - ✓ různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
   - ✓ kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými ŠVP,
   - ✓ analýzou různých činností žáka,
   - ✓ konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky PPP.
b) Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených ve školním vzdělávacím programu (dále ŠVP).
c) Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí být z předmětu zkoušen ústně, písemně nebo prakticky (TV, VV, PČ). Doporučený počet zkoušek se řídí hodinovou dotací daného předmětu:

- V předmětech s hodinovou týdenní dotací alespoň třikrát za čtvrtletí.
- V předmětech s dvouhodinovou týdenní dotací alespoň pětkrát za čtvrtletí.
- V předmětech s tříhodinovou dotací a vyšší alespoň desetkrát za čtvrtletí.

d) Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů.
e) Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka prostřednictvím elektronické ŽK v systému EduPage.
f) Kontrolní a písemné práce a další druhy zkoušek se doporučují zadávat častěji a v kratším rozsahu (do 25 minut).
g) Termín písemné zkoušky, která má trvat déle než 25 minut, prokonzultuje učitel s ostatními učiteli. V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu zkoušku uvedeného charakteru. Žáci budou s dostatečným předstihem seznámeni s rámcovým obsahem a přibližným termínem zkoušky.
h) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
i) Klasifikace v daném předmětu nesouvisí s hodnocením chování.

7.2 Hodnocení a klasifikace

7.2.1 Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení

a) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace).
b) Žáci s vývojovou poruchou učení mohou být na vysvědčení hodnoceni slovně nebo kombinací slovního hodnocení a hodnocení klasifikačním stupněm. O slovním hodnocení těchto žáků rozhoduje ředitel školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců.
c) Pro hodnocení prospěchu žáka na I. st. se v průběhu školního roku používá i motivační hodnocení (razítka, obrázky, hvězdičky, ……).
d) Při hodnocení výkonů žáka se učitel opírá především o dominantní kladné vlastnosti žákovy osobnosti. Pozitivní hodnocení a pochvala je nejen odměnou, ale i stimulem ke zvýšenému úsilí žáků. Při souhrnné klasifikaci učitel objektivně zhodnotí celkové výkony a klasifikuje žáka s ohledem na požadavky stanovené v ŠVP.

e) Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

f) Stupně hodnocení prospěchu a chování

- ✓ Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných předmětech stanovených ŠVP hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

1	**výborný**
2	**chvalitebný**
3	**dobrý**
4	**dostatečný**
5	**nedostatečný**

- ✓ Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

1	**velmi dobré**
2	**uspokojivé**
3	**neuspokojivé**

- ✓ Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl s vyznamenáním
prospěl
neprospěl
nehodnocen

- ✓ Žák je na vysvědčení hodnocen stupněm:

a) prospěl s vyznamenáním,
není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

b) prospěl,
není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný,

c) neprospěl,

je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) **nehodnocen,**
není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

7.2.2 Klasifikace v jednotlivých vyučovacích předmětech

a) Klasifikace výsledků v jednotlivých vyučovacích předmětech se hodnotí podle míry dosažení očekávaných výstupů stanovených pro jednotlivé vyučovací předměty v ŠVP.

b) Při klasifikaci sledujeme zejména:
- ✓ ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů;
- ✓ kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované činnosti;
- ✓ schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí;
- ✓ kvalitu myšlení, jeho logiku, samostatnost a tvořivost;
- ✓ přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu;
- ✓ osvojení metod samostatného studia;
- ✓ stupeň tvořivosti a samostatného projevu;
- ✓ vztah žáka k činnostem a zájem o ně;
- ✓ estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti;
- ✓ kvalitu projevu;
- ✓ v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka tělesnou zdatnost a výkonnost.

c) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje. Výjimku tvoří komisionální zkoušky.

d) V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

e) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Potom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období.

f) Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které mohou zákonní zástupci žáka vyjádřit svůj nesouhlas - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin.
g) V případě žáků, pro jejichž hodnocení byl stanoven náhradní termín, nebo v případě žáků s opravnými zkouškami, jsou podklady pro hodnocení žáků uschovány až do konce září následujícího školního roku.
h) Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům k nahlédnutí.
i) Výchovný poradce a třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením pedagogicko - psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zprávy výchovného poradce na pedagogické radě.
j) Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování učitelé sledují a vyhodnocují průběžně.
k) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do katalogových listů systému EduPage, připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
l) Při přestupu žáka do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.
m) Přechází-li žák do jiné školy po 15. listopadu nebo 15. dubnu, dokumentace obsahuje návrh klasifikace chování, hodnocení a klasifikace v jednotlivých předmětech jako podklad pro celkovou klasifikaci žáka na konci klasifikačního období.

Stupeň 1 – výborný

Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a chápe vztah mezi nimi.
Vyhledává a třídí informace z různých zdrojů.
Samostatně a tvořivě řeší teoretické i praktické problémy, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti.
Plánuje a organizuje vlastní činnosti, účinně spolupracuje ve skupině, je schopen vlastního hodnocení a hodnocení ostatních.
Přesně pochopí podstatu mluveného i psaného. Své myšlenky a názory výstižně formuluje v ústním i písemném projevu. Jeho grafický záznam je přesný a srozumitelný.
Zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje a respektuje názory druhých.

Stupeň 2 – chvalitebný

S menšími nepřesnostmi ovládá poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti, chápe vztah mezi nimi.
Vyhledává a třídí informace z různých zdrojů.
S menšími podněty učitele dokáže samostatně a tvořivě řešit teoretické i praktické problémy, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti.

Plánuje a organizuje vlastní činnosti, spolupracuje ve skupině, je schopen vlastního hodnocení a hodnocení ostatních.
Pochopí podstatu mluveného i psaného. Své myšlenky a názory většinou formuluje výstižně v ústním i písemném projevu. Jeho grafický záznam je téměř vždy přesný a srozumitelný.
Zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor, argumentuje a respektuje názory jiných.

Stupeň 3 – dobrý

V osvojení požadovaných poznatků, fakt, pojmů a definic má mezery, vztahy mezi nimi mu nejsou zcela jasné.
Obtížně vyhledává informace z různých zdrojů.
Při řešení teoretických a praktických problémů se dopouští chyb, které však s pomocí učitele dokáže odstranit.
Podle návodu učitele si naplánuje vlastní činnosti, ale získané výsledky nedokáže samostatně porovnat a vyhodnotit.
Podle otázek učitele pochopí podstatu mluveného i psaného. Své myšlenky a názory nedokáže formulovat přesně a uceleně. Jeho grafický záznam je nepřesný.
Zřídka se zapojuje do diskuse, jeho argumentace jsou nepřesné. Přejímá názory jiných členů skupiny.

Stupeň 4 – dostatečný

V osvojení požadovaných poznatků, fakt, pojmů a definic má závažné mezery, vztahy mezi nimi mu nejsou jasné.
Obtížně vyhledává informace z různých zdrojů.
Při řešení teoretických a praktických problémů se dopouští podstatných chyb, ani s pomocí učitele je nedokáže všechny odstranit
Své činnosti si nedokáže naplánovat. Obtížně porovnává a vyhodnocuje výsledky své práce.
Často nechápe podstatu psaného a mluveného. Své myšlenky a názory obtížně formuluje. Jeho grafický záznam je nepřesný a neúplný.
Nezapojuje se do diskuse, nedokáže vhodně argumentovat. Přejímá názory jiných členů skupiny.

Stupeň 5 – nedostatečný

V osvojování požadovaných poznatků, fakt, pojmů a definic má velmi vážné nedostatky, nechápe vztahy mezi nimi.
Neumí vyhledat informace a pracovat s nimi.
Nedokáže řešit teoretické a praktické problémy ani s pomocí učitele.
Své činnosti si nedokáže naplánovat ani vyhodnotit.
Nedokáže pochopit podstatu mluveného a psaného. Nedokáže formulovat své myšlenky a názory. Jeho grafický záznam je neúplný a nesrozumitelný.
Odmítá se zapojovat do práce skupiny a je v ní zcela pasivní.

7.3 Klasifikace chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní po projednání v pedagogické radě.
b) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování, která stanoví školní řád, během klasifikačního období – celé pololetí.
c) Hodnocení chování, které odpovídá stupni 2 nebo 3, není výchovným opatřením a ani trestem.
d) Při výsledném hodnocení chování žáka na vysvědčení nemusí při hodnocení, které odpovídá stupni 2 nebo 3, nutně předcházet uložení opatření k posílení kázně (NTU, DTU, DŘŠ).
e) Kritéria pro jednotlivé stupně chování jsou následující:

Stupeň 1 - velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje ustanovení školního řádu. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Projevuje dobrý vztah ke všem zaměstnancům školy. K porušování školního řádu dochází ojediněle.

Stupeň 2 - uspokojivé

Žák se dopustí závažného a opakovaného porušení školního řádu. Zpravidla se přes důtku třídního učitele (popř. ředitele školy) dopouští opakovaného porušování školního řádu, narušuje činnost kolektivu.

Stupeň 3 - neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v zásadním rozporu se školním řádem a v rozporu s právním řádem ČR. Dopouští se takových závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova jeho samého i ostatních žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu. Žák se nesnaží své chyby napravit a není přístupný výchovnému působení.

7.4 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků-cizinců se úroveň českého jazyka bere vždy za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Je třeba při hodnocení jejich výkonu přihlížet k jeho dosažené úrovni znalostí z českého jazyka a to i v ostatních předmětech, ne pouze v předmětu Český jazyk a literatura. Jako nejvhodnější se jeví forma slovního hodnocení, ve které se zaměřujeme spíše na pokroky žáka, které za dané klasifikační období učinil. Při získávání podkladů žáka-cizince pro hodnocení se zaměřujeme spíše na ústní zkoušení, nikoliv na písemné.

7.5 **Celkové hodnocení žáka (§51 - 53 zákona č. 561/2004 Sb.)**

a) Celkový prospěch hodnocení zahrnuje výsledky klasifikace z povinných předmětů a chování, nezahrnuje klasifikaci nepovinných předmětů. Stupeň celkového prospěchu se uvádí na vysvědčení.
b) Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit ke konci pololetí, určí ředitel pro hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení mohlo být provedeno nejpozději do dvou měsíců od skončení klasifikačního období (1. pololetí). Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se v prvním pololetí nehodnotí.
c) Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit ke konci 2. pololetí, určí ředitel pro hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení mohlo být provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do té doby žák podmíněně navštěvuje nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních příčin (zejména ze zdravotních důvodů) hodnocen ani v náhradním termínu, **opakuje ročník**.
d) Nemůže-li se žák k přezkoušení ve stanoveném termínu dostavit (1. i 2. pololetí), je zákonný zástupce povinen jeho nepřítomnost omluvit nejpozději v den konání této zkoušky osobně nebo telefonicky, ve výjimečných případech jinak.
e) Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho přezkoumání výsledků vzdělávání.
f) Komisi pro přezkoušení jmenuje ředitel. V případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi příslušný krajský úřad. Komise je tříčlenná - tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu, a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol.
g) Komise žáka přezkouší neprodleně, nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Není-li možné žáka pro jeho nepřítomnost v tomto termínu přezkoušet, může ředitel nebo krajský úřad stanovit nový termín k přezkoušení pouze výjimečně, a to ze závažných zdravotních důvodů. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel prokazatelným způsobem zástupci žáka, další přezkoušení je nepřípustné.
h) Žákovi 1. - 9. ročníku, který je na konci druhého pololetí hodnocen nejvýše ve dvou předmětech stupněm nedostatečný, ředitel umožní vykonání opravné zkoušky.
i) Opravná zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
j) Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Termín stanoví ředitel. Nemůže-li se žák z vážných zdravotních důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel vykonání opravných zkoušek nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.

k) Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy nejpozději v den konání této zkoušky osobně nebo telefonicky, ve výjimečných případech jinak, je hodnocen v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

7.6 Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

7.7 Komisionální přezkoušení

a) Komisionální zkoušky se konají v těchto případech:

- ✓ při přezkoušení žáka (doplňková zkouška), kterého nebylo možno hodnotit v řádném termínu na konci prvního nebo druhého pololetí (s výjimkou předmětů výchovného zaměření – VV, TV, HV, PČ),
- ✓ při přezkoušení žáka, má-li zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení,
- ✓ při zařazování žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku,
- ✓ při zkoušení žáka, který plní povinnou školní docházku mimo území České republiky,
- ✓ při zkoušení žáka, který je osvobozen od povinnosti docházet do školy,
- ✓ při opravných zkouškách.

b) Komise pro komisionální zkoušku je tříčlenná.

Komisi tvoří předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla učitel vyučující danému předmětu a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol. Výsledek komisionální zkoušky je konečný - další opravný prostředek je nepřípustný.

c) Pokud komise byla sestavena za účelem vykonání komisionální zkoušky podle bodu a) odr. 2, ředitel posoudí, zda bude do komise jmenován vyučující, o jejímž hodnocení má zákonný zástupce pochybnosti.

d) O termínu komisionální zkoušky je prokazatelným způsobem vyrozuměn zákonný zástupce žáka.

e) Ředitel školy nebo krajský úřad může nařídit okamžité komisionální přezkoušení žáka, zjistí-li, že učitel porušil ustanovení o klasifikaci. Přezkoušení se provede nejpozději do tří dnů.

8. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace školy a její další evaluační činnost slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry, koncepci a cíle. Nedílnou součástí autoevaluace školy je zpětná vazba ze strany zákonných zástupců.

Oblasti autoevaluace školy:

- **výuka, výsledky vzdělávání:** využíváme testy SCIO, CERMAT – ověřování klíčových kompetencí a dovedností, srovnání s ostatními školami v kraji, ČR – dle aktuální nabídky
- **klima, kultura školy:**
  - K hodnocení této oblasti škola používá nabídku SCIA - **Mapu školy** - projekt určený základním školám, který jako nástroj analýzy školního klimatu využívá dotazníkové šetření mezi žáky (Ž), učiteli (U) a rodiči (R). Šetření je zaměřeno na vzájemné vztahy, postoje, názory a přání, na výuku, vzdělávání, prostředí školy a na další zaměření školy. Perioda hodnocení: 1 x za 2 – 3 roky.